

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Připravenost složek IZS na řešení problematiky
aktivního střelce

Readiness of the IRS Components to Solving an
Active Shooter Issue

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Vedoucí bakalářské práce: MUDr. et Bc. Dana Hlaváčková

Klára Štřelečková, DiS.

Kladno, květen 2016

Zadání bakalářské práce

Student: **Klára Střelečková, DiS.**
Obor: Plánování a řízení krizových situací
Téma: **Připravenost složek IZS na řešení problematiky aktivního střelce**
Téma anglicky: Readiness of the IRS Components to Solving an Active Shooter Issue

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce bude zmapování problematiky připravenosti složek IZS při řešení mimořádných situací s tzv. „aktivním střelcem“.

Teoretická část bude zaměřena na platnou legislativu a platné předpisy na strategické, operační i taktické úrovni. Následně budou popsány kasuistiky reálných zásahů ve světě i v ČR. Dílčí část této kapitoly bude mapovat vybraná taktická cvičení dle STČ 14/IZS („AMOK“) složek IZS v uplynulém roce. V závěru teoretické části nastíníme problematiku psychosociální pomoci dle STČ 12/IZS („PSYCHOSOCIÁLNÍ POMOC“).

Praktická část bude vypracována na základě výsledků nestandardizovaného dotazníkového šetření mezi příslušníky jednotlivých složek IZS s minimálně 50 respondenty, jehož výsledky budou porovnány v závěrečné diskusi.

V závěru práce bude na základě vyhodnocení dotazníků navrženo vlastní opatření ke zlepšení připravenosti složek IZS Středočeského kraje na všech úrovních (strategické, operační, taktické) na tento typ mimořádné události.

Seznam odborné literatury:

- [1] VODÁČKOVÁ, D., Krizová intervence, ed. 3., Praha: Portál, 2012, 543 s., ISBN 978-80-262-0212-7
- [2] VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D., Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století, ed. 1., Praha: Karolinum, 2014, 189 s., ISBN 978-80-246-2477-8
- [3] HLAVÁČKOVÁ, Dana, ŠTOREK, Josef a FIŠER Václav, Krizová připravenost zdravotnictví, ed. 1., Brno: NCO a NZO, 2007, 198 s., ISBN 978-80-7013-452-8

zadání platné do: 11.09.2017

Vedoucí: MUDr. et Bc. Dana Hlaváčková

.....
vedoucí katedry/ pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 23.02.2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Aktivní střelec – připravenost složek IZS“ vypracovala samostatně. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu §60 Zákona č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně 10. 5. 2016

Podpis .....

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce MUDr. et Bc. Daně Hlaváčkové za odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi poskytovala během celého vzniku práce. Neméně důležité je poděkování všem kolegům a kolegyním ze složek integrovaného záchranného systému, bez kterých by nemohla vzniknout praktická část mé práce a samozřejmě velké díky patří i rodině, která semnou měla po celou dobu studia velkou trpělivost.

Název bakalářské práce:

Připravenost složek IZS na řešení problematiky aktivního střelce

Abstrakt:

Má bakalářská práce s názvem Připravenost složek IZS na řešení problematiky aktivního střelce se zaměřuje na popis problematiky psychické struktury osobnosti aktivních střelců, řeší nárůst tohoto jevu v posledních letech, popisuje několik útoků, které se staly jak u nás tak i v zahraničí, dále pak je zahrnut popis taktických cvičení složek IZS, která se uskutečnila v uplynulých letech. Ve výzkumném šetření je využita metoda dotazníku, jehož cílem je zjistit, jak na tuto problematiku nahlíží právě členové jednotlivých záchranných složek, nakolik jsou na tuto hrozbu připraveni jak fyzicky, psychicky, tak materiálně. Výsledky z přijatého dotazníkového šetření se konfrontují se stanovenými hypotézami.

Klíčová slova:

Aktivní střelec, mimořádná událost, složky integrovaného záchranného systému

Abstrakt

My bachelor thesis which is called Active shooter – cooperation of Integrated Rescue System (IRS) units describes the psychological profile of active shooters. It discusses the increase of this phenomenon in the last years: it describes a few attacks which took place both here and abroad. The description of the tactical training of the IRS unit is described as well which took place in the past. In the examination part the questionnaire method is applied and how they are prepared for this threat physically, psychologically and with respect to material and technical equipment. The results of the questionnaire investigation are confronted with the set hypotheses.

Key words:

Active shooter, extraordinary event, unit of Integrated Rescue system

Obsah

Úvod.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Aktivní střelec.....	11
1.1 Charakteristika aktivního střelce	12
1.2 Pachatel trestného činu	13
1.2.1 Typologie pachatelů.....	14
1.2.2 Osobnost pachatele	14
1.2.3 Typy aktivních střelců	15
1.2.4 Motivace pachatelů	17
1.2.5 Zbraně sloužící k útoku.....	17
1.2.6 Zranění způsobená střelnou zbraní	18
2 AMOK	21
2.1 Činnost složek na místě útoku aktivního střelce.....	23
2.1.1 Samostatná činnost PČR na místě události.....	24
2.1.2 Samostatná činnost ZZS na místě události	25
2.1.3 Samostatná činnost PO na místě události	25
2.1.4 Městská (obecní) policie na místě události.....	26
2.2 Reálné případy aktivních střelců.....	26
2.3 Vybrané případy aktivních střelců v USA.....	27
2.4 Některé případy aktivních střelců v Evropě	31
3 TYPOVÁ ČINNOST ČÍSLO 14	38
3.1 Rozdělení činností během zásahu	38
3.2 Operační úroveň řízení.....	39
3.3 Taktická úroveň řízení	41
3.4 Organizační úroveň řízení.....	41
4 VYBRANÁ TAKTICKÁ CVIČENÍ V UPLYNULÉM ROCE.....	43
5 POSKYTOVÁNÍ PSYCHOSOCIÁLNÍ POMOCI PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH.....	49
5.1 Psychická zátěž zdravotníků.....	49

5.2	Rozdělení psychosociální péče	50
5.2.1	Péče o profesionály	50
5.2.2	Péče o oběti	51
5.3	Typová činnost složek IZS číslo 12	52
5.4	Poskytování psychosociální pomoci na místě MU	53
6	CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	58
7	PREZENTACE VÝSLEDKŮ	60
7.1	Popis výzkumného šetření	60
7.2	Vyhodnocení výzkumného šetření.....	62
7.3	Vyhodnocení hypotéz	81
7.4	Vyhodnocení cílů	84
7.5	Návrh vlastních opatření pro zlepšení stávající situace	84
8	DISKUZE	87
9	ZÁVĚR	94
	SEZNAM ZKRATEK.....	96
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	97
	SEZNAM GRAFŮ.....	101
	SEZNAM TABULEK.....	102
	SEZNAM PŘÍLOH.....	104

Úvod

Pojem „aktivní střelec“ pro nás není bohužel již dlouhou dobu velkou neznámou ale naopak velmi blízkou realitou. V dřívějších letech jsme se nejčastěji setkávali s tímto pojmem prostřednictvím médií, která nás informovala většinou s velkou dávkou nadsázky o řádění aktivních střelců nejčastěji v Americe. Dokud se útoky odehrávaly za „Velkou louží“, nechávalo to většinu obyvatel naší země poměrně chladnou. Problém nastal tehdy, kdy už to pro nás až tak vzdálená záležitost přestala být, a útoky aktivních střelců se posunuly do Evropy, a v poměrně nedávné době si na své konto prvního aktivního střelce připsala i Česká republika. Právě tento fakt, byl jedním z důvodů při výběru tématu této bakalářské práce, stejně jako osobní zájem autorky o tuto problematiku. Prostřednictvím této bakalářské práce se pokusíme shrnout podstatná fakta týkající se tohoto typu mimořádné události (dále jen MU).

Literárních zdrojů a vůbec dostupných informací týkající se tohoto tématu, není zrovna mnoho, a proto naše práce bude vycházet především z Typových činností a bude směřovat přímo k tomu, jak sám název práce napovídá, a sice připravenosti složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) na MU tohoto charakteru.

Hlavním cílem bakalářské práce je seznámit se s danou problematikou a následná analýza připravenosti jednotlivých složek na případnou hrozbu v podobě aktivního střelce. Cílem výzkumného šetření je průzkum, do jaké míry jsou jednotliví členové IZS informováni o této problematice, jak se cítí být na tuto hrozbu připraveni profesně i osobnostně, jak vůbec vnímají aktuálnost této MU. Na základě informací zjištěných v dotazníkovém šetření se pokusíme o formulování doporučení jednotlivým základním složkám IZS, na co je třeba se zaměřit při dalších cvičeních a školeních, aby připravenost základních složek IZS na tuto případnou hrozbu byla co nejefektivnější.

Teoretická část je rozdělena do pěti kapitol. V úvodu se zabýváme aktivním střelcem, jako pachatelem trestného činu. Okrajově se zastavujeme u jednotlivých typů poranění způsobených nejčastěji používanými zbraněmi. Další kapitoly obsahují shrnutí typových činností jednotlivých složek IZS. Jedna z kapitol je nazvána přímo AMOK, zde popisujeme souvislosti s tímto heslem spojené. V teoretické části se dále objevuje popis jednotlivých reálných zásahů, při kterých došlo ke kontaktu záchranných složek s aktivním střelcem. Dílčí část této kapitoly pak zahrnuje jednotlivá dotčená taktická

cvičení, ke kterým došlo v uplynulém roce na území České republiky. Neméně důležitou kapitolou teoretické části je kapitola o poskytování psychosociální pomoci jak zasahujícím tak zasaženým osobám, a to jak na místě události, tak bezprostředně po jejím odeznění.

Vzhledem k tomu, že i já jako autorka této bakalářské práce jsem současně členem jedné ze základních složek IZS, a jakákoli MU je pro mne - a troufám si říci, že i pro většinu mých kolegů - asi největší hrozbou a zároveň bohužel v mnoha případech velkou neznámou, tak právě z tohoto důvodu, bylo využito dotazníkového setření mezi členy jednotlivých základních složek IZS, abychom zjistili jakého rozsahu je vůbec naše povědomí o této problematice a hlavně, v jaké míře jsme na tuto hrozbu reálně připraveni jak fyzicky, psychicky, tak materiálně. Popřípadě, ve kterých oblastech připravenosti na tento typ MU je třeba ještě zapracovat.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Aktivní střelec

Definice charakterizujících „aktivního střelce“, je celá řada. Asi nejstručněji a nejsrozumitelněji se jeví definice, která označuje jako „aktivního střelce“ každou osobu, „*kteřá usmrtí na jednom místě v jednom plynulém časovém úseku více osob*“ (Čírtková, 2004, s. 158).

Forenzní psychologie hovoří v tomto případě o masovém vrahovi, jelikož splňuje znaky jeho charakteristiky. Ze stran medií uslyšíme nejčastěji pojem „Šílený střelec“. Ve své podstatě všechna tato označení jsou správná a nedá se jim nic vytknout, co odborník to jiný názor na tuto problematiku. Drbohlav (2013) definuje masového vraha jako osobu, pachatele, který vykoná skutek, který se vyznačuje spácháním dvou nebo více vražd během jedné akce a bez výrazného časového odstupe mezi nimi. Nejčastěji je tedy na jednom místě zavražděna řada osob v průběhu jedné události. Podle (Čírtkové, 2004) je šílený střelec natolik vyhraněným a extrémním jevem, že se nyní hledá hlubší a uspokojivější vysvětlení tohoto typu osobnosti.

Dalším označením, se kterým se můžeme setkat je „*střilející šílenec*“. Ani toto označení nemusí být chybné, avšak svádí k tomu označovat tímto způsobem všechny střelce, kteří můžou za jistých okolností být „šílení“. PhDr. Smolík zmiňuje, že takovéto množství názvů označující prakticky jednu a tutéž osobu jen jinou formou, existuje pouze v naší zemi, kde označuje osobu, která ke spáchání svých činů zneužívá zbraň u jiných jazyků, toto slovní spojení prakticky nenajdeme. Naše média ho ale s velkou oblibou používají (Pekařík, 2011, online).

Podle Smolíka (2001, s. 98), lze aktivní střelce definovat jako: „*vysoce agresivní pachatele, kteří v krátkém časovém období spáchají masovou vraždu pomocí střelné zbraně či zbraní, často v kombinaci s nástražnými a výbušnými systémy*“.

Pro představu uvedu příklad pachatele, který je označován za aktivního střelce: Muž kolem čtyřicátého roku věku, před časem propuštěný ze zaměstnání, kde pracoval jako člen ochranky bezpečnostní agentury. Píše se rok 1984, kolem čtvrté hodiny odpoledne, tento muž vstupuje do provozovny McDonald's v USA a začíná zběsile střílet do lidí třemi zbraněmi, které si k tomuto aktu přinesl. Od přijetí první tísňové výzvy do ukončení hrůzného dramatu uplyne přibližně třicet minut. Pachatel za tu dobu zavraždil 21 lidí a 11 osob zranil. Po výslechu manželky se policie dozvídá, že pachatel se poslední

době choval divně, byl uzavřený, téměř nekomunikoval a než odešel, oznámil jí: „Jdu lovit lidi“, bohužel v té době tomu žena nepřičítala velkou pozornost, protože byla zvyklá, že po propuštění z práce trpěl často samomluvou.

Policejní záznamy v USA jsou plné podobných případů, často se profily pachatelů v mnohém podobají. Nejčastěji se jedná o útoky na místech s velkou koncentrací osob, protože jak již bylo popsáno výše, cílem aktivních střelců je v co možná nejkratším čase usmrtit co možná největší počet osob, a při takto promyšleném útoku počítají s vlastní smrtí, takže zásahy proti nim samotným jsou velmi nebezpečné. Tyto osoby již nemají co ztratit a velmi dobře si to uvědomují.

1.1 Charakteristika aktivního střelce

Aktivní nebo také „šílený“ střelec v posledních několika letech slyšíme čím dál častěji skloňování tohoto názvu a bohužel již dlouho se nejedná o vzdálenou hrozbu. Aktivní střelec se stal velkou hrozbou pro nás i naše okolí. Je charakterizován jako ozbrojený pachatel, jehož čin bývá dopředu velmi dobře promyšlený a předem naplánovaný. Je to jedinec, který nepočítá s tím, že by byl při útoku sám zachráněn, ale naopak je vnitřně identifikován s vlastní smrtí, ke které dochází během útoku. Zůstává na místě jako oběť policejních ostřelovačů a nebo sám páchá sebevraždu vědom si toho, co způsobil. Cílem takového jedince je usmrcení co největšího počtu osob, nejčastěji z řad běžných občanů předtím, než bude zastaven. Vzhledem k tomu, že ke svému činu potřebuje velké množství obětí, vybírá si místa s velkou koncentrací osob jako jsou nákupní centra, školy, úřady a kanceláře, veřejné budovy ale bohužel i nemocnice, kde je možný útek nebo obrana lidí o to menší (Agh IN Kolektiv autorů, 2011).

Jak již bylo zmíněno na začátku práce dle právního výkladu je aktivní střelec masový vrah, na tom se shodne většina autorů. Typickým aktivním střelcem bývá muž poměrně širokého věkového rozpětí oproti pachatelům pravého amoku o kterém se později ještě zmíníme. Ojediněle jsou známi případy, kdy se masovou vražedkyní stala žena v našich podmínkách to byla například Olga Hepnarová, která vjela nákladním automobilem do cestujících na tramvajové zastávce. Co se žen týká, jsou podobné případy známé i ve světě ale na rozdíl od mužů se ženy nikdy neuchylují ke střelným zbraním, raději volí zbraně jiné stejně jako Olga Hepnarová (Čírtková, 2004).

Vzhledem k tomu, že literatura a dokonce ani soudobá kriminologie se tématu aktivních střelců nevěnuje příliš podrobně, spíše okrajově, mohlo by se zdát, že tato trestná činnost není u nás ani v Evropě nikterak široce zastoupena. Jak si ukážeme v následujícím textu, útoků ale stále přibývá a je potřeba jim věnovat dostatek pozornosti.

V reáliích České republiky jako příklad poslední případ aktivního střelce, který se odehrál na konci února roku 2015 v Uherském Brodě. Zde kolem poledne vtrhl 63 letý muž do místní restaurace s vědomím, že v době oběda bude koncentrace lidí na místě co možná nejvyšší, a začal bezhlavě pálit dvěma legálně držеныmi střelnými zbraněmi. Na místě po skončení útoku zůstalo 8 mrtvých a jedna těžce raněná žena. Jako ve většině případů i zde střelec obrátil nakonec zbraň proti sobě a spáchal sebevraždu (Česká televize, 2015, online). Na tomto příkladu chci poukázat na to, že se opravdu nejedná o vzdálenou ale naopak o velmi reálnou hrozbu i v našich podmínkách. A na tuto hrozbu se aktuálně připravují všechny základní složky IZS.

1.2 Pachatel trestného činu

Pachatelem je každá osoba, která spáchá nějaký zločin. Trestní právo hovoří o pachateli jako o subjektu trestného činu. Co se týče věku a trestní odpovědnosti, je jistě všem známé, že kdo v době spáchání trestného činu nedovrší věkové hranice patnácti let, není trestně odpovědný. Stejně je tomu v případě, kdy pachatel trpí duševní poruchou a v době spáchání trestného činu není schopen rozpoznat jeho nebezpečnost pro okolí nebo není schopen ovládnout své jednání a stává se tedy v době spáchání trestného činu nepřičetný a tím pádem není trestně odpovědný. Tento výklad ovšem neplatí, pokud se pachatel do stavu nepřičetnosti přivede pomocí alkoholu, drog nebo jiné omamné látky. Další výjimkou, kterou zmíním je nutná obrana – čin jinak trestný – kterým osoba odvrací přímo hrozící útok. Ochrana však musí být přiměřená povaze útoku přicházejícího.

Trestný čin je pro společnost nebezpečný a jeho znaky jsou popsány v zákoně (Červenka, 2012). Trestný čin je dle trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., § 13 protiprávním činem, který trestní zákoník označuje jako trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti je třeba úmyslného zavinění za trestný čin, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

U trestných činů násilné povahy mívají pachatelé pak obvykle zvýšenou hladinu agresivity. Nejedná se o agresi pouze fyzickou, ale i psychickou a verbální, které jsou často mnohem horší (Matoušková, 2013).

1.2.1 Typologie pachatelů

Afektivní pachatelé – pachatelé jednající na podkladě emocionálně vyhocené situace, nejčastěji se jedná o vztahové delikty kde není velká pravděpodobnost opakování a pachatel není označen za nebezpečného. Vágnerová (2008) uvádí, že do této kategorie pachatelů patří lidé s tzv. patickým afektem, který se dá popsat jako silný výbuch emocí spojený s krátkou poruchou vědomí. Jedinec se v tomto stavu může dopustit závažného trestného činu, aniž by si ho později pamatoval nebo uvědomoval. Lidé s organickým poškozením mozku mají větší sklon k takovýmto afektivním poruchám.

Deviantní pachatelé – takový pachatelé jsou velmi nebezpeční, své útoky směřují na neznámé osoby, jejich jednání je nevypočitatelné a tím pádem i velmi nebezpečné

Racionální pachatelé – tito pachatelé jsou nejnebezpečnější, jejich činy jsou předem velmi dobře promyšlené, stejně jako důsledky z činu vyplývající. Pachatel předem ví, jaký přínos pro něj bude provedený akt mít a jedná z vypočítavosti. (Matoušková, 2013).

1.2.2 Osobnost pachatele

Rozeznáváme pět základních typů osobnosti pachatele

Socializovaný typ – tento pachatel je zpravidla prvotrestaný, jedná se o pachatele, který se spáchá trestný čin výjimečně, jeho motiv k činu lze pochopit, velmi dobře si uvědomuje to čeho se dopustil a lituje toho

Neurotický typ – tento typ pachatele je jak už z názvu vyplývá nápadný tím, že se u něj vyskytují neurotické poruchy, které se často promítají právě do kriminálního jednání. Často se jedná o jedince se špatným sociálním zázemím, bývají to většinou mladí lidé, i když to není vždy pravidlem, jejich kriminální činy bývají páčány nejčastěji jako protest proti rodině, častým pomocníkem pro tyto činy bývá alkohol nebo drogy. Důležité je uvědomit si, že neurotik je možný pachatel nikoli potencionální.

Psychopatický typ – typ velmi náchylný ke kriminálnímu jednání, i když mezi psychopaty se často najdou velmi vzdělané a moudré osoby, bývají to velcí vynálezci,

vědci, sběratelé,.. ovšem dost často se dostávají i na cestu zločinu, i když není možné napsat psychopat = kriminálník. Do této skupiny spadá většina recidivistů.

Mentálně nedostatečný typ – pachatel nejčastěji na úrovni imbecility nebo debility, často bývají zneužíváni skupinami pachatelů jako tzv.: bílí koně, pro páchaní trestné činnosti. Často se dopouští násilné trestné činnosti vůči dětem nebo zvířatům.

Psychotický typ – psychotici jednájí na podkladě psychózy, většinou se jedná o nepochopitelné dost brutální útoky (Matoušková, 2013).

Touto krátkou charakteristikou jsem chtěla poukázat na to, jak důležitá může být osobnost pachatele pro následné hodnocení trestného činu při jeho soudním řešení. Nejdůležitější je znalost osobnostního profilu pachatele. Trestní právo by se jen těžko obešlo bez odborných psychologických znalostí, zejména u násilných trestných činů, kde valná většina pachatelů je charakteristická psychopatologií osobnosti.

Pojem osobnost pachatele je pojmem multidisciplinárním. Pokud chceme porozumět této problematice je nutné zvažovat tento pojem ve všech souvislostech (Červenka, 2012).

1.2.3 Typy aktivních střelců

Pro lepší orientaci v problematice, můžeme aktivní střelce rozdělit na čtyři základní typy.

Střelci z fanatismu - tito lidé jednájí na základě přesvědčení, to je pro tuto skupinu asi nejtypičtějším znakem, vybírají si velká shromáždění osob, která považují za strůjce zla. V literatuře proto bývají často označováni jako lovci nebo zabijáci hříšníků. Bývají to nejčastěji muži vyššího věku, svůj čin pečlivě naplánují ale na rozdíl od ostatních střelců, místo činu ihned po střelbě opouštějí a ve většině případu se nestávají obětí tohoto aktu.

Střelci z frustrace - ani druhý typ střelce, není úplně typickým příkladem, nicméně je důležité se o něm zmínit. Jedná se o člověka, který se zpravidla nachází v těžké životní situaci často popisovanou jako tíseň, která je navozena vnějšími okolnostmi, nejčastěji se jedná o celkem běžné důvody vzniku tohoto stavu jako jsou ztráta zaměstnání, nedostatek finančních prostředků a další. Co je podstatné v tomto případě je osobnost budoucího pachatele často se jedná o lidi s narcistickou poruchou. Ve většině těchto

případů se u pachatelů nalézají prvky pasivně agresivního jedince, který má problémy s vlastní identitou, bývá uzavřený, impulzivní. Objevuje se často i řada vedlejších znaků, kterou mohou a nemusí být přítomné jako je vášeň pro zbraně, problém s navozováním vztahů, sexuální abstinence a podobné. Tento typ střelců se vyznačuje hlavně tím, že jako první páchá čin na vlastní rodině a blízkých teprve následně navazuje vraždění na veřejném místě. Stejně jako u předešlého typu ani zde není pravidlem, že by pachatel tohoto hrůzného činu páchal sebevraždu.

Kultovní fanatici - zde se jedná ve valné většině o pachatele mladších věkových skupin, kteří jsou nejčastěji příslušníky nějaké sekty, která vyznává svérázné postoje, hodnoty a rituály s tím spojené. Členové těchto organizací jednájí na základě inspirace již proběhlých útoků, velmi dobře je studují a na svůj čin se důkladně připravují, často nacházejí inspiraci i v televizních projekcích, realizacích určitých útoků a podobně. Co se nejvýraznějšího znaku u těchto případů týká, je to velmi ojedinělý případ spolupachatelství, který u jiných typů aktivních střelců nevidíme a tím je útok páchaný ve dvojici.

Střelci s vážnou duševní poruchou - jak již samotný název napovídá, jedná se zde o pachatele jednájíící na podkladě duševní poruchy, nejčastěji směřující k psychóze. Objevuje se tu spousta rysů, které nalezneme i u předchozích typů pachatelů, ať už se jedná o vyvraždění nejprve svých blízkých, které v tomto případě může být přítomno ale nemusí, stejně tak jako sebevražda na místě události ani ta není vždy přítomna. Dalším znakem je dřívější odborná pomoc poskytovaná tomuto člověku ze stran psychologů ale ani to není zcela typické, je známo několik případů, kdy pachatel své onemocnění před okolím celkem obstojně zatajuje a teprve hrůzný čin odhalí jeho chorobu. Co se týče četnosti tohoto typu pachatele je při srovnání s předchozími typy celkem ojedinělí.

Krátké shrnutí již zmíněného. Každý typ šíleného střelce je svým způsobem jiný ale co se týče hlavních rysů v mnohém se neliší. Zpravidla vždy se jedná o mužské pachatele, kteří mají předem promyšlený, důkladně naplánovaný čin, který chtějí spáchat, podvědomě doufají v co největší počet obětí hrůzného masakru a jsou předem připraveni na vlastní smrt (Čírtková, 2004).

1.2.4 Motivace pachatelů

Definice motivace najdeme několik, nejasnější popis se mi podařilo nalézt ve Velkém sociologickém slovníku (1996, s. 651), kde je uvedeno, že „*motivace je psychický stav, který vyvolává činnost, chování či jednání zaměřující se určitým směrem*“. Dalším výkladem by mohlo být, že „*motivace je proces usměrňování, udržování a energetizaci chování, která vychází z biologických zdrojů*“ (Hartl, Hartlová, 2003, s. 328). Další charakteristikou může být definice z (Plhákové, 2004, s. 316) a sice že se jedná o „*souhrn všech intrapsychických dynamických sil neboli motivů, které zpravidla aktivizují a organizují chování i prožívání s cílem změnit existující neuspokojivou situaci nebo dosáhnout něčeho pozitivního.*“

Zjištění motivace k činu je velmi důležité zvláště pro získání odůvodnění, proč byl daný čin spáchán a pak pro následné pokusy o sestavení charakteristiky jednotlivých pachatelů (Matoušková, 2013). Motivace se v případě závažných trestných činů stává ústředním námětem, a proto veškeré otázky týkající se teorie kriminálního chování jsou směřování právě ke zkoumání motivace. Získáním odpovědi se nám dostane i vysvětlení na to proč daný jedinec ten který trestný čin spáchal. Stejně tak se pomocí zkoumání motivace zjišťují důvody jiného chování, které pachatele navenek charakterizují a jeho čin se tak vnějšmu pozorovateli stává srozumitelnější a pochopitelnější než v případě, kdy tyto informace a výsledky zkoumání nemáme k dispozici.

1.2.5 Zbraně sloužící k útoku

Zbraněmi rozumíme cokoli, (pokud z jednotlivého ustanovení nevyplývá něco jiného), čím je možné učinit útok proti tělu důraznějším (§ 89 odst. 5 tr.zák.). Střelnými zbraněmi se rozumí zbraně uvedené v zákoně o zbraních a střelivu. „*Jde o předměty popřípadě zařízení jejichž charakteristickou vlastností je vypuštění střely sloužící k zasažení (destrukci) cíle s využitím rychlého uvolnění nahromaděné energie (výstřel)*“ (zákon č. 119/ 2002 Sb.).

Dělení ručních střelných zbraní

Ruční střelné zbraně, můžeme rozdělit na pět základních podskupin.

Palné zbraně - nejčastěji využívané právě aktivními střelci

Plynové zbraně - mezi plynové zbraně spadají všechny ty, pro které platí, že k vypuštění střely slouží stlačení vzduch, či jiný plyn nejčastěji CO₂

Mechanické zbraně - zde se jedná o zbraně, které fungují na podkladě uvolnění natažené pružiny, kuše, luk nebo pryžový prak

Expanzní zbraně - uvádějí se v činnost výstřelem nábojky

Nedovolené zbraně - nebo-li zákeřné zbraně s tlumičem hluku výstřelu, zbraně vystřelující pyrotechnickou slož nebo dráždivou chemickou látky (zákon č. 119/ 2002 Sb.).

1.2.6 Zranění způsobená střelnou zbraní

Střelným zraněním rozumíme každé to, které bylo způsobeno rychle se pohybujícím projektilem, nejčastěji vystřeleným ze střelné zbraně. Střelná poranění (latinsky vulnus sclopetarium), jsou způsobena střelou vypálenou ze střelné zbraně (Kelnarová a kolektiv, 2009). Ke vzniku může dojít záměrně ve vražedném nebo sebevražedném úmyslu ale i při nehodě. Rozsah poškození závisí na charakteru použité zbraně, vlastnostech projektilu a vzdálenosti, na kterou je zbraň od zasaženého cíle.

Disciplínu studující pohyb projektilu při průniku tělem nazýváme ranivá balistika, patří pod obor terminální balistiky, která studuje chování projektilu v cíli, v tomto případě se jedná o jakýkoli materiál ne pouze o lidské tělo. Střelná poranění se odvíjí od **účinků střelných zbraní** na lidský organismus.

Typy střelných poranění a mechanismus jejich vzniku

Nastřelení, postřelení – zranění způsobené střelou s malou energií, často se jedná o poranění vznikající na podkladě, kdy dojde k odražení střely o pevnou překážku, popřípadě při vypálení střely na velkou vzdálenosti. V těchto případech nedochází k průniku střely do lidského organismu, střela pouze narazí na povrch těla a následně volným pádem klesá. Důsledkem tohoto zásahu jsou většinou lehká poranění oděrky a hematomy, těžší střely pak mohou způsobit závažnější zranění např. zlomení žeber, či vnitřní poranění následkem úderu, při zasažení hlavy se může jednat o fraktury lebečních kostí, otřes mozku v krajním případě, při zasažení srdeční krajiny též zástavu srdce (Hirt, 2013)

Ostřel – jedná se o poranění, která jsou nejčastěji patrná na obličích částech těla např. hlava, hýždě, boky. Ostřel, nemusí být nijak nebezpečný, může způsobit pouze mírné krvácení ale zároveň při zasažení např. hlavy, může být rovněž život ohrožující (Hirt, 2013).

Zástřel – zástřel je charakterizován, jako poranění, při kterém sice střela vnikne do lidského organismu ale neopustí jej a zůstane na konci střelného kanálu vně. To, že střela tělem nepronikne je dáno nedostatečnou energií střely a zároveň díky dobré odolnosti kůže proti průniku. Přestože je svalová tkáň elastická, snadno může dojít k jejímu roztržení a následně též k tříštění kostí (Hirt a kolektiv, 1996), (Hirt, 2013).

Průstřel – zde se jedná o poranění, kdy střela vchází do lidského organismu následně prochází tělem (střelným kanálem) a na jeho konci tělo opouští (otvor výstřelu). Z těchto důvodů se průstřel rozděluje na tři části a sice vstřel, střelný kanál a výstřel. V důsledku průniku střely do těla vzniká na tkáni pohmoždění a ložiskové prokrvácení, které nazýváme subkutánní hematom. Na povrchu kůže můžeme taktéž pozorovat otisk ústí hlavně vznikající na podkladě prudkého nárazu nadzvednuté odtržené kůže proti tomuto ústí (Hirt a kolektiv, 1996).

Poranění podle vzdálenosti

Charakter zranění je závislý na mnoha faktorech, ať už se jedná o druh zbraně, která byla použita, jak je popsáno výše, tak záleží taky na kinetické energii, kterou je schopná daná zbraň vyvinout, dále pak na použitém střelivu a jeho složení a v neposlední řadě na vzdálenosti mezi palnou zbraní a zasaženým objektem, v našem případě lidským tělem a právě toto kritérium si podrobněji rozebere v následující kapitole.

Poranění z absolutní blízkosti - poranění vznikající z bezprostřední neboli absolutní blízkosti znamená, že je způsobeno přímým přiložením ústí zbraně na povrch kůže, poranění, které tímto způsobem vzniká je charakteristické tím, že střelný kanál obsahuje zplodiny hoření střelného prachu a jeho nespálené částice, čím vzniká tzv.: kouřová dutina. Vstřel v tomto případě bývá začernalý, pokud je přítomna krev, bývá v tomto případě z důvodu přítomnosti oxidu uhelnatého jasně červené barvy. Tento druh zranění bývá nejčastěji posuzovaný při střelení do hlavy, jelikož se hned pod kožním krytem nalézají lebeční kost, která tvoří tvrdý podklad pro střelu okraje rány bývají cípatě potřhané a vstřel má tzv.: hvězdicovitý vzhled. Stejným mechanismem může být způsobeno také to, že část kůže úplně chybí, jelikož průnikem střely dochází k drcení tkání, které později v jejím okolí chybí. Tento jev se nazývá „minus efekt“. Vstřel, kterým rána proniká do těla bývá ohraničen tzv.: lemem sedření, který vzniká oprýsknutím lemu

kůže, tento okraj může být zakryt lemem zašpinění, který má šedočernou barvu a vzniká tehdy, pokud je zbraň těsně přiložena k povrchu těla tak na olej bohaté složky kůže setrou povrch střely.

Poranění z relativní blízkosti - relativní vzdálenost zbraně od cíle v našem případě opět lidského těla, se hodnotí podle toho, najdou-li se na těle nebo vně spolu se střelou i zplodiny hoření. Defekt vznikající při úrazu vzniklém na relativně blízkou vzdálenost vzniká drcením tkáně, kterou střela proniká, vlivem mechanických sil vzniká tkáňová drť, která vystříkne proti směru letu střely, vzniká tzv.: spray efekt. U těchto typů poranění nemusí být přítomen výše popsaný „minus efekt“, nebo může být pouze částečně přítomen. Vstřelový defekt bývá obkroužen několikamilimetrovým okrajem sedření a zašpinění. Co je podstatnější najdeme tu lem začouzení (očazení), který je tvořen ze zbytků prachové náplně a zápalky. V okolí rány, nejčastěji ve vlasové části mohou být patrné i známky ožehnutí plamenem z ústí zbraně.

Poranění ze vzdálenosti - za poranění vnikající na relativně větší vzdálenost, můžeme označit všechna ta, při jejichž šetření nenacházíme na těle žádné známky doplňkových faktorů výstřelu, které byly popsány v předešlém textu. Z výše popsaných defektů v tomto případě nacházíme pouze lem sedření a lem zašpinění. Co je důležité si uvědomit i u případů předešlých, že známky poranění se velmi rychle mění, dojde-li k použití například tlumiče hluku střely, tento prvek může velmi snadno skrýt i jednotlivé defekty, které za normálních okolností na okolních tkáních vznikají.

2 AMOK

Většina odborných diskusí, které se vedou kolem problematiky aktivních střelců jsou označovány pod heslem AMOK. Toto označení vzniklo pravděpodobně v Indii ze slova „*amuco*“, což je označení pro bojovníka, který zasvětil svůj život smrti. Slovní význam pojmu amok znamená vražedné šílenství nebo vraždícího šílence, tzv.: nevybíravé zabíjení ve stavu pozměněného vědomí. Kořeny tohoto označení můžeme najít také v malajštině, kde v překladu znamená „*odevzdat v boji i to poslední*“ (www.merriam-webster.com/dictionary/amok). Nejčastěji bylo toto označení spojováno s válečnými konflikty, později se však začleňuje do „běžného“ života a stává se nástrojem osobní msty a je na něj pohlíženo spíše jako na projev pozměněného duševního stavu. Amok je typický tím, že nevzniká náhle a bez předchozích příznaků nebo změn ve stavu člověka. Naopak rozvoj tohoto stavu myslí má několik stádií, které by mohly být zároveň varovnými signály pro okolí člověka, který tímto stavem právě prochází. Prvním stádiem je tzv.: **klíčení**, kdy jedinec ztrácí svou víru v normální běžný život a existenci v tomto světě, objevuje se dobrovolná sociální izolace, takový člověk se stahuje do ústraní, nechce komunikovat s okolním světem, stává se z něj „podivín“ který vypadává z běžného denního rytmu a nechce se socializovat mezi běžnou populaci, již toto stádium by mohlo být varovným signálem pro okolí. Dalším stádiem, pro které máme název **meditace**, se označuje stádium, ve kterém dochází již ke změnám ve stavu vědomí. U jedinců, kteří se dostanou do tohoto stádia převládá v mysli pocit buď strachu nebo naopak zvětšujícího se vzteku a tím pádem i stoupání agrese a možného výbuch násilného chování. Toto stádium je klíčovým právě pro vznik zkratkovitého jednání, které vyústí buď v sebevražedný čin nebo naopak v okamžité zklidnění, které je ale velmi náchylné k převratu na znovu ničení. Další fází bývá obvykle stav „**poamokový**“, který se může projevat několika způsoby, jedním z nich je hluboký spánek, kdy tělo bývá natolik vyčerpáno, že osoba prospí několik hodin, někdy i dní, dalším projevem tohoto stádia je stav pomatenosti, někdy až dezorientace či amnézie na vražedné šílenství, v tomto stavu si daná osoba není schopná připustit ani uvědomit, co se před časem odehrálo a co vlastně způsobila (Čírtková, 2004).

Pokud se na výklad označení hesla amok podíváme z hlediska integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) a nahlédneme do typové činnosti 14 (Amok – útok aktivního střelce, 2013), nalezneme zde, že se jedná o pracovní název, který ukazuje na zkratkovité jednání aktivního střelce v trestněprávní rovině.

Co se týče pachatelů těchto hrůzných činů, jak již bylo řečeno v předchozím textu, nelze tuto osobu úplně přesně specifikovat, uvažujeme pouze na základě situací, které již proběhly a z nich si můžeme poskládat možný „portrét“ pachatele, ovšem nemůže být označován za typický nebo přesný. Z pravidla se jedná o muže mladšího nebo středního věku, úroveň jejich vzdělání nebývá na výši, spíše naopak většina z útočníků pocházela z nejnižších socioekonomických vrstev společnosti. Dominují impulzivní introverti. Činům většinou předchází velká životní zátěž ať už se jedná o ztrátu bydlení, zaměstnání, zklamání v osobním životě, silný emoční útlak ze strany okolí, často tyto osoby bývají obětí šikany v minulosti a později se jejich emoce vyplaví na povrch jako nástroj pomsty, dále pak ztráta finančních prostředků. Ke spouštěcím mechanismům patří často požívání většího množství alkoholu, hádka s blízkou osobou, cokoli co uvolní dosud zadržovaný hněv a neventilovanou agresi (Čírtková, 2004).

O možných motivech amoku už jsme si říkali, je jich nepřeberné množství nicméně literatura popisuje ještě další možná dělení. **Rozlišení dle pohnutek**, zde se může jednat o amok vojenský, který je nebezpečný hlavně v té míře, pokud dojde k namíření útoku do vlastních řad a amok privátní. Dalším členěním může být rozdělení na **sakrální**, to je ten, který je ovlivněn vírou dané osoby a na **sekulární**, který ke svému útoku využívá světských pohnutek. Nesmíme opomenout ani v poslední době často zmiňované druhy jimiž jsou **reaktivní a spontánní**. Pokud budeme hovořit o reaktivním amoku jedná se o stav u kterého lze vyhledat vnější působení, díky kterému by se dalo vraždící šílenství učinit z psychologického hlediska srozumitelnější. Co se týče spontánního amoku, jak už sám název napovídá, zde se jedná o stav, kde nenacházíme žádné vnější okolnosti, které by mohly přivést útočníka do stresové situace (Čírtková, 2004).

Několikrát v předchozím textu již bylo zmíněno, že není možné „aktivní střelce“ přesně charakterizovat, zatím se toho o nich moc neví a to hlavně proto, že ve většině případů končí jejich život na místě události ať už rukou vlastní, či zbraní policie. Není tak možné jejich další psychologické zkoumání a v případě dostupných informací se jedná vždy o informace získané od jejich okolí, jací se jevíli ještě před vznikem útoku, půjdeme-li do detailů všechny popisy aktivních střelců, které jsou dostupné se zakládají na domněnkách jiných osob, nikoli na skutečném psychologickém profilu jedince. Co se týče sebevraždy útočníka na místě události ihned po činu, je psychology považován

za normální vyústění proběhlého dramatu a není hodnocen jako výjimečný nebo neobvyklý ale naopak jako typický a očekávaný (Čírtková, 2004).

2.1 Činnost složek na místě útoku aktivního střelce

V případě, že vznikne situace, která si vyžaduje společný zásah složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) u mimořádné události s aktivním střelcem, je postup následující. Velitelem zásahu se stává příslušník policie (dále jen PČR). PČR by měla na místo události dorazit jako první, protože dostává přednostně prostřednictvím operačního střediska informaci o této události. Ve většině případů se jedná o hlídku, která je nejbližší místu události. Člen PČR, který je jako první na místě se zároveň stává i velitelem zásahu (dále jen VZ), musí být viditelně označen buď vestou s nápisem „velitel zásahu“ nebo červenou páskou. V průběhu zásahu může ale nemusí dojít k jeho vystřídání. Činnost operačních středisek IZS koordinuje po celou dobu středisko krajského ředitelství policie (dále jen IOS KŘP). Řízení zásahu na operační úrovni převažuje do doby eliminace aktivního střelce. Velitel zásahu úzce spolupracuje s velitelem zdravotnické složky (dále jen VZS) a velitelem Hasičského záchranného sboru. Všem současně musí z jeho strany být předávány informace o možných rizicích a nebezpečných okolnostech na místě události. Dalším z úkolů PČR na místě události je společně s městskou nebo obecní policií, pokud je na místě přítomna, zřídit a vymežit vnější a nebezpečnou zónu, které se postupně uzavírají. Ve vnější zóně se v dostatečné vzdálenosti od zóny nebezpečné zřizuje místo, které je označeno jako nástupní prostor pro síly a prostředky složek IZS.

Zásah jednotlivých složek začíná nahlášením události a je ukončen tehdy, dojde-li k provedení záchranných a likvidačních prací a předání místa zásahu orgánům činným v trestním řízení k následnému vyšetřování. Doba eliminace aktivního střelce není nikde přesně stanovena. Při ideálních podmínkách by mělo dojít k jeho zneškodnění do několika minut, pokud budeme brát v potaz, že nedojde k braní rukojmích a následnému vzniku bariérové situace, která je velkou komplikací. V takovém případě se pak může zásah protáhnout na několik hodin a je zapotřebí povolání na místo události psychologa nebo vyjednávače pro navázání kontaktu s pachatelem a vyřešení nastalého problému (Amok – útok aktivního střelce, 2013).

2.1.1 Samostatná činnost PČR na místě události

Hlavní prioritou PČR je eliminace aktivního střelce, z tohoto důvodu je většina policistů nasazována hned při příjezdu do nebezpečné zóny.

První hlídka, která dorazí na místo je nasazována na eliminaci střelce, další policisté, kteří se dostaví na místo, musí zůstat u vozidla, se zapnutými výstražnými modrými světly a stávají se rovněž prostředkem komunikace mezi IOS KŘP, zasahujícími policisty a ostatními složkami IZS. Hned jak to situace dovolí, přebírá koordinaci složky policie velitel zásahu. Policie zároveň určuje velitele ostatních složek, není-li to již stanoveno operačním střediskem. Následně se určuje vhodný nástupní prostor, jak bylo zmíněno výše, ustanovuje se technika, která bude k zásahu zapotřebí, vymezuje se vnější prostor a je třeba dbát z důvodu bezpečnosti na jeho dodržování. Provádí dopravní opatření ve spolupráci s městskou nebo obecní policií zajišťuje plynulý příjezd a odjezd záchranných vozidel a dalších sil a prostředků IZS. Podle množství zasažených osob v poměru k zasahujícím záchranářům provádí ztotožnění osob na místě události popřípadě prchajících osob z místa události. Přítomné nezraněné osoby PČR shromáždí na jednom místě ve vnější zóně k následnému usnadnění práce orgánů činným v trestním řízení, kteří přicházejí na místo události po eliminaci střelce a zahájení záchranných a likvidačních prací. (Amok – útok aktivního střelce, 2013).

Každý příslušník PČR, je-li vyslán na zákrok proti aktivnímu střelci postupuje dle svých interních předpisů a společné metodiky. Na všech krajských ředitelstvích PČR by měli být k dispozici vlastní plán činnosti k řešení problematiky AMOK. Tyto dokumenty obsahují základní úkoly a nařízení.

Ihned po eliminaci aktivního střelce velitel zásahu organizuje zejména ve spolupráci se složkou ZZS třídění zasažených osob. Pokud je na místě velký počet obětí, jednotliví příslušníci PČR mohou s tříděním pomáhat. Dále zajišťuje členům ZZS dostatečný prostor a podmínky pro úkony související s poskytováním před nemocniční neodkladné péče (dále jen PNP) na místě události.

Po odeznění akutní fáze, ošetření a odsunu zasažených osob je místo připravováno pro orgány činné v trestním řízení, které se zaměřují na identifikaci obětí a následné vyšetřování okolností trestného činu. Mezi velmi psychicky náročnou činností příslušníků PČR je informovat příbuzné obětí, které útok nepřežili. K tomuto úkonu PČR přistupuje

ihned po identifikaci obětí, pokud možno ještě dříve než se někdy zkeslené informace dostanou do médií. Pokud je reálná MU velkého rozsahu, je možné vytvořit tzv. informační centrum, které slouží pro rychlé a jednodušší informování pozůstalých. V našich podmínkách zatím nemuselo být této formy využito.

Pokud to situace v místě MU vyžaduje, je možnost využít síly a prostředky, kterými disponuje příslušné krajské ředitelství policie. Může se jednat o výpomoc pořádkové policie, dopravní policie, kriminální policie a vyšetřování, zásahové jednotky a dalších. Pokud by se jednalo o delší útok, což se v případě aktivního střelce nepředpokládá, je možnost využití prostředků a služeb policie s celostátní působností. Zde by se jednalo zejména o pyrotechnickou službu, URNu, služby cizinecké policie, letecké služby Praha atd.

Neméně důležitou složkou, které by měla být v krátkém čase na místo povolána jsou specialisté z oboru psychologie, ať už se bude jednat o samotné vyjednavče, nebo psychology popřípadě pak tým složený z krizových interventů apod. (Amok – útok aktivního střelce, 2013).

2.1.2 Samostatná činnost ZZS na místě události

Hlavním úkolem ZZS na místě události je poskytnutí PNP zasaženým osobám. Pokud před příjezdem ZZS na místo události není ještě aktivní střelec eliminován, zůstávají posádky v nástupním prostoru ve vnější zóně a jsou s velitelem zásahu v kontaktu pouze prostřednictvím operačního střediska. Ve zvláštních případech mohou členové ZZS vstoupit na žádost VZ i do nebezpečné zóny za účelem poskytnutí PNP zasaženým osobám, ale vždy pouze v doprovodu PČR (Amok – Útok aktivního střelce, 2013). Tým který vstupuje do nebezpečné zóny najdeme často v literatuře pod názvem Rescue tým – jeho úkolem je co možná nejrychleji pomoc zasaženým osobám, které jsou zraněny, tak vážně, že o jejich přežití rozhodují minuty (Slezák, Strnad IN Kolektiv autorů, 2013). Na místě se předpokládá přítomnost pouze výjezdových skupin z daného místa, pokud by situace byla vyhodnocena jako MU s hromadným postižením osob, postupovalo by se podle STČ 09/IZS u MU s velkým počtem raněných a obětí.

2.1.3 Samostatná činnost PO na místě události

Co se týče nasazení sil a prostředků jednotek PO na místě události, tyto jsou velmi podobné podmínkám ZZS. Vždy zůstávají ve vnější zóně a vlastní zásah IZS probíhá pod

velením vedoucího zásahu z řad PČR. Velitelé jednotlivých složek jsou v kontaktu prostřednictvím operačních středisek nebo na vlastním vysílacím kanálu, který se stanoví na místě události. Pokud jsou velitelem zásahu požádáni, mohou poskytnou svou pomoc i v nebezpečné zóně, ale vždy v doprovodu členů PČR. Nikdy se nesmí po místě události pohybovat bez dozoru příslušníků PČR. Co se týká vlastní činnosti, jedná se z pravidla o zajištění technických podmínek, např. nasvícení daného prostoru, poskytnutí výškové techniky pro ostřelovače, samozřejmě pokud dojde k požáru na místě události, je nutné ho řešit ovšem zase vždy pod bezpečným dohledem. Mohou zajišťovat vstup do uzavřených prostor, nasazení prostředků ve prospěch situace a na možnou likvidaci škod způsobených během zásahu. Při spolupráci se ZZS mohou se souhlasem vedoucího zásahu a na vyžádání vedoucího složky ZZS pomoci při třídění jednotlivých raněných osob (Amok – útok aktivního střelce, 2013).

2.1.4 Městská (obecní) policie na místě události

Co se týká městské nebo obecní policie, může být fakultativně povolána na místo události. Vždy záleží na rozhodnutí a požadavku VZ. Využit se tyto složky mohou jak k eliminaci aktivního střelce, poskytování informací o místě zásahu před dojezdem ostatních složek, v součinnosti s PČR vytvářejí vnější zóny a zajišťují plynulý příjezd a odjezd záchranných vozidel na a z místa události (Amok – útok aktivního střelce, 2013).

2.2 Reálné případy aktivních střelců

Budeme-li hovořit o vůbec prvním místě ve světě, kde se fenomén aktivního střelce vlastně zrodil, bude to nepochybně USA. Právě odtud přicházejí první informace spojené s touto problematikou. V následující kapitole budou popsány některé vybrané případy nejenom ze světa, ale pokusíme se také zmapovat nejznámější případy z naší republiky. Důležité je si uvědomit, kde jsou takové útoky nejčastěji páčány. Ve většině případů se pachatel zaměří na místa s velkou koncentrací osob a snaží se je překvapit, zaskočit, naprosto nepřipravené. Nejčastěji jsou to nákupní centra, úřady a v neposlední řadě bohužel školní zařízení, kde dochází k útokům proti naprosto bezbranným dětem, bohužel jak se mi podařilo při hledání informací zjistit, jsou to právě školní zařízení, kde jsou útoky nejčastější. Nejčastěji se pachatelé útoků ve školách stávají bývalí studenti dané školy, kteří byli v minulosti buď šikanováni, nebo byli tzv.: outsideři se sklonem

k agresí a násilí a později se na místo, kde vznikali jejich újmy vracejí a snaží se dokázat si svoji nadvládu a nadřazenost.

Existuje několik různých názorů hovořících o možnostech možné prevence před těmito útoky avšak zatím se nepodařilo je uvést do praxe. Jedná se zpravidla o názory psychologů, kteří uvádí, že budeme-li brát v potaz skutečnosti, které o budoucích pachatelích již známe a sice z jakých problémových skupin přicházejí a jak se chovají v dětství a během dospívání, dalo by se možná takovým útokům předcházet. Zatím se k tomu ještě nikdo neodhodlal a realizace tak radikálního řešení asi nebude nikterak jednoduchá, ale ta možnost se tady jistě nabízí, připustíme-li si, že většina potencionálních pachatelů v dětství prochází právě rukama zmiňovaných psychologů a jejich posudky se ve většině případů nikterak výrazně neliší. Jedná se zpravidla o děti sice nenápadné, bez výrazných sociálních vazeb, se sklony k agresivnímu jednání a proto jsou často návštěvníky výchovných poradců a školních psychologů, popřípadě mají již ve velmi ranném věku co dočinění přímo z policií (Aktuálně.cz, 2011, online).

2.3 Vybrané případy aktivních střelců v USA

Historicky podložený vznik útoků aktivních střelců zaznamenáváme v USA. Důvod má společenské kořeny. Američané mají právo nosit zbraň a jejich právo je přímo zaneseno v ústavě a má dlouholetou tradici na kterou jsou Američané hrdi již přes 220 let. Teprve po opakujících se masakrech, ke kterým dochází čím dál častěji byli Američané donuceni zamyslet se nad změnou, která by měla vést ke snížení počtu těchto útoků na jejich území. Prozatím nebylo žádných významných cílů dosaženo.

V následující kapitole uvedeme několik historicky řazených kasuistik posledních dvaceti let, které se odehrály na americké půdě. Útoků je opravdu velké množství a nelze zmapovat úplně všechny. Pro představu jsme zvolili ty známější, která zaznamenala i česká média.

Arkansas, USA (1998) - Tento případ není zrovna typickým případem aktivních střelců jak bylo výše popsáno. Nejedná se zde ani o střelce, který by se jako dospělí vracel na místo, kde mu podle jeho vnímání bylo v minulosti pácháno bezpráví, ale je o to tragičtější, že zde umíraly děti rukama dětí. Jedná se o případ, kdy dva problémoví chlapci Mitchell Johnson a Andrew Golden přicházejí do školy s jasným cílem, a to usmrtit profesorku nenáviděného anglického jazyka. Po příchodu do třídy

chladnokrevně vytahují zbraň a přesto, že učitelka klečí a prosí, aby toho zanechali, je nemilosrdně zastřelena. Spolu s ní na místě umírají další čtyři dívky ve věku do dvanácti let (Filtr.blog, 2007, online).

Colorado, USA - Columbine High School (1999) - Tento příklad hrůzného útoku, zde uvádím, hned z několika důvodů. Tento čin se posléze stal jedním z nejčastěji zmiňovaných a probíraných případů v USA. Jednalo se zde o dva útočníky, což samo o sobě už není úplně běžné, neboť aktivní střelec, ve většině případů přichází sám s vlastním poselstvím. V tomto případě se jednalo o dva studenty Erica Harrise a Dylana Klebolda, kteří přišli do školy s cílem zabít co největší počet studentů. Přišli vyzbrojeni brokovnicemi, poloautomatickou puškou a dokonce bombami, což taky není nikterak typické, z jejich vybavení bylo patrné, že čin myslí opravdu vážně. Dalším z netypických jevů pro takovýto čin byl fakt, že útok trval celkem téměř 50 minut, zatímco běžný útok aktivního střelce se odehrává v řádu několika málo minut pokud nedojde k vytvoření bariérové situace.

Tito dva studenti měli jasný cíl, kterého se po celou dobu svého řádění drželi a sice zabít co největší počet spolužáků, hlavně z řad sportovců místní školy. Volba sportovců nebyla náhodná. Jednalo se o studenty, kteří na okolí působili povýšeně a svým chováním měli jednoho z útočníků utiskovat a posmívat se mu. Možná šikana je jedním z hlavních spouštěcích mechanismů takového útoku. Pachatelé následně vtrhli do jídelny a začali bezhlavě střílet do dětí. Na místě zavládla panika a během chvíle pachatelé vyvraždili dvanáct spolužáků, jednoho učitele a dvacet čtyři dětí zranili. Poté obracejí zbraně proti sobě a páchají na místě sebevraždy.

Mezi další netypický jev v tomto případě patří původ obou chlapců, ve většině případů se uvádí, že pachatelé pocházejí z nefunkčních rodin, nízké sociální vrstvy. Ani jeden z těchto chlapců ale z podobného prostředí nevychází. Naopak byli považováni za velmi inteligentní, pocházeli z dobrých rodin. Později při vyšetřování se přišlo na to, že Dylan vedl na internetu blog, kde plánoval smrt různých lidí, které neměl v oblibě. Na stránkách byl uveden dokonce i seznam jmen, nikdo ho však v té době nebral vážně a bylo to považováno za běžný klukovský vtip, a to až do zmiňovaného útoku.

Oba studenti byli již v minulosti vyšetřováni pro jiný trestný čin a sice vykradení dodávky. Toto bývá velmi typické pro pachatele tohoto profilu. Většinou jejich útok nepřichází bez předchozího prohřešku, i když ne tak závažného. Co už není tak běžné,

je fakt, že oba chlapci byli v rámci nápravy posláni na kurz, jehož úkolem bylo naučit zúčastněné ovládat svůj hněv. Překvapivě kurz oba chlapci nejen absolvovali, ale i zvládli s velmi kladným psychologickým hodnocením se závěrem, že jejich resocializace proběhla úspěšně.

Snad poslední anomálií tohoto případu můžeme nazvat fakt, že pachatelé nepoužili pouze zbraně ale i fyzický kontakt. Od kopanců přes posmívání se pak údajně mělo dojít i k myšlence o podřezávání hrdel, k jejíž realizaci však nedošlo. Tento případ je, proto dodnes opředen mnoha otázkami jak ze strany vyšetřování, tak velkou řadou otázek a stížností ze strany rodičů, zda se nedalo útoku zabránit, popřípadě na nejasnosti ohledně psychologických posudků obou chlapců (Badošek, 2008, online).

Minneapolis, USA (2005) - V roce 2005 umírají další studenti, konkrétně sedm, a to přímo rukou spolužáka Jeffreyho Weise. Byl to obyčejný kluk, který neměl ve škole moc kamarádů, byl spíše tichý a nikterak výrazný, ale v den, kdy spáchal svůj hrůzný čin, jakoby se něco změnilo. Usmívá se, pobrukuje si nějakou písničku a vydává se do své tolik nenáviděné školy v dobrém rozmaru. Jak se později ukazuje, jeho naladění bylo způsobené tím, že před odchodem do školy stihl zavraždit své prarodiče, ovšem tím jeho hrůzný čin bohužel neskončil. Vyšetřováním bylo zjištěno, že byl fanatickým obdivovatelem Adolfa Hitlera. Jeffrey velmi toužil po uznání, kterého se mu ovšem nedostávalo. Po příchodu do školy nejprve zastřelil člena ochranky a bez jakékoli emoce ve tváři procházel dál chodbou. Po příchodu do třídy nejprve zastřelil učitele. Dle výpovědi svědků, kteří masakr přežili, všichni shodně uvádějí, že se po celou dobu usmíval a pobrukoval si nějakou melodii. Před ukončením hrůzného činu, který končí Jeffreyho sebevraždou, zůstává na zemi ještě dalších deset obětí. Jeho sen o uznání se sice nesplnil ale do povědomí lidí se dostal, a to dokonce tak, že se mu začalo přezdívát Anděl Smrti (Filtr.blog, 2007, online).

Colorado, USA (2006) - Dalším netypickým případem aktivního střelce je případ třiapadesátiletého Duana Morese. Místem jeho útoku se stala střední škola v Bailey. Útok nebyl namířen proti předem vytypovaným lidem, jak tomu ve většině případů bývá, ale byl zcela náhodný. Pachatel se nikterak nerozmýšlel a vešel se zbraní v ruce a výbušninou v batohu do první třídy, na kterou narazil. Jedinou zvláštností je, že po příchodu do třídy poslal všechny chlapce z místnosti ven a zamkl se ve třídě spolu s děvčaty. Ty později nutil, aby se seřadily u tabule zády k němu a vysvlékli se, což také

není typickým postupem v případě fanatických střelců. Protože jeho pokyny nebyly plněny přesně tak, jak by si představoval, několikrát nervózně vystřelil do vzduchu, pak začal dívky osahávat, v té chvíli už byla za dveřmi policie, která se snažila dostat dovnitř, to pachatele znervóznilo a vzal si jednu dívku jako živý terč. Ostatním dívkám se podařilo utéct. Zadržená dívka se také ještě pokoušela o útěk ovšem neúspěšně, a byla pachatelem střelena zezadu do hlavy, a v této chvíli i sám páchá sebevraždu, ještě předtím než se k němu dostává policie. Nakolik se tento případ „vydařil“ podle plánu pachatele už se můžeme pouze domnívat (Filtr.blog, 2007, online).

Pensylvánie, USA(2006) - Tato kasuistika je příkladem toho, jak nebezpečná může být medializace útoků aktivního střelce pro možné ovlivnění latentních pachatelů, kteří mohou mít plán na takto hrůzný čin uložen někde hluboko v hlavě, a jakákoli zpráva o vykonaném útoku v nich může vzbudit inspiraci pro vlastní čin. Stejně tak tomu bylo v případě útoku v Pensylvánii, ke kterému došlo jen pár dní potom, co Mortison vnikl do školy v Bailey. V tomto případě se jedná o muže jménem Charlie Roberts, kterému je v době útoku 32 let. Dál už se hrůzný čin v mnohém od Mortisona neliší. Stejně jak on si vybírá malou školu, naprosto náhodně třídu a posílá chlapce a učitelé ven, zamyká se v učebně s dívkami ve věku od 6 do 13 let, řadí je u tabule a svazuje jim nohy drátem poučen z předchozího útoku, kde se dívkám podařilo uniknout. Následuje střelba, tři dívky umírají ihned, osm dalších je vážně zraněno, po útoku obrací pachatel zbraň proti sobě a svůj život ukončuje ranou do spánku. Na místě je nalezen dopis, ve kterém byl popsán motiv útoku, který hovořil o pomstě za to, co si sám útočník musel prožít před dvaceti lety. Bližší informace k případu však policie nezveřejnila (Filtr.blog, 2007, online).

Virginia Tech, USA(2007) - Co a proč se odehrálo na polytechnickém institutu v dubnu roku 2007, už se asi nikdy nedozvíme. Jediné co je o této události známo je skutečnost, že byla velmi tragická co do počtu obětí. Tenkrát v místní škole zemřelo 32 lidí, z toho dva učitelé. Sám útočník, kterým byl třiatdvacetiletý student z Jižní Koreje, po útoku spáchal sebevraždu. Co je na tomto případě zajímavé je fakt, který se dostal na veřejnost v krátké době po útoku, který hovoří o tom, že útočník byl již v minulosti vyšetřován u psychiatra a dokonce měl nastoupit na psychiatrické léčení, což ovšem neudělal. Veřejnost byla touto skutečností velmi otřesena a obviňovala vedení školy, že o pohybu tohoto studenta po zařízení dříve neinformovala (Česká televize, 2008, online).

2.4 Některé případy aktivních střelců v Evropě

Případy otrěsných útoků aktivních střelců se již dávno netýkají pouze Ameriky, je tomu již hodně let kdy se podobné případy začaly objevovat v Evropě a bohužel ani Česká republika již dávno není výjimkou. Vzhledem k tomu, že dokud se nás něco přímo netýká a dozvídáme se o problémech pouze prostřednictvím medií a ostatních sdělovacích prostředků, neuvědomujeme si, že by něco podobného mohlo ohrozit i nás. Vlastně těch hrůzných zpráv je kolem nás tolik, že není ani divu, když se většině z nás daří tyto informace alespoň částečně filtrovat a zcela si je nepřipouštět. Jinak tomu je ale v situaci, kdy už se nejedná o vzdálené události, ale nám velmi blízkou realitu. V následujícím textu je vybráno několik historicky řazených útoků, které se odehrály na území Evropy, a také přímo v naší zemi. Jelikož útoků je bohužel mnoho snažila jsem se vybrat stejně jako u případů v USA ty, které jsou ojedinělé.

Německo (2002) - Tento případ se odehrál na gymnáziu v Erfurtu, kde bývalý žák zabil 16 lidí, mezi studenty byli i zaměstnanci školy. Důvodem, proč zde tento případ uvádím je fakt, že zde zahynul během zásahu i nasazený policista, což v předešlých případech nikde známo není.

Belgie (2009) - Zde se nejednalo o typický případ aktivního střelce, o kterém víme, že má za cíl co největší počet obětí. Na místě útoku nakonec zůstaly tři oběti a sice učitelka a dvě děti, dalších 16 dětí útok přežilo. Tento případ uvádíme spíše z toho důvodu, že se zde jednalo o inspiraci útočníka televizním filmem, kdy se stylizoval do postavy Jokera z filmu *Barman* a ve stejném převleku přišel do školy zabíjet. Další případ poukazující na to jak filmy podobného ražení a v horším případě horory mohou psychicky narušené jedince stimulovat a inspirovat k následnému činu.

Slovensko (2010) - Nám již velmi blízký případ se odehrál v sousedním Slovensku, kde bohužel taktéž nepřežil zasahující policista, na místě nakonec zůstalo celkem osm obětí a dalších patnáct lidí bylo zraněno. Hovoříme zde o útoku, který se odehrál v Devinské Nové Vsi (Hofmanová, Slovák, 2013, online).

Norsko (2011) - Asi nejznámější avšak ne zcela typickým se stal případ, který se odehrál v červenci 2011 v Norsku. Útočníkem byl Andres Behring Breivik, který v tento den zabil celkem 77 lidí a zapsal se do historie jako šílený střelec s vůbec největším počtem usmrcených obětí. Breivik svůj čin dlouze plánoval, prvních osm obětí

nezabil pomocí střelné zbraně ale nastraženou bombou, kterou umístil v Oslu. Poté se maskovaný v převleku za policistu přesunul na ostrov Utóya, kde právě probíhalo setkání mladých lidí ze sociálně demokratické strany vlády. Zde začal bezhlavě střílet a podařilo se mu usmrtit 69 osob. Dalším netypickým rysem této události je fakt, že pachatel namísto nespáchal sebevraždu ani nebyl zastřelen ale byl zadržen speciální policejní jednotkou (Agh IN Kolektiv autorů, 2011).

Česká republika

Pokud budeme srovnávat útoky aktivních střelců tak, jak jsou nám známy z USA zatím k podobným tragédiím na našem území nedošlo. Na několika případech se však pokusíme ukázat, že i když se nejedná přímo o útok aktivního střelce, existují i v našem prostředí varovné signály, nad kterými by se měla naše společnost zamyslet a realizovat potřebné kroky k jejich eliminaci.

20. leden (1998) - Gymnázium v Rájci – Jestřábí, šestnáctiletý student během vyučování zaútočil železnou tyčí na učitelku němčiny, těžce ji zranil a ve své obhajobě uvedl, že se chtěl pomstít za to, že ho mladá učitelka nechala z německého jazyka propadnout.

29. leden (1998) - Sedmnáctiletý chovanec Výchovného ústavu v Chrastavě ubil kusem dřeva vychovatelku a druhou těžce zranil.

12. leden (2002) - Teprve čtrnáctiletý žák ostravské základní školy vyhrožoval smrtí své učitelce, urážel jí sprostými nadávkami a dokonce se pokusil jí zabít.

24. říjen (2002) - Šestnáctiletý student z Vodňan napadal během vyučování spolužáky, když se jich zastala učitelka, vrhl se na ní, shodil jí ze schodů čímž jí způsobil středně těžká zranění s kterými byla hospitalizována v nemocnici.

8. prosinec (2003) - Student královehradecké univerzity tam baseballovou pálkou napadl pedagoga a brutálně ho zbil, později se ukázalo, že student je psychicky narušený.

1. března (2004) - Zde se jedná již o čin, kdy napadený podlehl svému zranění. Jednalo se o útok, který se odehrál na učilišti ve Svitavách, kde student pobodal svého pedagoga (Filht.blog, 2007, online).

14. říjen (2014) - Asi mediálně nejznámější případ napadení se stal ve Žďáře nad Sázavou, kde psychicky narušená žena vstoupila do místní školy, kde nožem ohrožovala studenty. Jeden z nich se snažil své spolužáky chránit a podlehl brutálnímu útoku útočnice, když zemřel na zranění způsobené bodnou zbraní. Během útoku bylo několik lidí zraněno včetně zasahujícího policisty (TN.cz, 2014, online).

Asi tolik k útokům, které sice nepodléhají definici útoku aktivního střelce, ale mohou být prvními signály, že zatím latentně tento problém i v naší společnosti existuje, a že právě od takovýchto lidí v naší společnosti mohou přijít mnohem brutálnější útoky a mnohem větší tragédie.

Útoky střelnou zbraní v České republice

Pokud se zaměříme přímo na činy, které byly na našem území spáchány prostřednictvím střelné zbraně, bude jich za posledních několik let celkem 8. Polovina ze střelců ukončila svůj život ihned po činu na místě události, druhá polovina byla policií zadržena a bylo jim sděleno obvinění. V jednom případě byl vynesena rozsudek výjimečného trestu doživotí.

22. červenec (2003) - První z případů se odehrál v Litvínovicích na Českobudějovicku, kde otec se synem brutálně zavraždili tři muže z jejich blízkého okolí. Podle svědků byl čin spáchán na základě msty. Oba pachatelé byli zadrženi a následně odsouzeni, otec na 25 a syn na 11 let vězení.

22. listopad (2004) - Pachatel tohoto činu byl taktéž zadržen a odsouzen, a zde právě byl vynesena rozsudek výjimečného trestu doživotí. Pachatelem byl pětadvacetiletý muž, který v Tučapech na Táborsku po hádce zastřelil svého otce, matku a o rok mladšího bratra.

Březen (2006) - Smrtí manželky a syna skončil útok v Křemži na Českokrumlovsku. Útok se odehrál v rodinném domku, pachatel útoku byl odsouzen k 19 letům vězení.

8. březen (2009) - V tomto případě jednačtyřicetiletý muž na Karvinsku zastřelil na rodinné oslavě 4 lidi. Jednalo se o jeho bývalou přítelkyni, její rodiče a dalšího muže. Po tomto činu pachatel obrátil zbraň proti sobě a spáchal sebevraždu.

22. září (2011) - Muž ze Svitav zastřelil po hádce svou přítelkyni a její dceru nelegálně drženou zbraní, poté se na místě zastřelil.

10. listopad (2011) - Třemi mrtvými skončil útok střelce v areálu letecké továrny v Kunovicích, pachatel zde zastřelil dva muže a poté spáchal sebevraždu.

4. listopad (2013) - Dvě oběti a jedno těžké zranění si vyžádala střelba obci Raškovice na Frýdecko Místecku, kde učitel angličtiny zřejmě s motivem neopětované lásky zastřelil studentku a jejího dědečka. Za dvojnásobnou vraždu a těžké ublížení na zdraví třetí osobě byl odsouzen k trestu odnětí svobody na 27 let.

24. únor (2015) - Zatím poslední a bohužel i nejtragičtější čin se odehrál v loňském roce v Uherském Brodě, díky médiím byl celá Česká republika zasypána nejrůznějšími modifikacemi hodnocení této situace. Co je podstatné je fakt, že na místě zemřelo po útoku aktivního střelce 9 lidí včetně pachatele, jedna žena byla těžce zraněna, ale v současné době je již v domácím ošetřování, avšak ponese si doživotní následky. Ministerstvo vnitra poskytlo ucelené informace k proběhlému zásahu. **31.3.2015 vydal Odbor vnitřní kontroly policejního prezidia tiskovou zprávu s chronologickým seznamem dění přímo na místě tragické události.**

12:36 do restaurace Družba v Uherském Brodě vchází ozbrojený muž a bezhlavě začíná střílet do návštěvníků. Údajně dochází k 20 – 25 výstřelům po kterých zůstává na zemi ležet 8 zraněných, kteří v krátkém čase umírají, některým přítomným se díky personálu restaurace daří utéct zadním vchodem ven.

12:38 policie přijímá první oznámení o tom, že v restauraci je údajně střílející muž a uvnitř s ním přibližně 20 osob, v tuto chvíli nejsou relevantní informace o možném počtu raněných

12:36 – 12:47 někdy v tomto čase přichází zadním vchodem do restaurace nic netušící účetní, kterou pachatel překvapí zezadu a šestkrát na ní vystřelí. Naštěstí se jí podaří uniknout předním vchodem, samozřejmě není schopná poskytnout relevantní informace o dění v restauraci a je záchranou službou ve vážném stavu převezena do nemocnice

12:38 – 12: 45 operační důstojník PČR žádá o součinnost místní oddělení policie, záchranou službu, pohotovostní a eskontní oddělení, vyjednavče a MP

12:47 k restauraci přijíždí první policejní hlídka, která jde na místo, pachatel po nich jednou vystřelí, hlídka zhodnotí situaci jako nebezpečnou a stáhne se

12:52 si hlídka z místa události žádá po operačním důstojníkovi posilu v podobě zásahové jednotky

12:53 přijíždí na místo první posila v podobě vedoucího OOP Uherský Brod a jeho zástupce, začínají se seznamovat s nastolenou situací, získávají informace potřebné k provedení zákroku a plánují taktiku, na jejich popud je zajištěno okolí události a jsou střeženy vchody do budovy, vedoucí oddělení informuje následně operačního důstojníka o plánu provést zákrok, tuto informaci však operační zhodnotí jako nebezpečnou z důvodu přítomnosti lidí v budově, „*aby se nestalo ještě něco horšího*“, vedoucí oddělení se přesto k zákroku připravuje, telefonicky kontaktuje vedoucího územního odboru, který vydává pokyn k zákroku

12:58 z Brna vyráží zásahová jednotka, 15 policistů celkem ve 4 vozech, nutno podotknout, že místo události je vzdáleno 93km, v tuto chvíli uplynulo již 17 minut od chvíle kdy ozbrojený muž vstoupil do restaurace

13:00 jsou vydány pokyny k zákroku, ve stejnou chvíli telefonuje pachatel na TV Prima s žádá přítomnost kamer s tím, že má 5 rukojmích ale ani jeden není zraněn, po této informaci je policejní zásah opět přerušen

13:06 – 14:15 na místě je policejní vyjednaváč, kterému se během tohoto časového úseku podařilo s pachatelem celkem 5krát navázat kontakt, a o dalších deset se neúspěšně pokusil

13:36 je vydán pokyn k informování starosty Uherského Brodu

13:46 dotaz na MP, zda-li byl starosta informován, operační důstojník předpokládal, že bude starosta vyrozuměn prostřednictvím MP aniž by výslovně o vyrozumění požádal

13:58 přijíždí na místo zásahová jednotka

14:15 vyjednaváč konstatuje, že vyjednávání nikam nevede a je nutné provést zákrok

14:20 dochází k zákroku prostřednictvím zásahové jednotky, která na místě nachází 8 obětí šíleného střelce a mrtvého pachatele, který spáchal sebevraždu (www.mvrz.cz).

Později došlo k vypracování posudku na tuto konkrétní událost, jejíž závěry zni.

Postup hlídky hodnocen jako SPRÁVNÝ.

Postup operačního důstojníka hodnocen jako NESPRÁVNÝ.

Postup policistů hodnocen jako SPRÁVNÝ.

Následný postup po vzniku barikádové situace hodnocen jako SPRÁVNÝ.

Komunikace policistů hodnocena jako NEDOSTATEČNÁ.

Vyrozumění města na komunikace na této úrovni hodnocena jako SPRÁVNÁ, ale jsou zde místa pro zlepšení.

Přesun zásahové jednotky bez zapojení vrtulníku hodnocen, jako SPRÁVNÝ.

Postup velitele zákroku byl hodnocen jako SPRÁVNÝ.

Závěr: Nedostatky v převzetí rozhodování operačním důstojníkem, organizace a koordinace řízení na operačním středisku. Rezervy v komunikaci jak na místě události, tak při informování místní samosprávy a při poskytování informací médiím.

Útočník z Uherského Brodu

Vzhledem k výše popsanému útoku bychom se ještě v krátkosti chtěli zastavit u toho, kdo byl vlastně onen útočník, jaký měl motiv k činu a zdali se dalo jeho jednání předvídat nebo mu dokonce zabránit. Útočníkem, který hrůzný čin spáchal byl třiašedesátiletý obyvatel Uherského Brodu. Činem, který spáchal se negativně zapsal do historie naší země, jedná se ve své podstatě o druhou masovou vraždu v dějinách České republiky, v podobném rozsahu co do počtu obětí vraždila v minulosti pouze Olga Hepnarová (Tuhý, 2015).

Útočník bydlel do té doby se svou manželkou na nedalekém sídlišti, byl vyučený elektrikář, poslední místo, kde byl zaměstnán, byla firma na zpracování dřeva. Posledních cca 10 let byl však nezaměstnaný. Pachatel byl do té doby trestně bezúhonný, pouze byl v minulosti několikrát předvoláván společně se svou manželkou k podání vysvětlení z důvodu páchaní přestupků, proti veřejnému pořádku. Podle místních obyvatel byli oba manželé psychicky nevyrovnaní, jak se později podařilo zjistit žena trpěla schizofrenií a dokonce i muž docházel na psychiatrii, tyto informace jsou ale odborníky nepotvrzené.

Starosta obce ani státní zástupce nepotvrdili nepřičetnost manželského páru. Podle informací očitých svědků byl muž považován okolím spíše za podivína, tichého člověka, který moc nevycházel, spíše se zdržoval v bytě, nikdy nikoho neohrožoval a o agresivním chování se nezmiňuje žádný z dotázaných lidí z jeho okolí.

Odborník z oboru psychologie uvádí domněnku a sice, že pachatel mohl být asociálním člověkem, ve kterém agrese pomalu narůstala, což pro okolí v mnoha případech není vůbec patrné a později stačí jen malá záminka, aby se rozhodl v radikálnímu řešení v podobě masové vraždy (Jelen, 2015). Další psycholog se přiklání k myšlence, která hovoří o tom, že tito lidé, kteří na okolí působí jako tzv.: „tiší blázni“, často jednají z enormního pocitu bezmoci, který si potřebují kompenzovat naopak enormním pocitem moci a nadvlády nad ostatními. Vyjádřením těchto pocitů je právě střelba do lidí. Stejně tomu bylo právě v případě výše zmiňovaného útoku vedeného Olgou Hepnarovou, která v roce 1973 usmrtila na zastávce nákladním automobilem taktéž 8 nevinných lidí (Štrobl, 2015).

Útočník byl držitelem zbrojního průkazu a legálním vlastníkem dvou krátkých střelných zbraní, pomocí nichž vraždy spáchal. Jak uvedl krajský ředitel policie Jaromír Tkadlečka, muž splňoval všechny podmínky potřebné pro legální držení zbraní a až do dne, kdy s nimi útok spáchal, nebyl zákonný důvod proto, aby mu byly zbraně odebrány nebo byla uplatněna jiná sankce vyplývající ze zákona o zbraních a střelivu (Slovácký deník, 2015).

3 TYPOVÁ ČINNOST ČÍSLO 14

Typová činnost STČ č.14/ IZS se nazývá Amok – útok aktivního střelce. Typová činnost byla aktualizována v lednu roku 2014 její tvorba a aktualizace je zcela v gesci policie České republiky.

Na začátek uvedeme několik pojmů, které se budou v textu nadále objevovat. Nejpodstatnějším termínem je **aktivní střelec**. Pro účely této typové činnosti se jedná o pachatele, který volil použití zbraně jako nástroje pro dosažení svých cílů pomocí páchaní násilí na jiných osobách. Z pravidla se jedná o jednotlivce, ve výjimečných případech o skupinu pachatelů. Pachatel nemá zábrany a jeho cílem je zabít co největší počet osob. Dalším termínem je **AMOK**, jedná se zde o pracovní název, poukazující na zkratkovité jednání pachatele. **Bezpečnostní uzávěra**, označuje místo, sloužící jako vstup a výstup do a z vnější zóny do zóny označené jako nebezpečná. **Eliminace aktivního střelce** jak sám název napovídá jedná se o bezodkladný policejní zákrok vedoucí k zneškodnění pachatele, patří sem zadržení, zajištění, paralyzující zranění nebo usmrcení. Názvem **nebezpečná zóna** je v tomto případě označován prostor ve kterém bezprostředně hrozí útok aktivního střelce vůči osobám zde přítomným, na tomto místě se vyskytují pouze zástupci z řad PČR a bez výslovného požádání velitele zásahu se zde nesmí pohybovat ani členové ostatních složek a už vůbec ne nepovolané osoby. Naproti tomu **vnější zóna**, je místem sloužícím k vedení zásahu, soustřeďují se sem síly a prostředky složek IZS, které nezabezpečují eliminaci aktivního střelce (Amok – útok aktivního střelce, 2013).

3.1 Rozdělení činností během zásahu

Činnosti prováděné během zásahu se dají rozdělit na pět stěžejních aktivit. První a nejpodstatnější je eliminace aktivního střelce, následuje vyžádání součinnosti ostatních složek IZS, poté co dojde k eliminaci je možné přistoupit k dalšímu kroku činnosti, a tím je provádění záchranných a likvidačních prací na místě útoku, ve stejném okamžiku je možné zahájit povolání psychosociální služby na místo, která poskytne pomoc zasaženým nezraněným osobám případně pak zasahujícím složkám, je-li třeba. Poslední činností poskytovanou na místě události je předání zásahu orgánům činným v trestním řízení, aby zahájili úkony vyšetřování.

Celý zásah a především eliminace aktivního střelce je zcela v gesci PČR. Příslušníci PČR mají jako prioritu číslo jedna střelce eliminovat v co možná nejkratším čase, a mají možnost využít zákonných oprávnění včetně použití služební zbraně, což se z charakteru výzvy předpokládá. Musí brát v potaz bezpečnost ostatních přítomných osob a postupovat tak, aby neohrozili jejich životy a zdraví.

Policie si může vyžádat, aby ostatní záchranné složky „asistovaly“ při eliminaci aktivního střelce přímo v nebezpečné zóně. Jedná se z pravidla o využití výškové techniky, kterou disponuje HZS, sloužící například pro ostřelovače, případně zařízení pro nasvícení prostoru a podobně. V případě ZZS se jedná většinou přímo o ošetření zraněných, kteří potřebují bezprostřední poskytnutí neodkladné péče. Ať se jedná o jakoukoli složku, musí jí být při zásahu v nebezpečné zóně vždy prostřednictvím PČR zajištěna a poskytnuta ochrana před možným útokem ze strany střelce.

3.2 Operační úroveň řízení

Operační řízení probíhá na střediscích jednotlivých složek pod koordinací integrovaného operačního střediska krajského ředitelství PČR.

Úkoly operačních středisek

Pokud dojde k MU s aktivním střelcem, operační řízení takové události spadá stejně jako řízení samotného zásahu na místě do gesce policie ČR. Operačního řízení se bezprostředně účastní středisko místně příslušného krajského ředitelství policie (dále jen, IOS KŘP), operační středisko operačního odboru PČR (dále jen, OS OO PP), dále je sem zahrnuto operační středisko poskytovatele zdravotnické záchranné služby (dále jen ZOS ZZS), operační a informační středisko IZS (dále jen, OPIS IZS), které svou působností spadá pod HZS kraje respektive Hl.m. Prahy označené zkratkou KOPIS, dále pak středisko ministerstva vnitra (dále jen, OPIS GŘ), operační středisko obecní (městské) policie a následně dispečinky ostatních složek IZS jsou-li v krajním případě vyzváni ke spolupráci.

Podání prvních instrukcí

Jakékoli operační středisko, pokud přijme tísňové volání s charakterem výzvy možného útoku aktivního střelce, ihned informuje ostatní operační střediska o nutnosti aktivace zasahujících sil a prostředků.

Pokyny pro PČR

Prvosledová hlídka - Hlídky PČR, které jsou prostřednictvím IOS KŘP informovány, ihned přeruší svou dosavadní činnost a jsou vyslány na místo události. Před příjezdem na místo MU jsou povinni použít veškerou dostupnou balistickou ochranu a uvést zbraň do stavu, kdy je náboj v nábojové komoře, přepnout radiostanici na kanál, který stanovuje IOS KŘP, za žádných okolností před příjezdem na místo nepoužívat zvuková výstražná zařízení. První vozidlo na místě zásahu musí mít zapnutá výstražná světla napomáhající orientaci ostatních složek při příjezdu na místo, další bezprostřední činností je poskytnutí informací IOS KŘP o aktuálním dění na místě události

Instrukce pro posily PČR

Druhosledové hlídky - Hlídky, které na místo přijíždějí v dalším sledu, jsou povinné použít veškeré základní vybavení plus dostupnou balistickou ochranu, pokud jí disponují, popřípadě i dostupný zdravotnický materiál, dále zbraň skupinového vyzbrojení (dlouhá zbraň). Stejně jako první hlídka i hlídky následující by měly používat určený kanál radiostanice, který je stanoven IOS KŘP, nepoužívat ani zvukové ani světelné výstražné zařízení při příjezdu na místo události, orientují se podle prvního vozidla na místě MU a ihned po příjezdu se hlásí veliteli zásahu. Pokud je to možné a na místě jsou osoby, které byly bezprostředně svědky MU, zajistí od nich popis aktivního střelce.

Instrukce pro ostatní složky IZS

Hovoříme zde zejména o ZZS a HZS, které bezprostředně po zahájení zásahu dojíždějí na místo události, nebo jsou zde již přítomné.

Všechny složky se řídí pokyny velitele zásahu, který by měl být důkladně označen, aby bylo na první pohled patrné na koho je možné se obrátit. Pokud tomu tak ještě není, obrazejí se vždy na obsluhu radiostanice, která zůstává u stojících policejních vozidel. Důležité je ještě před kontaktem s velitelem dbát na vlastní bezpečnost. Všechny složky vyjma PČR se přesouvají do místa nástupního prostoru ve vnější zóně, pokud na místo MU teprve dojíždějí vždy do místa nástupního prostoru, které by mělo být příslušníky PČR znatelně vyznačeno. Stejně jako PČR tak i ostatní složky přijíždějící na místo musí bezprostředně před příjezdem vypnout varovná zvuková zařízení.

Instrukce pro osoby

Pokud se na místě nacházejí osoby, které jsou mimo dosah aktivního střelce a budou volat na tísňové linky, instrukce dispečera budou následující. Za ideálních podmínek se vyhnout aktivnímu střelci v nejlepším případě z místa události utéct, pokud tahle varianta je nereálná, ukrýt se do místnosti, pokud lze, tak zamknout dveře, popřípadě zahradit, vypnout zvuk mobilního telefonu a udržovat co největší klid, ukrýt se mimo prostor dveří, nikoho nevpuštět do místnosti, pokud se neprokáže jako člen IZS, tento časový úsek může dle rozsahu zásahu trvat i hodiny. Důležité je ze strany dispečera nebo operačního důstojníka na tuto variantu opatrně připravit. Velmi důležité je, pokud se přítomné osoby dostanou již do kontaktu s členy PČR, aby dbaly jejich pokynů a ruce držely prázdné, viditelně vzdálené od těla. Pokud se kontaktu s aktivním střelcem nevyhnou, měly by dle svých možností aktivně bránit jeho útoku (Amok – útok aktivního střelce, 2013).

3.3 Taktická úroveň řízení

Na taktické úrovni se jedná zejména o komunikaci velitele zásahu s vedoucím zdravotnické složky a velitelem jednotek PO. Pokud je zásah takového rozsahu, že je nutné pro jeho řízení zřídit štáb, pak jsou všechny tři základní složky v tomto štábu zastoupeny. Velitelé jednotlivých složek musí být v neustálém vzájemném kontaktu, aby mohli být velitelem zásahu včas informováni o dění na místě události a o možných rizicích vyplývajících z probíhající situace. Do této úrovně řízení spadá též STČ 12/IZS pojednávající o poskytování psychosociální pomoci.

Velitel - Velitelem při společném zásahu je v tomto případě vždy příslušník PČR, který na místo události dojede jako první, během zásahu po dojezdu posil může ale nemusí být vystřídán. Velitel zásahu musí být v co možná nejkratším čase označen vestou s nápisem „Velitel zásahu“ nebo červenou páskou na levé paži, tak aby bylo všem dojíždějícím posádkám na první pohled patrné, kdo velí.

3.4 Organizační úroveň řízení

Nejpodstatnější je zajištění vnější a nebezpečné zóny, které stanoví policie. Velikost zón je různá podle podmínek, které na místě panují. Ve vnější zóně se zřizuje nástupní prostor, který slouží pro příjezd a odjezd zasahujících posádek. Důležité je vybudování tohoto prostoru na vhodném místě, aby nebylo moc vzdálen od samotného

místa zásahu a zároveň byl tento prostor natolik vzdálen, aby nemohlo dojít k ohrožení zasahujících složek (vyhl. MV č. 328/2001 Sb).

Členění vnější zóny

- nástupní a týlový prostor
- stanoviště velitele zásahu
- stanoviště PNP
- stanoviště sloužící na ztotožnění evakuovaných osob
- stanoviště pro psychosociální pomoc
- uzávěra do vnější zóny plus kontrolní stanoviště vstupu do nebezpečné zóny

Časová posloupnost MU

Zásah začíná nahlášením události na operační středisko a končí po poskytnutí záchranných a likvidačních prací ve chvíli, kdy se místo předá orgánům činným v trestním řízení. Co se týká samotného zásahu, nedá se jeho délka předem stanovit. Za ideálních podmínek by probíhala eliminace střelce v řádech minut, pokud nevzniknout komplikace, jakou může být třeba vznik bariérové situace. Pak se může zásah protáhnout i na hodiny.

Činnost složek IZS

Pokud dojde k situaci, že na MU jako první dojede jakákoli jiná složka IZS, než PČR, je její povinností bezprostředně se odebrat do dostatečně vzdáleného místa, tak aby nemohlo dojít k ohrožení ze strany případného střelce. Tato základní složka poté informuje své operační středisko o dění na místě, a dále se řídí pokyny, které jí operační středisko udělí.

4 VYBRANÁ TAKTICKÁ CVIČENÍ V UPLYNULÉM ROCE

Vybraná taktická cvičení, která zde budeme uvádět, se odehrála v roce 2015 v České republice. Při zjišťování informací ohledně proběhlých cvičení jsme byli zaskočeni hlavně počtem proběhlých cvičných zásahů. Nebyl jich dostatečný počet. Spíše naopak. Vzhledem k situaci, která se v témže roce reálně stala, a sice útok aktivního střelce v restauraci v Uherském Brodě, čekali jsme rychlejší zpětnou vazbu a větší snahu problematiku společných zásahů složek IZS prověřit, a vylepšit stávající stav v jednotlivých oblastech a činnostech. V následujícím textu zmíníme pět z těchto cvičení, popíšeme je pomocí krátké kasuistiky, a u jedné z nich se pak zastavíme a detailněji se pokusíme popsat danou událost, včetně výsledků, které zasahujícím složkám přinesla. Bez zpětné vazby a vyhodnocení by totiž taková cvičení postrádala smysl. Pokud se budeme na popis situací zaměřovat chronologicky, jako první uvedeme cvičení, které proběhlo v Říčanech u Prahy.

Cvičení se uskutečnilo hned na počátku roku 2015, odehrávalo se v Říčanech, konkrétně dne 13.2.2015. Jako první uvádíme toto cvičení zejména pro dostupnost informací k této akci, kdy se nám podařilo získat jak původní plán a záměr celého cvičení, tak poté vyhodnocení celé akce. Toto vyhodnocení je velmi podstatné a přínosné nejen pro zasahující posádky ale zároveň i pro pořadatele.

ŘÍČANY

Záměr cvičení – prověření součinnosti základních ale i ostatních složek IZS a dalších subjektů při řešení tohoto typu MU ve školách. Zároveň prověřit rychlost vyrozumění a vlastní tok informací, velení a samotná organizace místa zásahu. Prověření často opomíjené složky při těchto zásazích jimiž jsou JPO. Vysledovat, zda-li dochází k využití dostupných ochranných pomůcek, a v neposlední řadě jako dílčí záměr této akce bylo hodnoceno chování učitelů a žáků při následné evakuaci objektu.

Jak již bylo zmíněno, celá akce se odehrávala v Říčanech, konkrétně na základní škole u Říčanského lesa, Školní 2400/4, Říčany, 251 01

Požadavky na jednotlivé složky:

PČR – samotný zákrok, proti nebezpečnému ozbrojenému pachateli, velení celému zásahu

ZZS – po eliminaci útočníka a evakuaci budovy, třídění jednotlivých zasažených, ošetřování a následná evakuace do nemocničního zařízení, psychologická pomoc přímo na místě události

HZS – spolupráce s ostatními složkami dle potřeby, pomoc při evakuaci budovy ale také při třídění a ošetřování raněných v případě potřeby zajištění transportu osob z výše položených míst pomocí výškové techniky, pomoc při organizaci samotného místa události

MP – organizace vnější zóny, organizování dopravy

Orgány města Říčany – podpora týlového zabezpečení, zajištění chodu města podle rozhodnutí Krizového štábu města

Plánovaný seznam podílejících se složek včetně orgánů veřejné správy

- PČR – (20 – 30 zasahujících policistů)
- HZS Středočeského kraje, stanice Říčany (cca 14 osob)
- ZZS Říčany, konkrétné počty nebyli předem stanoveny
- MP Říčany, taktéž bez předem stanoveného počtu
- JSDHO dle schváleného poplachového plánu
- Krizový štáb města Říčany

Před samotným zahájením celého cvičení, bylo jasně definováno povolání záloh na stanici Říčany jak ze strany vlastních sil a prostředků, tak jako výpomoc ze stanice ÚO Kolín tak, aby nedošlo k ohrožení běžného provozu a cvičení v žádném smyslu nenarušilo běžný chod záchranných složek (mjr. JUDr. Petra Hofmanová, 2015).

Začátek celé akce je zaznamenán na 10:15 hodin, kdy byl nahlášen na linku 112 útok střelce v školním zařízení, na místo události jako první dojíždí jedna posádka PČR

a sice v 10: 21, při příjezdu objíždí osoby, kterým se podařilo uniknout ze samotného místa události, po zjištění bližších okolností a zdravotního stavu osob, zastavuje své vozidlo mimo zorné pole střelce a sice za přilehlý panelový dům. V 10:23 vchází do budovy. Následuje příjezd druhé policejní hlídky v čase 10:25, tato posádka vytěžuje zraněné, kteří se samostatně evakovali, aby mohla poskytnout bližší informace jak operačnímu důstojníkovi, tak dalším složkám příjíždějícím na místo události. V čase 10: 28 dochází k další samovolné evakuaci 16 osob – posádka PČR jim poskytuje první pomoc. Dalším časovým údajem je 10: 35, kdy na místo dojíždí první posádky ZZS a sice jedna posádka RV a jedna RZP – vytěžují zraněné, kteří jsou mimo objekt – podává pomocí METHANE zprávu pro ZOS, potvrzuje střelbu v objektu, v nahlášení chybí údaj o přístupových cestách, během navázání kontaktu IZS s PČR zjištěna závada na radiostanici, posádky se neslyší z toho důvodu VZS přejíždí za panelový dům, aby se mohl kontaktovat s VZ. Následně v 10:38 minut je domluvena organizace místa zásahu ovšem na bázi komunikace mezi VZS a HZS, určení bezpečností zóny bez vědomí PČR, se kterou se nedaří navázat spojení. V 10:42 dojde k rozdělení funkcí mezi členy ZZS, následně v 10:46 RZP nahlašuje první poraněné, v 10:46 přichází informace ze ZOS ohledně příletu LZS, doplnění METHANE o upřesnění příjezdové cesty a bezpečné zóny. 10:49 se dostávají prostřednictvím HZS informace o příjezdu nového velitele od PČR, následná domluva o poskytnutí stanu, upřesnění bezpečné zóny. V 10:50 se začne ozývat střelba, nikdo neví odkud přichází, snad z davu prchajících osob, členové HZS se snaží zadržet zmatené osoby, následně v 10:53 vyžaduje VZS přítomnost krizových interventů na místo události. V 11:00 příjíždějí na místo interventi, současně hlásí velitel PČR veliteli zdravotnické složky eliminaci dvou střelců, nahlášeno na ZOS. V 11:04 hlášena od VZ PČR stále nebezpečná zóna. 11:10 se VZS a VHZS domlouvají na rozmístění SaP, přetřídění osob, stavbu dvou stanů pro zhotovení zázemí pro poskytování PNP. V 11:15 určuje VZ novou bezpečnou zónu před objektem školy, VZS určuje perimetr umístění prostorů pro PNP. V 11:20 se VZS kontaktuje se ZOS a upřesňuje informace o výstavbě stanů a určení třídící skupiny. V 11:23 si interventi vyžadují přidělení stanu pro poskytování jejich péče o lehce zraněné osoby, které nemusejí být v prvním sledu z místa odsouvány. V 11:35 VZ oznamuje VZS, že došlo k evakuaci všech osob z budovy školy, VZS sám aktivně obchází třídící skupiny a dohledává počty poraněných, na místě se v hromadném součtu jednalo o 6x I, 2xIIa, 2xIIb, 10x III. 11.38 hlásí VZS na ZOS ukončení třídění. V 11:40 hlásí náčelník štábu HZS 10x IV vedoucímu lékaři k určení

smrti zasažených osob. V 11:53 shromažďují materiál pro kontrolu počtu odsunutých pacientů prostředky ZZS do cílových zařízení a ve 12:05 je zásah ukončen pro všechny zasahující složky a místo předáno orgánům činným v trestním řízení.

Proběhlé cvičení bylo v zásadě hodnoceno celkem kladně až na malé detaily. V prvním sledu byli kladně hodnoceny příjíždějící výjezdové skupiny, které dodržely bezpečnou zónu a nedošlo tak k jejich ohrožení, nebyly ve střelném poli možného střelce. Malý nedostatek byl zaznamenán při podávání hlášení METHANE na ZOS, kdy nebyly podány informace o přístupových trasách, tato informace byla doplněna následně. Za velkou komplikaci zásahu nikoli ze stran zasahujících složek byla nefunkčnost RDST, kterou se podařilo následně vyřešit, ale při prvním kontaktu se jedná o velkou komplikaci. Místy se objevovala nejasnost mezi vedoucími funkcemi jednotlivých sektorů, kdy VZS přebíhal mezi jednotlivými stanovišti organizoval práci na PNP, následně určoval priority odsunu – i to se později správně ustálilo. Celkově bylo cvičení hodnoceno jako zvládnuté, bez závažných pochybení jak ze strany ZZS, tak ostatních složek IZS.

VALAŠSKÉ MEZIRÍČÍ

Dalším cvičením, které jsme vybrali a jehož cílem bylo prověřit součinnost záchranných složek, se uskutečnilo 27. května loňského roku ve Valašském Meziříčí, a podle slov vedoucího Územního odboru Vsetín plk. Mgr. Ladislava Pajdla se jednalo vůbec o první cvičení tohoto druhu v tomto okrese.

Jednalo se o zásah, který se odehrál na integrované střední škole. Již ve výzvě měly složky nahlášeno, že se jedná o útok aktivního střelce, a v tomto případě se dokonce jednalo o střelce dva. Jak se později podařilo zjistit, jednalo se o dva bývalé studenty, kteří byli vzhledem k jejich dřívějším prohřeškům ze školy vyloučeni a zřejmě se tak přišli mstít. Celá situace se začala odehrávat v devět hodin ráno, kdy střelci vstoupili do budovy začali střílet do přítomných studentů, postupovali následně do dalších místností a předtím, než se podařilo policii oba střelce eliminovat, stačili zastřelit 5 lidí a dalších 10 těžce zranit. Policii, která byla jako první na místě, se podařilo ve velmi příznivém čase oba střelce zneškodnit a dále předat místo záchranné službě a hasičskému záchrannému sboru, který byl nápomocen při vynášení raněných i následném ošetřování. Do této akce byli zapojeni policisté z dopravního inspektorátu a obvodních oddělení v rámci Územního odboru Vsetín, dále kriminalisté, policisté z oddělení služební přípravy, oddělení technické

kriminality, psovod, dále byli zapojeni policisté ze Střední policejní školy v Holešově, kteří sehráli role zraněných a usmrcených studentů. Za ostatní složky Integrovaného záchranného systému se cvičení zúčastnil Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje se zásahovými vozidly ze stanice Valašské Meziříčí a Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje se sanitními vozy z Valašského Meziříčí. Akce byla hodnocena jako úspěšná a nedostatky, které se během zásahu projeví, se stanou inspirací dalších cvičení plánovaných v příštích letech (www.policie.cz/aktivni/strelec.cz).

KROMĚŘÍŽ

Následující cvičení proběhlo v Kroměříži 1.6.2015. Celé se odehrávalo na Obchodní akademii za pomoci policistů z holešovské policejní školy, kteří se zhostili rolí zasažených, tedy studentů. Příslušníci aktivní zálohy armády se ujali role pachatelů. Došlo tedy i zde k prověření připravenosti všech základních složek IZS. Stejně jako u všech zásahů se v prvním sledu jedná o eliminaci střelce, o což se s úspěchem postarala první hlídka, která dorazila na místo, a sice posádka Obvodního oddělení z Kroměříže, která vyzbrojena krátkými palnými zbraněmi a taktickými vestami ihned vstoupila do objektu školy. Až ve třetím patře budovy se jim podařilo najít pachatele, který střelil do procházejících osob, tohoto pachatele zneškodnili a následně požádali o součinnost členy HZS, aby se pomocí jejich techniky dostali do nepřístupných prostor. Zde našli dalšího pachatele útoku, který se snažil vydávat za zaměstnance školy. I toho se jim podařilo odhalit a zneškodnit. Po prohledání celého objektu byly na místo vpuštěny další složky IZS včetně ZZS, aby poskytovala PNP přímo na místě zásahu, a ve spolupráci s HZS docházelo k vynášení raněných ven z budovy. Do celého cvičení byli kromě Obvodního oddělení policie Kroměříž zapojeni dále kriminalisté, policisté z oddělení služební přípravy, technik a policisté z holešovické policejní školy. Dále HZS a ZZS Zlínského kraje, strážníci MP, kteří dohlíželi hlavně na bezpečnost občanů v průběhu cvičení, a jak už bylo zmíněno zálohy AČR. (www.policie.cz/aktivni/strelec.cz).

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

Největším cvičením, které se odehrálo v loňském roce na území kraje Vysočina, bylo cvičení, jež se uskutečnilo 15.10. 2015 v bývalé zemědělské škole ve Žďáře nad Sázavou. Námětem cvičení byl jednak reálný zásah dle kasuistiky z Uherského Brodu, ale také zkušenost města Žďáru se situací, kdy se sice nejednalo o aktivního střelce

ale o psychicky narušenou ženu, která vyzbrojena bodnou zbraní vstoupila do budovy místní školy a ubodala zde jednoho chlapce. Toto cvičení bylo unikátní hned v několika bodech. První zvláštností bylo vyzkoušení tzv.: rescue teamu složeného z policistů, záchranářů a hasičů, kteří jsou nasazeni přímo do nebezpečné zóny a slouží k vynášení zasažených, kteří mají šanci na přežití. Další zvláštností, která není zas tak častá v podobných situacích a kterou si mohli zasahující také vyzkoušet, byl vznik tzv. bariérové situace, kdy po eliminaci prvního střelce si druhý pachatel vzal rukojmí a chtěl vyjednávat. Tímto se celý zásah komplikuje a protahuje bohužel většinou v neprospěch již dříve zasažených osob, kterým tím pádem klesá šance na záchranu, zejména pokud jsou vážně zranění. Nicméně i druhého pachatele se podařilo policii eliminovat a bylo možné přistoupit k ošetřování a transportu postižených osob. Celkem se cvičení zúčastnilo 42 policistů, 23 záchranářů a 10 členů HZS. Kromě členů policie z obvodního oddělení byla následně povolána speciální jednotka z jaderné elektrárny Dukovany, a pokud by to situace vyžadovala, bylo možné využít posily z řad policejní zásahové jednotky Brno a Hradec Králové, jak uvedl krajský policejní ředitel Radek Malíř (www.ceskenoviny.cz).

ROKYCANY

Ve stejném měsíci jako ve Žďáře nad Sázavou se cvičilo na Plzeňsku, konkrétně v Rokycanech a to 29.10.2015. V tomto případě se jednalo o cvičení, které proběhlo v prázdninovém období na střední škole v centru Rokycan. a pro veřejnost se podařilo celé cvičení utajit. První zjištění z řad občanů vzniklo tehdy, kdy na fiktivní místo události dorazila prvosledová hlídka PČR a v počtu čtyř ozbrojených policistů vstoupila do budovy. Následně dorazila další hlídka, která už vytýčila nebezpečnou zónu a mezi neinformovanými diváky to začalo vyvolávat paniku, dokonce při rozhovorech bylo zjištěno, že někteří lidé měli v blízkosti budovy školy předem domluvené pracovní schůzky, zasahující policisté je ovšem do míst kolem školy nevpustily. Další zajímavostí, která se na místě objevila, byla přítomnost drona, který prakticky neslyšně monitoroval celou situaci a byl schopen i nahlídnout okny do jednotlivých místností. Po celou dobu byl ovládán dvěma piloty, jedním pro samotný let a druhým, který se staral o kameru a aktuální záběry, které sloužily jak pro zásah samotný tak pro následné vyhodnocení činnosti zasahujících policistů. Použití dronu bylo hodnoceno jako přínosné, bude tedy zajímavé, zda-li se jeho používání při podobných zásazích stane standardním vybavením policistů (www.policie.cz).

5 POSKYTOVÁNÍ POMOCI PŘI UDÁLOSTECH PSYCHOSOCIÁLNÍ MIMOŘÁDNÝCH

Mnohaleté zkušenosti členů integrovaného záchranného systému ale i dalších příslušníků tzv. pomáhajících profesí včetně např. nemocničního personálu atd. souhlasí s faktem, že tragické události v životě člověka sebou nepřinášejí „pouze“ těžká zranění, oběti na životech nebo hmotnou škodu, ale často velmi vážné a často opomíjené psychické, sociální a duchovní obtíže, na které se začal brát ohled až v posledních několika letech. Vzhledem k tomu, že v dnešní době se poskytování psychosociální péče dostává více do popředí, složky IZS mají k dispozici typovou činnost zabývající se přímo poskytováním této péče. Téměř každý součinnostní zásah IZS je extrémně psychicky náročný a může kontaminovat psychiku záchranářů nadměrným akutním stresem. MU s aktivním střelcem není výjimkou. Rozhodli jsme se proto i tuto kapitolu v bakalářské práci zmínit a upozornit tak na její důležitost.

5.1 Psychická zátěž zdravotníků

Nejen pracovníci záchranných sborů ale rovněž zdravotníci z urgentních nemocničních oddělení, bývají často opomíjenou skupinou ve smyslu psychologické péče o vlastní duševní zdraví. I když v posledních letech se úroveň a celkové povědomí o této problematice značně vylepšila. Právě tato cílová skupina je velmi ohroženou skupinou. Příslušníci IZS jsou totiž při své práci často konfrontováni s nejrůznějšími formami tělesného utrpení, násilnou smrtí, se zoufalstvím okolí postižených osob ale i s pocity vlastní bezmoci v některých případech, kdy už není možné pomoci. Jsou často nuceni jednat pod tlakem a ve vypjatých situacích rozhodovat o úkonech často rozhodujících o životě zasažené osoby, a na to vše by měl být brán zřetel. Jistou psychickou zátěží může být rovněž riziko vlastního ohrožení při výkonu povolání (napadení, vlastní dopravní nehoda,...). Tato forma stresu je o to zrádnější, že se jedná o stres kumulovaný, jelikož se do něj členové IZS dostávají opakovaně. Tyto situace pak často vedou k tzv. „syndromu vyhoření“ (B.O.S. – Burn Out Syndrom), profesnímu selhání, výskytu závislostí, posttraumatickým jevům nebo nejrůznějším psychosomatickým obtížím (Šeblová, 2003 – 2007).

5.2 Rozdělení psychosociální péče

Poskytování této péče, můžeme rozdělit na několik druhů. Nejsnazší členění je podle osob do daného problému zainteresovaných. Zpravidla se jedná o oběti tzv. „primární“, to jsou ti lidé, kterých se MU dotkne přímo, tedy osoby zasažené, v našem případě osoby, které přežili samotný útok aktivního střelce. Do této skupiny spadají i všichni ti, kteří s osobami na místě byli v kontaktu před příjezdem profesionálů a poskytovali první pomoc, ale třeba i náhodní svědkové, kteří byli nuceni hrůzné události přihlížet, a v neposlední řadě také rodiny a příbuzní osob, které na místě zemřeli nebo byli ohroženy. Neméně početnou skupinou obětí je tzv. „sekundární nebo terciární“ skupina postižených osob. Tady se jedná o zasahující členy IZS, kteří bývají často v těchto situacích opomíjeni a stavěni do role zocelených profesionálů.

5.2.1 Péče o profesionály

Jak už bylo výše zmíněno, péče o psychiku profesionálů zaznamenala v několika posledních letech poměrně velký rozmach. Největší posun byl zaznamenán zejména ve zdravotnické záchranné službě především v Moravskoslezském a Středočeském kraji. Ostatní složky IZS měly systém poskytování této péče zajištěn již dříve. V rámci všech organizací v současné době pracují psychologové, byla zřízena psychologická služba, telefonní krizová linka, neustále probíhá školení členů týmu posttraumatické intervenční péče. Výhoda všech těchto služeb je v tom, že díky typové činnosti STČ 12/ IZS je zajištěno plošné pokrytí celé České republiky touto službou prostřednictvím základních složek IZS.

Pokud se posádka dostane během výkonu svého povolání do psychicky náročné situace, má možnost po skončení takového zásahu požádat o intervenci. Z pravidla se jedná o dvě využívané metody a sice debriefing a defusing – jedná se o skupinová sezení. Takovéto sezení je vedeno odborníkem buď z řad psychologů, nebo proškolených peerů. Forma sezení je řízeným rozhovorem. Z počátku bylo ze stran záchranářů k této formě pomoci přistupováno s despektem, nicméně i tento stav se postupně daří eliminovat. Program nabízející skupinové sezení se nazývá Incident Stress Managementu (CISM).

5.2.2 Péče o oběti

Poskytování psychosociální péče osobám zasaženým během MU není v dnešní době již ničím ojedinělým. Nemusí se jednat pouze o MU s hromadným postižením osob, jako v našem případě, ale jedná se i o řešení následků vážným dopravních nehod, těžkých úrazů, náhlých úmrtí a dalších. Tato péče je poskytována ve většině případů profesionálními psychology ze strany Hasičského záchranného sboru nebo peery a interventy ZZS. První fáze psychické podpory je ve většině případů stejná, i když se odvíjí od potřeb každého klienta. Zpravidla se v první fázi jedná o zajištění fyzického bezpečí klienta, dále je potřeba dbát na volný průchod emocí, opět záleží na vnímání a prožívání každého klienta, poskytování emoční podpory, zakotvení osobnosti zasaženého v čase a prostoru. Neopomíjejí se ani na základní potřeby, a to nejdůležitější co klienti potřebují je dostatečný přísun pravdivých informací. Pokud se bavíme o rozsáhlejších MU je psycholog, resp. intervent pasován do role koordinátora celé emoční události, od zajištění funkčnosti krizových linek, monitorace potřeb zasažených osob, plánování následné činnosti atd. V takových situacích již nelze předpokládat, že by jeden intervent nebo psycholog dokázal obsáhnout celou událost, zde se jedná o týmovou práci, protože ani sebelépe vyškolený intervent nebo psycholog nedokáže obsáhnout větší počet osob projevujících se akutní stresovou reakcí najednou a zároveň poskytnou kvalitní péči. Jak již bylo zmíněno krizoví intervenci jsou připraveni pomáhat i rodinám a příbuzným zasažených osob. Pro tyto účely se zřizuje krizová linka, která slouží právě pro členy rodin, které bezprostředně po proběhlé události postrádají své blízké a zahlcují telefonní linky nemocnic. Na těchto speciálních linkách, jsou poskytnuty veškeré dostupné informace o obětech MU a jejich umístění ve zdravotnických zařízeních.

Co je velmi často opomíjenou součástí je fakt, že i když mediální tlak a zájem nezúčastněných osob po pár dnech maximálně týdnech od události utichá, zůstává zde velké procento osob, které byly přímo zasažené a které potřebují odbornou pomoc déle. Jedná se řádově o týdny až měsíce. Právě na tuto skupinu osob je třeba brát ohled a je důležité, aby tito lidé sami měli po celou dobu, kdy budou pomoc potřebovat, možnost nalézt příslušnou pomoc a oporu. V těchto případech hrají důležitou roli krizová centra, linky důvěry, psychosociální intervenční týmy, psychologové v některých případech i pomoc církevní atd. Pro pozůstalé osoby byl vytvořen leták s informacemi, které by mohly napomoci ke zvládnutí období bezprostředně po události. Jsou na něm

vedeny informace o tom, co je v nejbližších chvílích může potkat, jaké jsou projevy stresové reakce na takto závažnou životní událost, jak s nimi zacházet atd. Právě z tohoto letáku se dozvědí i důležitá telefonní čísla a kontakty na tísňové linky, linky důvěry, krizová centra a další potřebné informace (www.zdravi.e15.cz, Lékařské listy/psychosociální - péče).

5.3 Typová činnost složek IZS číslo 12

Poskytování psychosociální pomoci na MU, je mnohem komplikovanější a proto byla vytvořena samostatná typová činnost (dále jen STČ 12/IZS), sloužící pro snazší orientaci v dané problematice jednotlivým složkám. Byla vydána v červenci roku 2012 a později novelizována v prosinci roku 2015, vznikala v gesci ministerstva vnitra a gestorem listu je generální ředitelství HZS ČR.

Vymezení pojmů

Psychosociální pomoci – se rozumí činnost humanitární pomoci a nouzového přežití a jedná se o pomoc při naplňování potřeb v oblasti duševní, duchovní a sociální, individuálně podle potřeb daného klienta. Pokud se bere v potaz časová osa při poskytování pomoci, můžeme toto období rozdělit na tři základní kategorie a sice: - krátkodobou – v době trvání MU a několik dní poté, střednědobou – cca od tří dnů po tři měsíce od vzniku události a nejdelší tzv.: dlouhodobou pomoc, která se poskytuje od tří měsíců a dále podle potřeb jedince. Zasažené osoby - zasaženými osobami nazýváme podle STČ 12/IZS všechny účastníky události, kdy zvláštní priorita je dávana osobám dětského věku, starým lidem, lidem, kteří trpí v dané době materiální nouzí ohrožující jejich přežití, osoby žijící v kolektivních zařízeních, ty kteří v současné době prožívají jiné závažné trauma a nebo ti, kteří si psychotraumatem již v minulosti prošli. Neměli by být opomíjeni ani osoby blízké, svědci MU a v neposlední řadě i poskytovatelé pomoci.

První psychická pomoc – jedná se o postupy mající za cíl stabilizaci psychického stavu jedince včetně zajištění základních životních potřeb.

Krizová intervence – jedná se o pomoc konkrétní osobě v těžké životní situaci, je prováděna krizovým interventem, dle dohody s klientem buď osobně nejlépe v jeho domácím prostředí a nebo telefonicky na anonymní telefonní lince zřízené MV.

Posttraumatická péče – zde se jedná již o pomoc poskytovanou přímo zasahujícími složkám po odeznění hrozby MU. Má za cíl tzv.: redukovat náraz události a poskytnout takovou péči, která omezí negativní dopady na psychice zasaženého a předchází tak vzniku posttraumatické stresové poruchy.

Místo poskytování pomoci – je velmi individuální a odvíjí se od potřeb každého klienta, může být poskytnuto jak přímo na místě události, pokud situace vyžaduje a dovoluje nebo poté například v domácí prostředí, jak již bylo zmíněno výše.

Koordinátor pomoci IZS – nejčastěji se koordinátorem stává psycholog toho sboru kterému přísluší velení při dané MU, jeho úkolem je koordinovat, rozdělovat a naplňovat činnosti psychosociální pomoci.

5.4 Poskytování psychosociální pomoci na místě MU

První psychická pomoc se poskytuje přímo zasaženým osobám v rámci záchranných a likvidačních prací přímo na místě MU, stejně tak krátkodobá psychosociální pomoc. Problematiku obou těchto poskytovaných pomoci organizuje a vyžaduje přímo velitel zásahu. Na celé této události se podílejí jak odborní pracovníci vyčlenění pro danou oblast ale také se navazuje spolupráce s obcemi, neziskovými organizacemi, atd.: které mají za úkol být nápomocné ve smyslu vyhledávání a zajišťování potřeb zasažených a následně po odeznění akutní fáze jsou to právě tyto organizace, které nabízejí možnost využití střednědobé a dlouhodobé pomoci.

Úkoly operačních středisek - Operační střediska v tomto případě pracují na základě žádosti velitele zásahu o spolupráci při poskytování psychosociální pomoci přímo na místo události. Na základě informací získaných od velitele zásahu stanovují a vyhodnocují a je zcela v jeho kompetenci, jakého odborníka na místo události vyšle, bude-li se jednat přímo o psychologa nebo vycvičeného intervenanta atd.

Podmínky při nasazování psychosociální pomoci - OPIS IZS může povolát na místo události psychology a interveny z řad HZS ČR, pokud chce učinit jinak a povolát na místo odborníky z jiných složek, musí tuto činnost konzultovat s psychologem HZS kraje a se ZOS, popřípadě bude-li se jednat o Armádu ČR tak s vedoucím psychologem HZS ČR. Nasazování vojenských psychologů popřípadě kaplanů se děje velmi výjimečně v našich podmínkách, nicméně je možné k tomuto řešení přistoupit na základě vznesení požadavku

MV-GŘ HZS ČR nebo velitele úkolového uskupení AČR. Samotné nasazení vojenských psychologů pak nadále koordinuje hlavní psycholog MO. V případě povolání interventů z řad ZZS jedná ZOS na základě žádosti vznesené prostřednictvím OPIS nebo přímo vedoucího zdravotnické složky. V případě PČR je postup prakticky totožný.

Postup činnosti - Problematika poskytování psychosociální péče je velmi rozsáhlá a STČ – 12/IZS ji velmi podrobně popisuje. Nicméně není naším cílem a ani účelem se touto problematikou zabývat podrobněji. Na tomto místě jen v krátkosti shrneme problematiku poskytování psychosociální pomoci přímo výjezdovými skupinami ZZS ještě před příjezdem psychologa nebo interventa. Všichni členové výjezdových skupin by měli nad rámec svých činností přímo souvisejících se záchranou lidských životů brát na zřetel i nutnost poskytnutí právě psychosociální péče u zasažených osob v případě, kdy to situace vyžaduje a podmínky na místě události to dovolují. Zdravotníci záchranáři by se za takových okolností měli věnovat hlavně osobám projevujícím se příznaky akutní stresové reakce, jejichž stav vyžaduje akutní poskytnutí péče, před vyžádáním a příjezdem interventa nebo psychologa a do předání této osoby. Cílem těchto opatření je výše zmiňovaná stabilizace psychického stavu zasažené osoby tak, aby se v danou chvíli dál neprohlubovala (STČ – 12/IZS).

Vedoucí zdravotnické složky - Na základě zhodnocení konkrétní situace na místě události rozhodne VZS o její závažnosti a nutnosti poskytnutí psychosociální péče. Dále je v jeho kompetencích prostřednictvím ZOS povolat na místo psychologa nebo interventy, zajistit podporu ze strany krizového centra, popřípadě rozhodnutí o podání potřebné medikace, v krajním případě zajištění transportu postižené osoby do nemocničního zařízení s lůžkovou péčí k hospitalizaci, pokud to jeho stav bezprostředně vyžaduje (STČ – 12/IZS).

Zvláštnosti této problematiky - Při poskytování psychosociální a první psychologické pomoci je dobré, být připraven na několik faktorů, které se v kombinaci s touto problematikou často vyskytují a nastolenou situaci značně komplikují. První z nich je rozmanitost chování zasažených osob, každá osobnost se při takto závažné životní situaci chová jinak a je třeba toto chování vnímat a nezlehčovat nebo dokonce nepřecházet. Neznamená to, že naši pozornost vyžaduje pouze osoba, která na první pohled záchranáře svým jednáním upoutá většinou velmi emotivními projevy, od pláče, křiku,

pobíhání po místě události a podobně. Nesmíme zapomínat ani na osoby, které na první pohled naší pozornost neupoutají, protože se chovají „normálně“ ale vnitřní vnímání může být naprosto rozdílné. Další komplikací se kterou je nutné počítat je ve většině případů nedostatečný počet poskytovatelů psychosociální péče vůči zasaženým osobám. Při MU velkého rozsahu se může komplikací stát jazyková bariéra mezi zasahujícími a zasaženými osobami

a v neposlední řadě je nutné brát na zřetel, že stav takto vážně zasažené osoby se neustále vyvíjí a je nutné mu věnovat pozornost po celou dobu události (STČ – 12/IZS).

Jak již bylo výše zmíněno v případě nutnosti je možnost povolat přímo na místo MU odborníky z řad psychologů nebo krizových interventů, kteří jsou schopni poskytnou profesionálně vedenou krizovou intervenci. Pojem psychosociální krizová intervence má několik definic.

„Metodu krizové intervence můžeme vymezit jako způsob chování a jednání pracovníka, který v klientovi navozuje pocit zvládnutí situace, úlevy a uspořádání a návaznost postupů, které klienta vedou k vyřešení současné situace a k obnově jeho sil. Zaměřuje se na podnět, který krizovou reakci vyvolal, na pocity s ním spojené, na možné zdroje pomoci v klientově okolí a na jeho vlastní síly“ (Hoskocová, 2009, str. 9).

Stejně tak, můžeme krizovou intervenci charakterizovat jako specializovanou pomoc lidem, kteří se právě ocitli v krizi. Má několik forem, které mají za cíl vrátit zasaženého jedince do stavu alespoň takové psychické rovnováhy ve které se nacházel před vznikem krizové životní situace. Tato intervence zahrnuje pomoc jak psychologickou, zdravotní, sociální, duševní tak i právní (Špatenková, 2004).

Cíle psychosociální krizové intervence - Základním cílem je stabilizace stavu zasaženého a zastavení prohlubování krizového stavu, stejně tak jak již bylo zmíněno se jedná o zajištění alespoň takové úrovně fungování jakou měla zasažená osoba ještě před vznikem krizové situace. Za optimálních podmínek a pokud to situace dovoluje je možné pokusit se zasažené osobě nastínit blízkou budoucnost a nasměrovat jí tak na další druhy řešení momentální nepříznivé situace (Vodáčková, 2002).

„Cílem krizové intervence je, aby daný člověk získal znovu nad sebou vládu. Krizová intervence v širším slova smyslu představuje metodu - uspořádání a návaznost postupů, které si kladou za cíl vyřešení současné situace a obnovu člověkových sil v rozpětí:

- od nejmenšího cíle (psychologické řešení okamžité krize a obnova zvládacích mechanismů přinejmenším do úrovně, která existovala před propuknutím krize), tj. návrat na předkrizovou úroveň

- k největšímu cíli (umožnit člověku, aby prošel změnou, po níž je zralejší, víc toho ví či umí, než před krizí), tj. pokrizový růst“ (Baštecká, 2005, str. 170).

Důležitou myšlenkou, kterou je třeba mít na paměti a neustále se v ní utvrzovat je fakt, že krizovou situaci lze zvládnout, překonat a dostat se z ní.

EMPIRICKÁ ČÁST

6 CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

Cíle práce: Základním cílem teoretické části bakalářské práce je zmapování problematiky připravenosti složek IZS při řešení mimořádné události s tzv. „aktivním střelcem“.

V praktické části je hlavním cílem potvrzení námi předem stanovených hypotéz, které budeme vyhodnocovat na základě výsledků nestandardizovaného anonymního dotazníkového šetření, které probíhalo v elektronické podobě mezi jednotlivými členy základních složek integrovaného záchranného systému na území České Republiky. Dotazník byl především zaměřen na zjištění povědomí jednotlivých členů o této problematice a na samotnou míru připravenosti jednotlivých členů.

Cíle práce:

- ucelené zmapování náhledu na tuto problematiku z dostupných zdrojů
- zmapování povědomí jednotlivých členů IZS o této mimořádné situaci
- potvrzení či vyvrácení předem stanovených hypotéz, které se přímo zaměřují na to, jak tuto problematiku vnímají samotní členové IZS

Hypotézy:

Hypotéza 1 : Většina zaměstnanců složek IZS (60% a více) ví, co znamená heslo „AMOK“.

Hypotéza 2: Většina zaměstnanců IZS (60% a více) byla v uplynulých letech, ze strany vedení organizace s touto problematikou seznámena a absolvovala nějaký typ školení nebo cvičení.

Hypotéza 3: Domníváme se, že je větší část PČR materiálně dostatečně vybavena na tento typ zásahu.

Hypotéza 4: Legislativní ochranu vnímá většina zaměstnanců (více jak 60%) jako nedostatečnou vzhledem k rizikům, které při výkonu svého zaměstnání podstupují.

Hypotéza 5: Poslední hypotéza byla postavena na podkladě poskytování psychosociální péče zaměstnancům složek IZS. Mezi zaměstnanci je více těch, kteří o této možnosti pomoci vědí a vnímají ji jako pozitivní.

7 PREZENTACE VÝSLEDKŮ

7.1 Popis výzkumného šetření

Výzkumné šetření bakalářské práce, bylo prováděno na podkladě dotazníkového šetření, které se podle zkušeností ukázala jako neefektivnější metoda týkající se sběru dat. Otázky v dotazníku, byly voleny jako uzavřené, bez možnosti rozepisování případných odpovědí. Při zjišťování informací se nám jednalo o holá fakta a nebylo nutné odpovědi nikterak rozvádět.

Původním záměrem výzkumného šetření bylo zmapování povědomí složek IZS o této problematice na území Středočeského kraje. O spolupráci, při vyplnění dotazníků byli požádáni vedoucí jednotlivých stanovišť všech složek IZS ovšem návratnost vyplněných dotazníků nebyla dostačující vzhledem k požadovanému počtu respondentů. Z tohoto důvodu, jak již bylo uvedeno v předchozím textu, jsme se po domluvě s vedoucí práce rozhodli rozšířit výzkumné šetření na všechny kraje ČR. Návratnost se tímto mnohonásobně zvýšila a bylo možné přejít k vyhodnocení šetření. Vzhledem k tomu, že bakalářských a diplomových prací, které vznikají na podkladě dotazníkového šetření je v poslední době velké množství, zvolili jsme co možná nejnázší variantu, aby co nejméně zatěžovala respondenty hlavně z hlediska času na jeho vyplnění, z tohoto důvodu jsou otázky uzavřené a v celkovém počtu 15, což je pro naše účely dostačující. První dvě otázky šetření jsou velmi obecné a sice jedná se o zmapování pracovního zařazení daného respondenta a délky praxe v příslušné organizaci. Další otázky jsou již specifičtěji zaměřené přímo na zkoumanou problematiku.

Časový rozvrh a respondenti

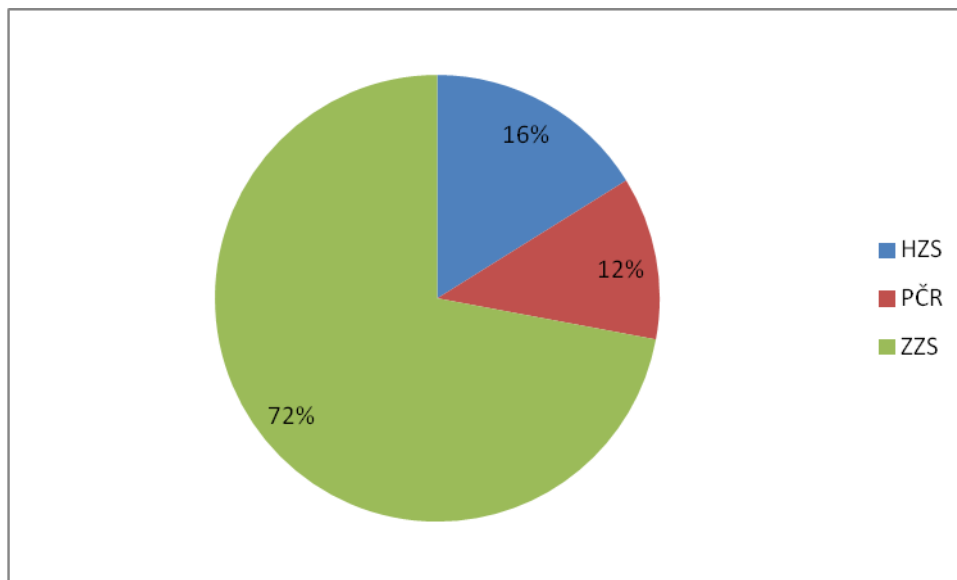
Dotazníkové šetření probíhalo nejprve na území Středočeského kraje a to v období od 1. do 20. února, následně bylo 20. února rozšířeno na celé území ČR a ponecháno v platnosti do 4. dubna, kdy došlo k jeho zastavení. Konečný počet respondentů byl ve výsledném počtu 93, rozdíl pohlaví nebyl předmětem zkoumání, jednalo se nám pouze o místo profesního zařazení a délku praxe u dané organizace. Z celkového počtu 93 účastníků šetření bylo 67 členů ze Zdravotnické záchranné služby, 15 členů Hasičského záchranného sboru a pouze 11 členů z řad Policie České Republiky, kterých se daná problematika týká nejvíce, ovšem jejich počet není pro naše šetření nikterak rozhodující.

Co se týče délky vykonané praxe u jednotlivých složek, zde byli získané výsledky vyrovnané, rozpětí bylo stanoveno od 1 roku do 16 let služby a více. Odpovědi se lišily pouze v desetinách procent přičemž nejvyšší zastoupení a to rovných 29% což je z daného počtu 93 respondentů celých 27 dotazovaných osob je zaměstnancem složek IZS více, jak 16 let a tento fakt nás velmi potěšil, že i lidé s takto dlouhou praxí ještě neztratil chuť se do takového projektu zapojit. Otázky, které byly pokládány, byly všechny označeny jako povinné, čili ve všech případech budeme vycházet z počtu 93 respondentů a v dalším textu to již nebudeme opakovat.

7.2 Vyhodnocení výzkumného šetření

Výzkumné šetření bylo zpracováno do grafů. Otázky spolu s odpověďmi jsou zpracovány v následujícím textu.

Otázka 1. Profesní zařazení

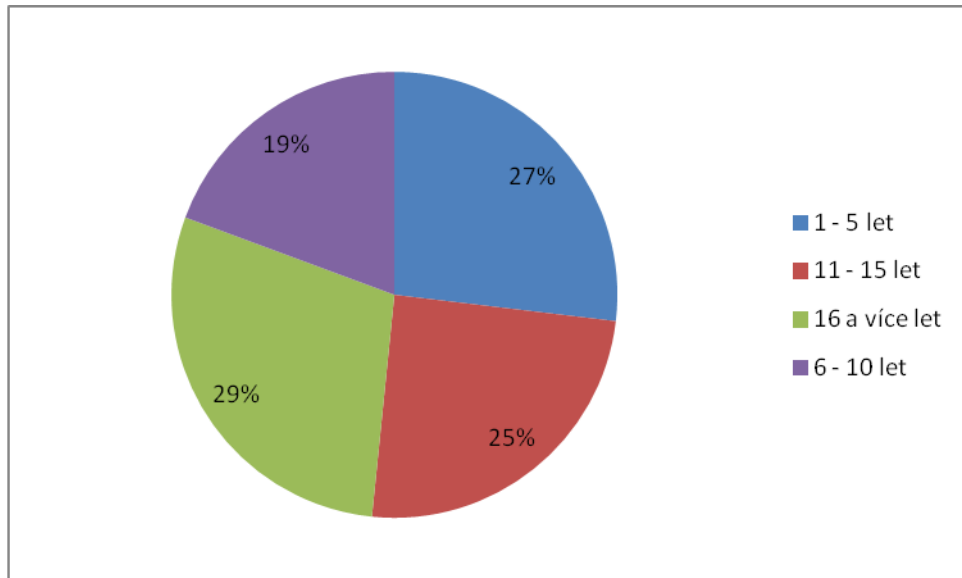
Graf 1: U jaké složky IZS pracujete?

Tabulka 1: U jaké složky IZS pracujete?

	absolutní četnost	relativní četnost
HZS	15	16%
PČR	11	12%
ZZS	67	72%
Celkem	93	100%

Na dotazník odpovědělo celkem 93 (100%) příslušníků základních složek IZS. Z toho 67 (72%) členů ZZS, 15 (16%) členů HZS a 11 (12%) členů PČR.

Otázka 2. Délka praxe

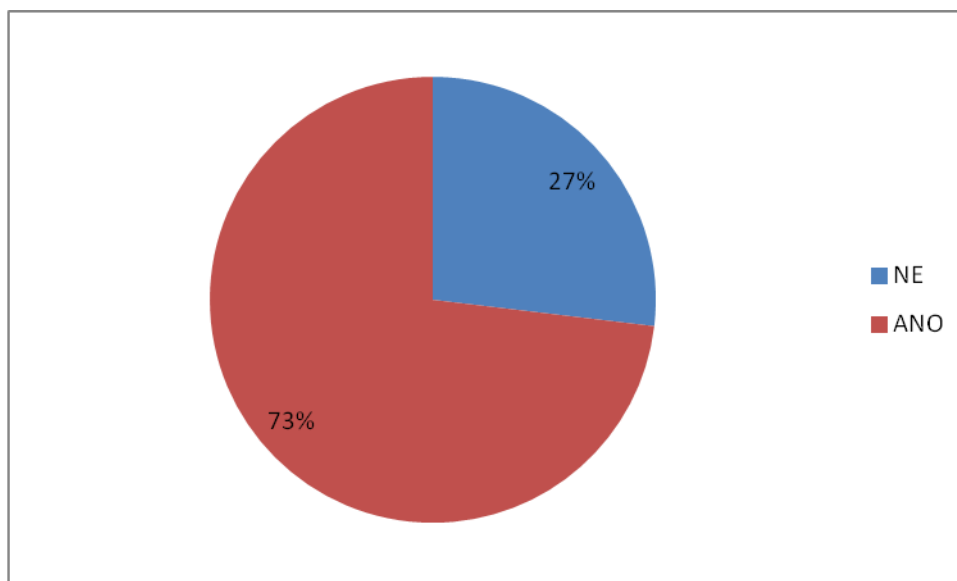
Graf 2: Jak dlouho u této složky pracujete?

Tabulka 2: Jak dlouho u této složky pracujete?

	absolutní četnost	relativní četnost
1 - 5 let	25	27%
11 - 15 let	23	25%
16 a více let	27	29%
6 - 10 let	18	19%
Celkový součet	93	100%

Nejvíce dotazovaných bylo s praxí delších 16 let a to celých 27 lidí což je výše zmiňovaných 26%, druhá nejobsáhlejší skupina byli lidé s praxí od 1 do 5 let 27% (25 lidí), v třetí skupinka s praxí mezi 11 až 15 lety byla zastoupena 25% (23 lidí), poslední skupina s praxí od 6 do 10 let, zde to bylo necelých 20% (18 lidí).

Otázka 3. Znalost hesla AMOK

Graf 3: Říká Vám něco heslo „AMOK“?

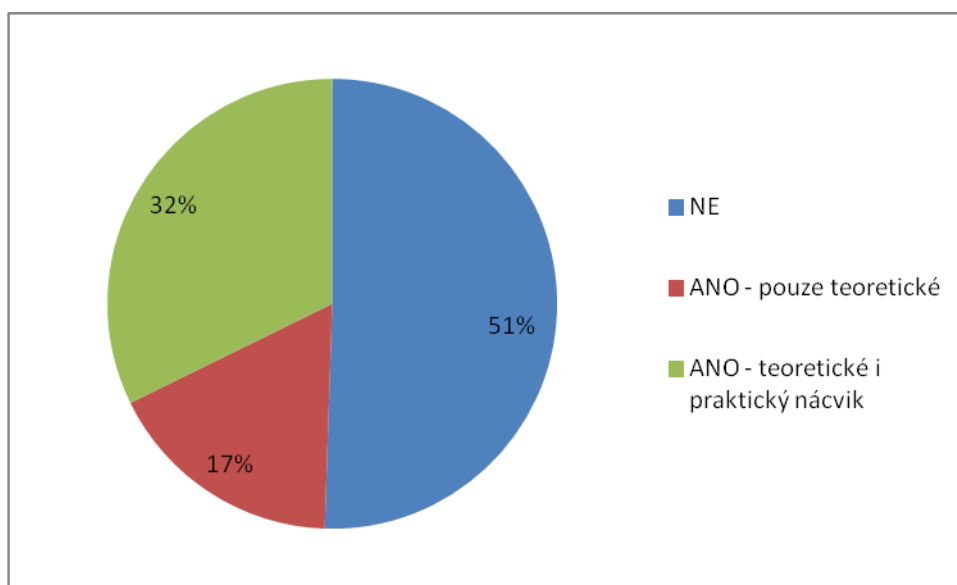
Tabulka 3: Říká Vám něco heslo „AMOK“?

	absolutní četnost	relativní četnost
NE	25	27%
ANO	68	73%
Celkový součet	93	100%

Zde 27% (25 osob) z celkového počtu toto heslo vůbec nezná. Zbýlých 73% (68 osob) ano.

Otázka 4. Účast na školeních či cvičeních

Graf 4: Absolvoval/a jste v uplynulých letech školení nebo cvičení na téma aktivní střelec?

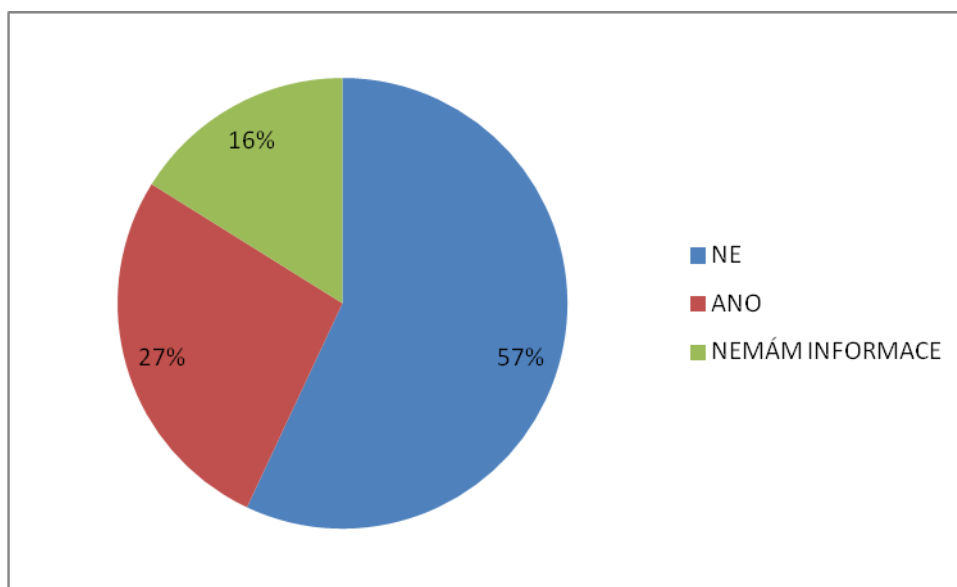
Tabulka 4: Absolvoval/a jste v uplynulých letech školení nebo cvičení na téma aktivní střelec?

	absolutní četnost	relativní četnost
NE	47	51%
ANO - pouze teoretické	16	17%
ANO - teoretické i praktický nácvik	30	32%
Celkový součet	93	100%

V tomto případě, téměř 51% (47 lidí) doposud nebylo na tuto problematiku proškoleny ani se nezúčastnili cvičení s ním spojené. 17% (16 lidí) bylo účastno pouze teorie bez následného praktického nácviku a 32% (30 osob) absolvovalo jak teoretickou tak praktickou přípravu na tuto MU.

Otázka 5. Připravenost složek IZS

Připravenost ZZS

Graf 5a: Domníváte se, že jsou pracovníci ZZS na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

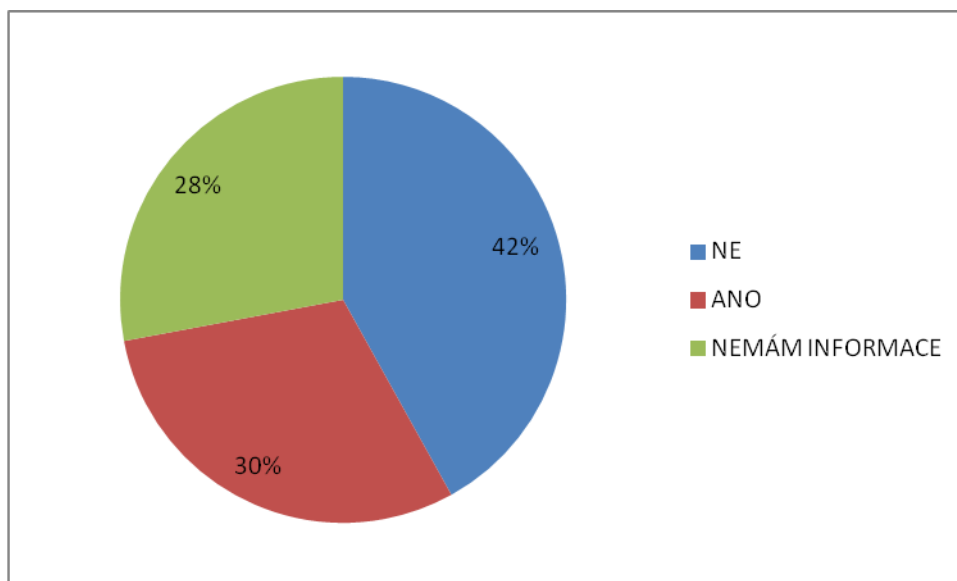
Tabulka 5a: Domníváte se, že jsou pracovníci ZZS na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

	absolutní četnost	relativní četnost
NE	53	57%
ANO	25	27%
NEMÁM INFORMACE	15	16%
Celkový součet	93	100%

V tomto případě byly odpovědi poněkud komplikovanější a sice, respondenti měli na výběr ze tří druhů odpovědí, ano, ne, nevím - nemám potřebné informace a otázky byly směřovány tak, aby bylo znatelné jaké mínění mají záchranné složky o sobě navzájem.

V případě ZZS celých 57% (53 lidí) dotazovaných se domnívám, že ZZS není dostatečně připravena, 27% (25 lidí) si myslí, že ano a zbylých 16% (15 lidí) neví, jak je ZZS připravena.

Připravenost HZS

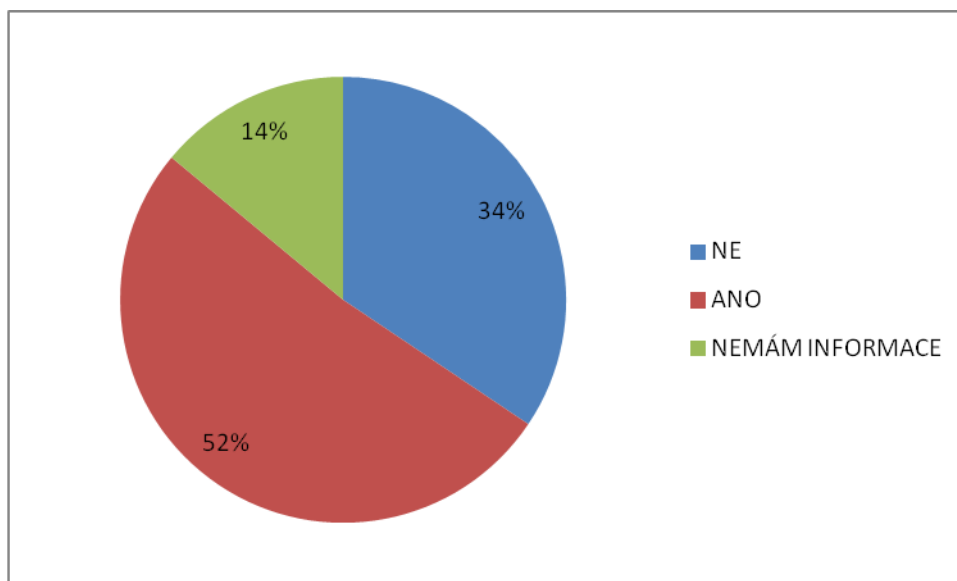
Graf 5b: Domníváte se, že jsou pracovníci HZS na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

Tabulka 5b: Domníváte se, že jsou pracovníci HZS na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

	absolutní četnost	relativní četnost
NE	39	42%
ANO	28	30%
NEMÁM INFORMACE	26	28%
Celkový součet	93	100%

Složka HZS 42% (39 lidí) se domnívá, že připravenost HZS je nedostatečná, 30% (28 lidí) dotazovaných vkládá do HZS důvěru a celým 28% (26 lidí) tuto otázku hodnotilo jako nevím, nemám potřebné informace.

Připravenost PČR

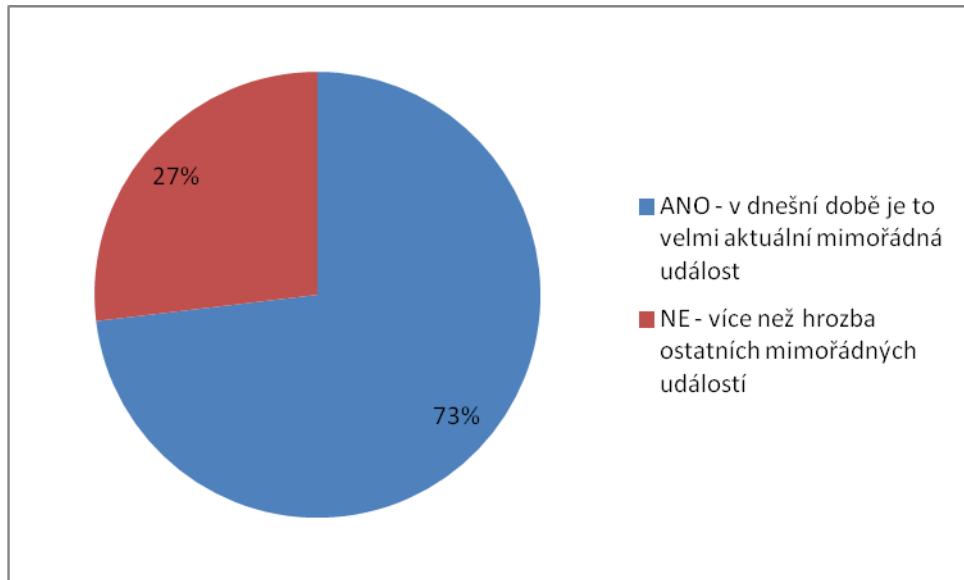
Graf 5c: Domníváte se, že jsou pracovníci PČR na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

Tabulka 5c: Domníváte se, že jsou pracovníci PČR na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

	absolutní četnost	relativní četnost
NE	32	34%
ANO	48	52%
NEMÁM INFORMACE	13	14%
Celkový součet	93	100%

Připravenost PČR byla hodnocena následovně. 52% (48 lidí) se domnívá, že jsou na MU tohoto charakteru připraveni. 34% (32 lidí) je přesvědčeno o tom, že tomu tak není a zbylých 14% (13 lidí) si netroufalo položenou otázku hodnotit.

Otázka 6. Aktivní střelec, jako hrozba

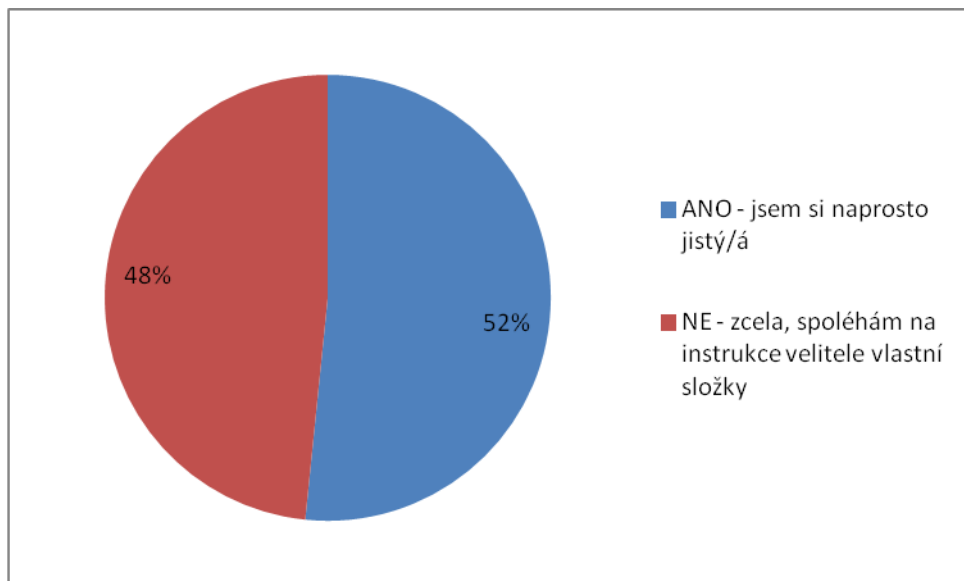
Graf 6: Vnímáte problematiku aktivního střelce jako aktuální hrozbu?

Tabulka 6: Vnímáte problematiku aktivního střelce jako aktuální hrozbu?

	Absolutní hodnoty	Relativní hodnoty
ANO - v dnešní době je to velmi aktuální mimořádná událost	68	73%
NE - více než hrozba ostatních mimořádných událostí	25	27%
Celkový součet	93	100%

Zde byly odpovědi již jednoznačnější. Celých 73 % (68 lidí) vnímá tuto hrozbu v dnešní době jako velmi aktuální. 27% dotazovaných (25 lidí) nevnímá MU spojenou s aktivním střelcem jako něco co by bylo víc aktuální než ostatní hrozby.

Otázka 7. Postup při zásahu

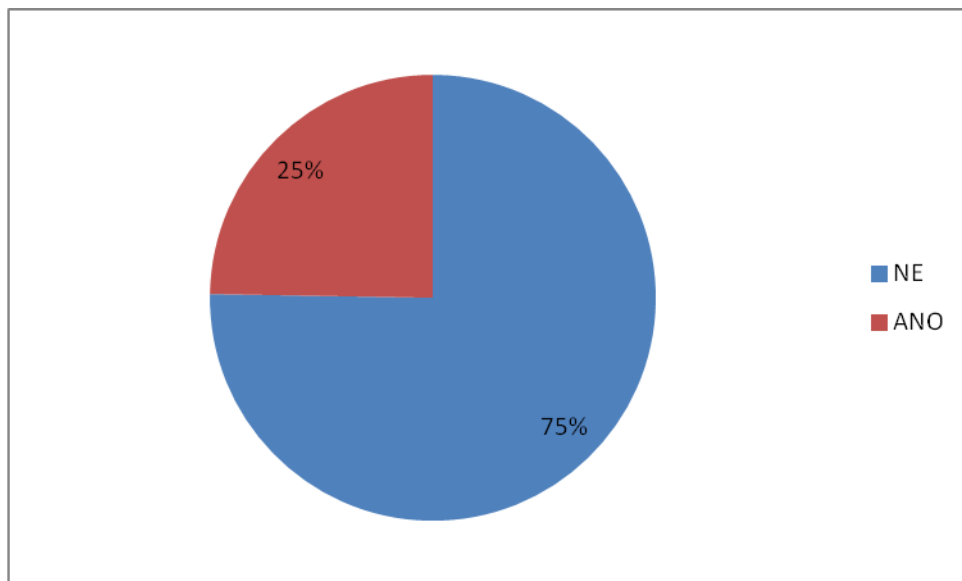
Graf 7: Pokud se budete účastnit zásahu s aktivním střelcem, víte jak postupovat?

Tabulka 7: Pokud se budete účastnit zásahu s aktivním střelcem, víte jak postupovat?

	absolutní četnost	relativní četnost
ANO - jsem si naprosto jistý/á	48	52%
NE - zcela, spoléhám na instrukce velitele vlastní složky	45	48%
Celkový součet	93	100%

Odpovědi na tyto otázky byly poměrně vyrovnané a sice 52% (48 osob) je si zcela jisto jak v dané situaci postupovat, zbylých 48% (45 osob) si sebou jisto není a spoléhá na instrukce velitele vlastní složky. Tato odpověď pochopitelně odráží výsledky z Grafu 4.

Otázka 8a. Dostatečnost cvičení a školení

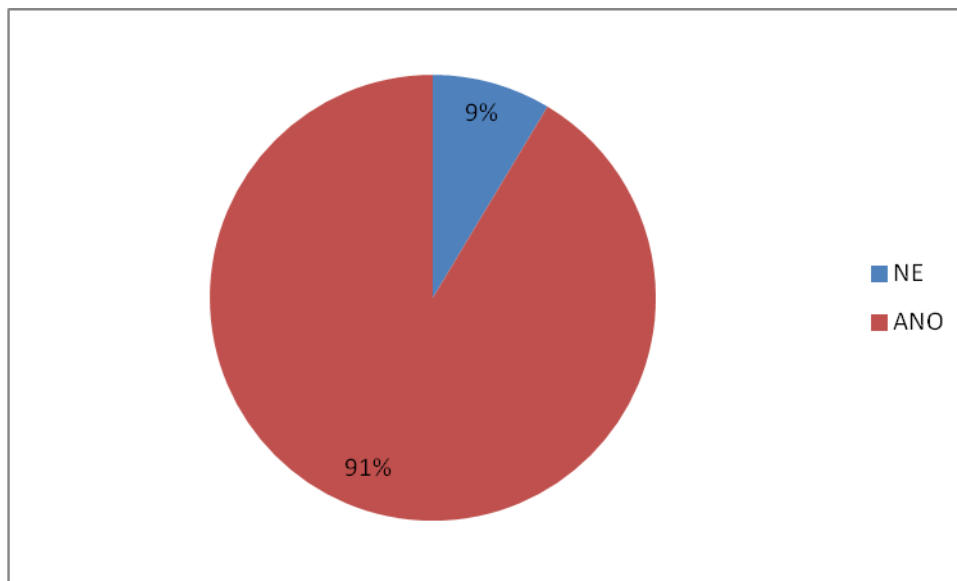
Graf 8a: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako dostatečná?

Tabulka 8a: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako dostatečná?

	absolutní četnost	relativní četnost
NE	70	75%
ANO	23	25%
Celkový součet	93	100%

Valná většina dotazovaných a sice celým 75% (70 lidí) vnímá problematiku spojenou se školením a cvičením ve své oblasti jako nedostatečnou. Pouze čtvrtina respondentů 25% (23 lidí) je se současným stavem připravenosti na tuto MU spokojena.

Otázka 8b. Potřebnost cvičení

Graf 8b: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako potřebná?

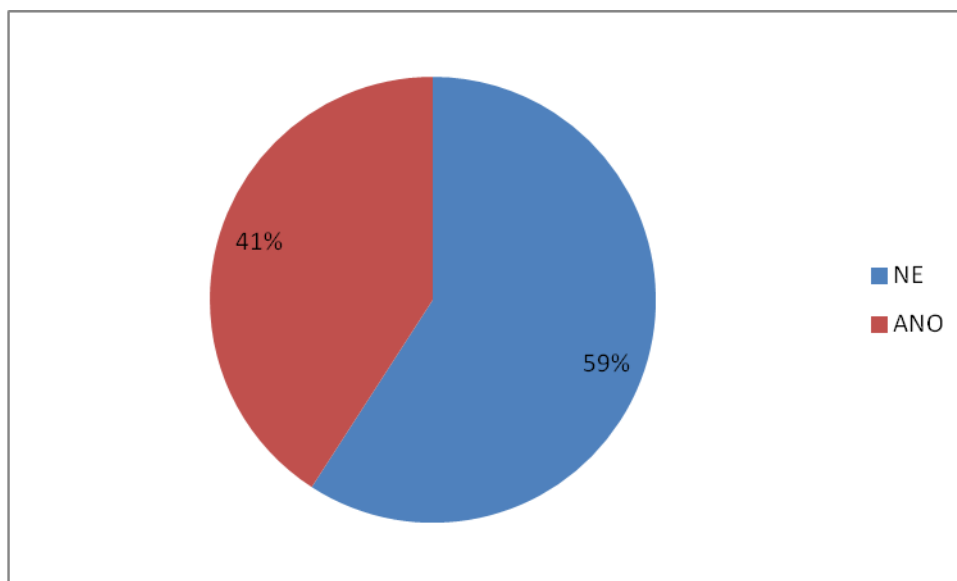
Tabulka 8b: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako potřebná?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
NE	8	9%
ANO	85	91%
Celkový součet	93	100%

Druhá možná odpověď se týkala vnímání potřebnosti těchto cvičení ze strany zaměstnanců záchranných složek. 91% (85 lidí) považuje školení a cvičení za potřebná, zbylých 9% (8 lidí) nepovažuje cvičení za podstatná.

Otázka 8c. Srozumitelnost a připravenost školení

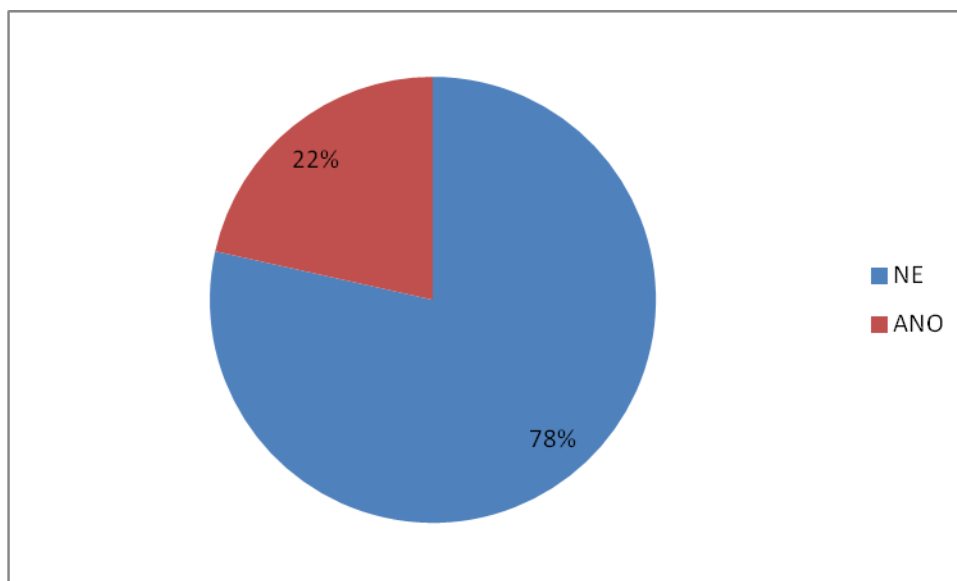
Graf 8c: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako srozumitelná a dobře připravená?

Tabulka 8c: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako srozumitelná a dobře připravená?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
NE	55	59%
ANO	38	41%
Celkový součet	93	100%

Otázka se týkala vnímání co do srozumitelnosti a kvality připravení. Větší část 59% (55 lidí) hodnotí tuto otázku záporně. 41% (38 lidí) by na stylu prezentace nic neměnila.

Otázka 9. Připravenost ze strany organizace

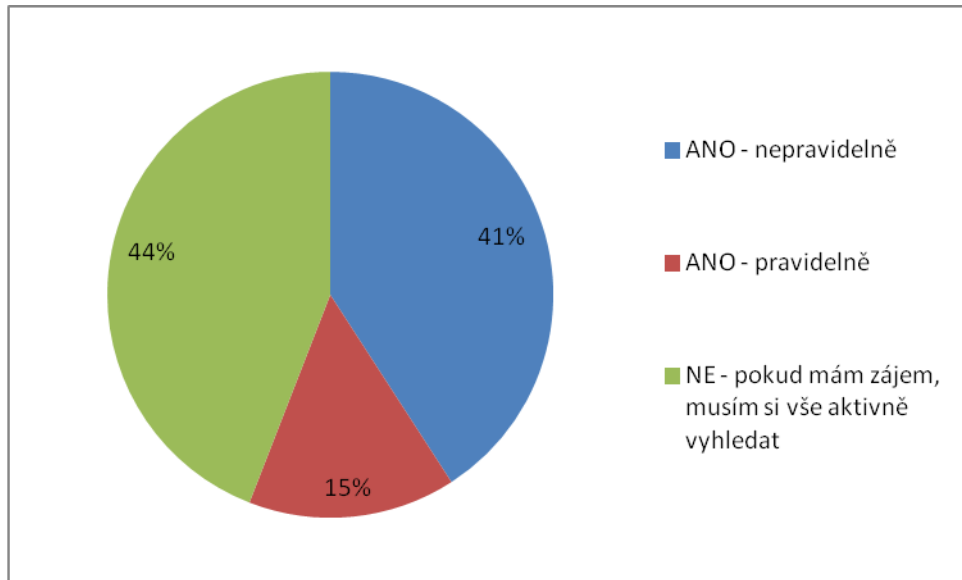
Graf 9: Jste Vaší organizací připravováni na takto vypjaté situace pravidelně a systematicky?

Tabulka 9: Jste Vaší organizací připravováni na takto vypjaté situace pravidelně a systematicky?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
NE	73	78%
ANO	20	22%
Celkový součet	93	100%

Výsledkem otázky deváté je 78% (73 lidí) nespokojeno s odbornou přípravou ze strany zaměstnavatele. Pouze 22% (20 osob), je spokojená se současným stavem.

Otázka 10. Přístup k aktuálním informacím od zaměstnavatelů

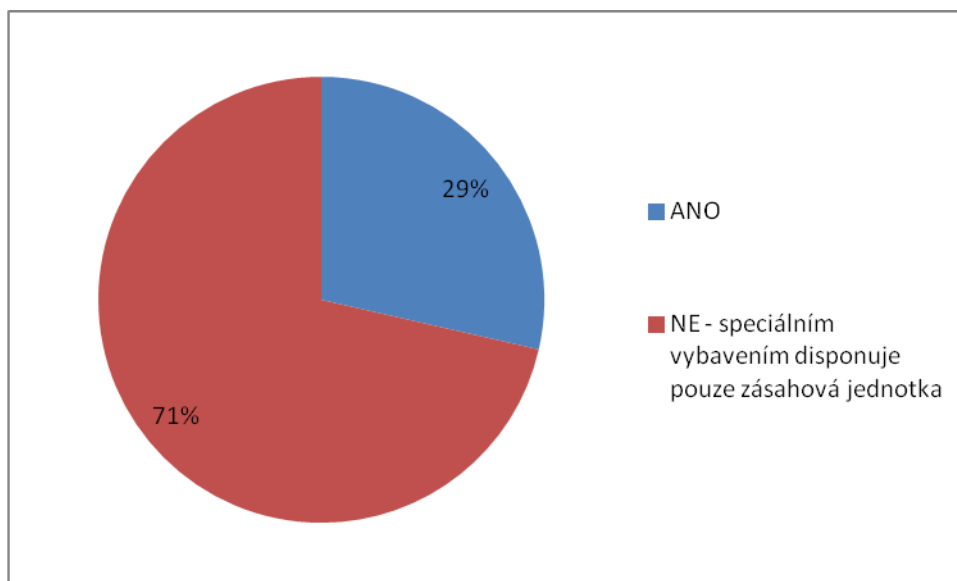
Graf 10: Dostáváte od nadřízených pravidelně informace o aktualitách a novinkách v oblasti součinnostních postupů základních složek IZS ?

Tabulka 10: Dostáváte od nadřízených pravidelně informace o aktualitách a novinkách v oblasti součinnostních postupů základních složek IZS ?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO – nepravidelně	38	41%
ANO – pravidelně	14	15%
NE - pokud mám zájem, musím si vše aktivně vyhledat	41	44%
Celkový součet	93	100%

Co se týče nových informací o trendech a nových postupech 44 % (41 lidí) se od vedení o nových postupech nedozvídá, nové informace si musí vyhledávat samostatně. 41% (38 lidí) je s prací svého vedení spokojeno, i když se k nim informace dostávají nepravidelně, naprosto spokojená část dotazovaných lidí je 15% (14 lidí), které dostávají informace pravidelně.

Otázka 11. Otázka pro členy PČR, dotaz na materiální vybavení

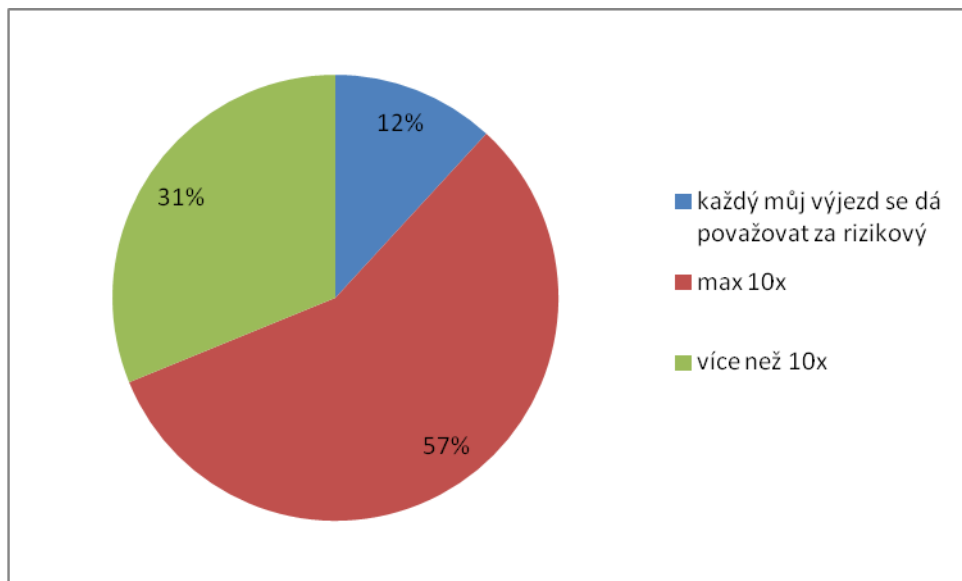
Graf 11: Domníváte se, že Vaše materiální vybavení, pro zásahy tohoto typu je dostačující?

Tabulka 11: Domníváte se, že Vaše materiální vybavení, pro zásahy tohoto typu je dostačující?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO	4	29%
NE - speciálním vybavením disponuje pouze zásahová jednotka	10	71%
Celkový součet	14	100%

Otázka s číslem 11 byla směřována na úzce zastoupenou skupinu členů PČR. 71% policistů (10 lidí) uvedlo, že jejich vybavení je nedostatečné a dostatečným vybavením disponuje pouze zásahová jednotka. 29% (27 lidí) se jeví jejich vybavení jako dostatečné a nevnímají ho jako limitní.

Otázka 12. Rizikovost prováděné činnosti

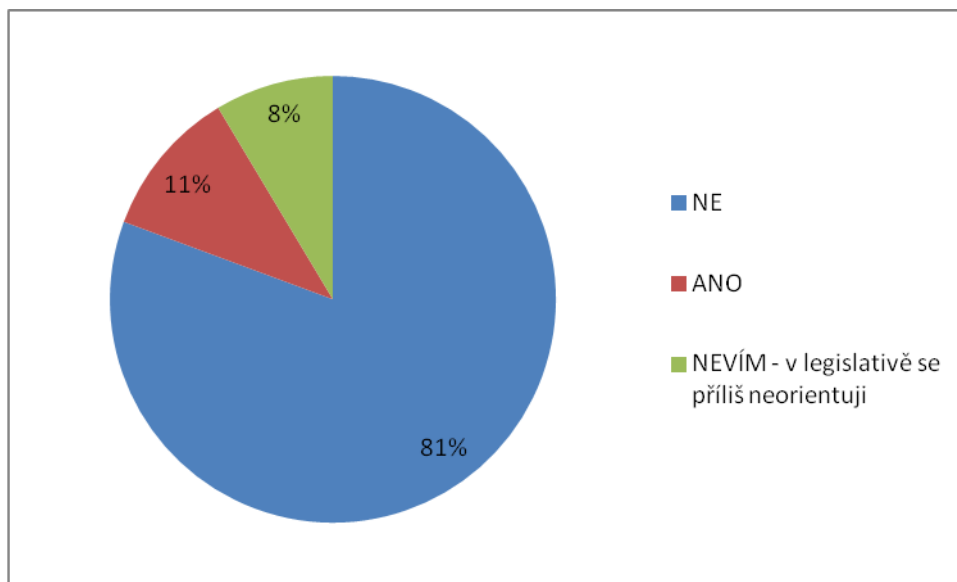
Graf 12: Průměrně kolikrát do roka se dostanete do situace, kterou lze vyhodnotit za vysoce rizikovou, pro Vaši bezpečnost?

Tabulka 12: Průměrně kolikrát do roka se dostanete do situace, kterou lze vyhodnotit za vysoce rizikovou, pro Vaši bezpečnost?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
každý můj výjezd se dá považovat za rizikový	11	12%
max 10x	53	57%
více než 10x	29	31%
Celkový součet	93	100%

Největším počtem osob byla zastoupena skupina vnímající jako rizikové své zásahy 10x do roka a čítala 57% (53 lidí), druhá nejpočetnější je ta jejíž členové se do rizikové situace dostávají více jak 10x ročně a čítá 31% (29 lidí) a nejméně početnou skupinou považuje za potenciálně rizikový každý svůj výjezd, jedná se o 12% (11 lidí).

Otázka 13. Legislativní ochrana

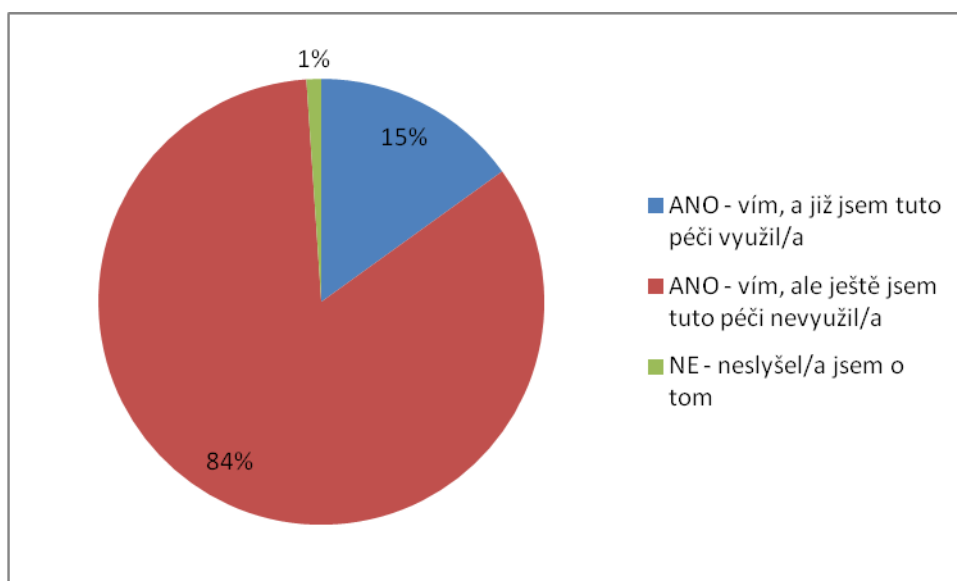
Graf 13: Cítíte se být dostatečně legislativně chráněni vůči rizikům, které podstupujete?

Tabulka 13: Cítíte se být dostatečně legislativně chráněni vůči rizikům, které podstupujete?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
NE	75	81%
ANO	10	11%
NEVÍM - v legislativě se příliš neorientuji	8	9%
Celkový součet	93	100%

Otázka s číslem 13 přímo souvisí s otázkou předcházející. 81% (75 lidí) vnímá legislativní ochranu své osoby jako nedostatečnou. 11% (10 lidí), jako dostatečnou a zbylých 9% (8 lidí), uvedlo, že se v problematice legislativě neorientuje, takže neví jako hodnotit.

Otázka 14. Poskytnutí psychosociální péče

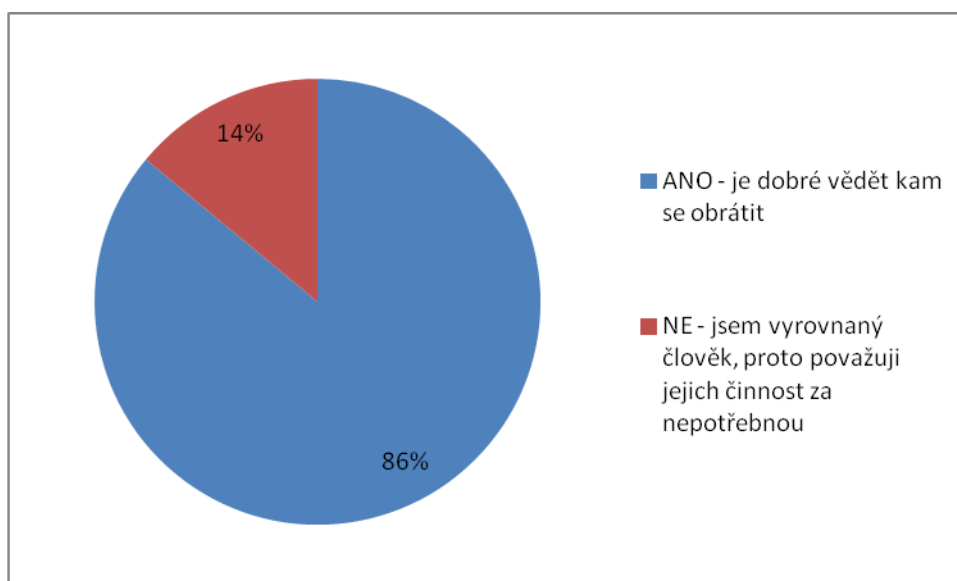
Graf 14: Víte o tom, že máte nárok na poskytnutí psychosociální péče, po náročných zásazích ze strany zaměstnavatele?

Tabulka 14: Víte o tom, že máte nárok na poskytnutí psychosociální péče, po náročných zásazích ze strany zaměstnavatele?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO - vím, a již jsem tuto péči využil/a	14	15%
ANO - vím, ale ještě jsem tuto péči nevyužil/a	78	84%
NE - neslyšel/a jsem o tom	1	1%
Celkový součet	93	100%

Poslední dvě otázky našeho šetření byly věnované problematice poskytování psychosociální péče prostřednictvím zaměstnavatele. Zde celých 84% respondentů (78 lidí) odpovědělo, že o využití této služby ví ale zatím nebylo nuceno jí během své praxe využít, 15% respondentů (14 lidí) tuto péči již využilo a pouze jedna osoba o možnosti využití těchto služeb nikdy neslyšela.

Otázka 15. Vnímání důležitosti těchto odborníků v organizaci

Graf 15: Vnímáte působení těchto lidí ve Vaší organizaci jako přínosné, už jenom proto, že víte o možnosti využití jejich pomoci v případě potřeby?

Tabulka 15: Vnímáte působení těchto lidí ve Vaší organizaci jako přínosné, už jenom proto, že víte o možnosti využití jejich pomoci v případě potřeby?

	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO - je dobré vědět kam se obrátit	80	86%
NE - jsem vyrovnaný člověk, proto považuji jejich činnost za nepotřebnou	13	14%
Celkový součet	93	100%

I v případě této otázky celých 86 % (80 lidí) vnímá tuto možnost kladně a pouze 14% (13 lidí) považuje činnost těchto lidí v organizaci jako nepotřebnou, jelikož se domnívají, že jsou vyrovnaní lidé a jejich pomoc nebudou potřebovat.

7.3 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza 1 : Většina zaměstnanců složek IZS (60% a více) ví, co znamená heslo „AMOK“.

Platnost předem stanovené hypotézy, byla v tomto případě potvrzena. Vyplývá to z Grafu 3: *Říká Vám něco heslo „AMOK“?* Přičemž z celkového počtu 93 dotazovaných osob odpovědělo 63 (73%) ano a 25 (27%) ne.

HYPOTÉZA Č.1 BYLA POTVRZENA

Hypotéza 2 : Většina zaměstnanců IZS (60% a více) byla v uplynulých letech, ze strany vedení organizace s touto problematikou seznámena a absolvovala nějaký typ školení nebo cvičení.

Hypotéza 2 výzkumným šetřením potvrzena nebyla. Naše domněnka, že více jak 60% zaměstnanců IZS bylo s touto problematikou již blíže seznámeno a proškolení se ukázala jako mylná a získané počty byly celkem překvapující a sice. Teoretickým i praktickým nácvikem prošlo v uplynulých letech z celkového počtu 93 osob pouze 30 (32%), 16 lidí (17%) absolvovalo teoretickou přípravu na případnou hrozbu MU tohoto rozsahu a nejhodněji byla zastoupena skupina, která neabsolvovala v uplynulých letech ani teoretickou ani praktickou část školení a ta čítá 47 osob (51%).

HYPOTÉZA Č. 2 NEBYLA POTVRZENA

Hypotéza 3: Další námi stanovená hypotéza zněla, že se domníváme, vzhledem k rozsahu této problematiky, je větší část PČR materiálně dostatečně vybavena na zásah, kde má složka PČR přednostní velení.

Hypotéza 3 nebyla potvrzena. Možnost odpovědí byla striktně vymezena na variantu *ANO* , *NE*, *speciálním vybavením disponuje pouze zásahová jednotka*.

Policistů v našem dotazníkovém šetření bylo pouze 14, nicméně větší část z nich a to 10 (71%) si myslí, že běžní policisté nejsou na tuto hrozbu dostatečně materiálně vybaveni a pouze 4 z nich (29%) se domnívá, že materiální vybavení je dostatečné.

HYPOTÉZA Č. 3 NEBYLA POTVRZENA

Hypotéza 4 : Znění hypotézy číslo 4 je: Legislativní ochranu vnímá většina zaměstnanců (více jak 60%) jako nedostatečnou vzhledem k rizikům, které při výkonu svého zaměstnání podstupují.

Hypotézu 4 se nám podařilo potvrdit. Její správnost dokazuje Graf 13 na kterém je zaznamenáno, že 75 lidí (81%) vnímá legislativní ochranu za nedostačující vzhledem k rizikům jenž jim jejich povolání přináší. Zbylých (19%) bylo téměř na polovinu rozděleno mezi dvě další odpovědi a sice 10 lidí (11%) se domnívá, že legislativní ochrana je dostačující a poslední nejmenší skupina 8 osob (9%) z celkového počtu zvolila odpověď *nevím*.

HYPOTÉZA Č. 4 BYLA POTVRZENA

Hypotéza 5 : Poslední hypotéza se vztahovala k poskytování psychosociální péče zaměstnancům složek IZS. Mezi zaměstnanci je více těch, kteří o této možnosti pomoci vědí a vnímají ji jako pozitivní.

Hypotéza 5 se nám potvrdila a dokazuje to Graf 14: *Víte o tom, že máte nárok na poskytnutí psychosociální péče, po náročných zásazích ze strany zaměstnavatele ?* Na tuto otázku odpověděla většina dotazovaných 78 (84%) z 93 kladně a uvedli, že nemuseli ještě tuto možnost poskytovanou zaměstnavatelem během své praxe využít. Menší část a sice 14 osob (13%) dotazovaných o této možnosti ví, a dokonce mají vlastní zkušenost s touto službou. A pouze jedna osoba o této možnosti poskytované zaměstnavatelem nikdy do doby vyplnění našeho dotazníku neslyšela. Hypotézu 5 potvrzuje i Graf následující a sice číslo 15 : *Vnímáte působení těchto lidí ve Vaší organizaci jako přínosné, už jenom proto, že víte o možnosti využití jejich pomoci*

v případě potřeby ? I zde byly výsledky pozitivní a jednoznačné, valná většina 80 osob (86%) vnímá působení lidí, kteří se zabývají psychosociální pomoci kolegům z jejich organizace jako pozitivní a důležité už jen z důvodu jistoty, že je možnost v případě obtíží spojených s výkonem povolání, po prožití zátěžové situace a podobně, mít na koho se obrátit. Třináct osob (14%) z celkového počtu 93 zvolilo druhou ze třech možných odpovědí a sice, že pro ně nemají lidé tohoto zaměření v zaměstnání hlubší význam, neboť oni sami jsou natolik vyrovnané osobnosti, že jejich případnou pomoc považují za nepotřebnou a nedůležitou. Zjištění a diskuse o motivech vedoucích k volbě této odpovědi nebylo předmětem tohoto výzkumu.

HYPOTÉZA Č.5 BYLA POTVZENA

7.4 Vyhodnocení cílů

V bakalářské práci jsme si stanovili několik cílů. Prvním z nich bylo uceleně zmapovat problematiku připravenosti týkající se společných zásahů složek IZS, při mimořádných situacích s tzv. „aktivním střelcem“, čemuž byla podrobně věnována teoretická část práce.

Dalším námi stanoveným cílem bylo ucelené zmapování náhledu na tuto problematiku z dostupných zdrojů. Této problematice byla věnována značná část práce, poznatky k této problematice jsme shrnuli, a tím dospěli ke splnění tohoto cíle.

Třetí cíl týkající se zmapování povědomí jednotlivých členů IZS o této mimořádné situaci. Pro dosažení tohoto cíle bylo využito dotazníkového šetření a jeho výsledky jsou popsány a vyhodnoceny pomocí stanovených hypotéz, které s tímto cílem přímo souvisí.

Posledním čtvrtým cílem práce bylo potvrzení či vyvrácení předem stanovených hypotéz, které se přímo zaměřují na to, jak problematiku aktivního střelce vnímají samotní příslušníci IZS. Stanovili jsme celkem 5 hypotéz, které jsme následně po vyhodnocení anonymního dotazníkového šetření postupně potvrdili, nebo vyvrátili.

7.5 Návrh vlastních opatření pro zlepšení stávající situace

Jak již bylo uvedeno v zadání bakalářské práce, jedním z našich cílů bylo navrhnutí vlastních opatření pro zlepšení stávající situace. Empirická část práce, proto směřovala ke zjištění stávající situace tak, aby mohlo dojít k její vyhodnocení a následnému vzniku vhodných doporučení. V následujících kapitole podrobněji zmapujeme výsledky hypotéz na jejímž podkladě bylo k následným návrhům řešení přistoupeno.

Hned prvním důvodem, který nás navedl k doporučujícímu zamyšlení se je Graf 3, který sloužil na vyhodnocení samotného povědomí členů IZS o námi zkoumané problematice. Výsledky byly nad naše očekávání nepříznivé a bohužel od těchto výsledků se následně odvíjela velká část dotazníkového šetření. Na otázku: Říká Vám něco heslo „AMOK“? Odpovědělo téměř 30% dotazovaných profesionálů, že NE. Toto zjištění pro nás bylo překvapivé a hodné co nejvčasnější nápravy. V tomto případě nechceme a ani nemůžeme hodnotit práci nadřízených, potažmo organizace základní složky IZS jako takové, spíše se můžeme domnívat, že z řad příslušníků daných organizací se jedná o nezájem a nedostatečné sebevzdělávání. Avšak v tomto případě se jedná o základní

informaci a odbornou připravenost, které by měl mít každý zaměstnanec IZS znát, a to především dle STČ 14/IZS Katalogu typových činností IZS, jež jsou pro všechny základní složky IZS závazné.

Druhé naše doporučení vychází hned z grafu následujícího a sice čtvrtého. Zde jsme se dotazovali, zda-li respondenti absolvovali v letech minulých cvičení popřípadě školení věnující se jakkoli sledovanému tématu. Blíže jsme otázku záměrně nespecifikovali, a i přesto byly výsledky celkem překvapivé. 50% respondentů se neúčastnilo jakékoli odborné přípravy. Nutno zmínit, že předmětem zkoumání nebylo, zda účast respondentů na výcviku byla dobrovolná nebo zda školení na jejich oblasti vůbec neproběhlo. Nicméně v každém případě jsou dosažené výsledky alarmující. Co se týká ostatních dotazovaných, tak 32% absolvovalo jak teoretickou, tak praktickou přípravu a zbylých 17% bylo účastno pouze na teoretickém výkladu. Vzhledem k tomuto zjištění si dovoluujeme apelovat na intenzivnější procesy připravenosti příslušníků základních složek IZS především prostřednictvím školení a cvičení. Pouze touto cestou se dá dosáhnout co možná největší míry připravenosti, kooperace a interoperability zasahujících složek. Dokud nebude prosazena kvalitní příprava, nelze ani očekávat kladné výsledky v případě reálného zásahu.

Další naše doporučení vzniklo na podkladě výsledků z Grafu 7, který vyhodnocuje otázku, zda respondenti vědí, jak postupovat v případě reálného zásahu proti aktivnímu střelci. Výsledky byly prakticky totožné, a sice 52% dotazovaných si je zcela jista, jak bude na místě události postupovat, a 48% uvedlo, že spoléhá na instrukce velitele vlastní složky. Zde se domníváme, že výsledky rovněž korespondují s nedostatečným školením a cvičením od něhož se odvíjí i následný postoj zúčastněných osob. Naše doporučení proto nemůže být odlišné od předchozího, a sice, že je potřeba dostatečný počet a kvalita cvičení a školení.

Hned následující Graf 8 se přímo dotazoval na názor respondentů ohledně jejich názoru na školení a cvičení v jejich oblasti. Vzhledem k výsledkům z předchozích grafů bylo patrné, jak tato otázka dopadne. Většina respondentů vnímá školení a cvičení jako nedostatečné, potřebné a v případě, kdy nějaké absolvovali, tak ho hodnotili jako ne příliš srozumitelné a ne úplně dobře připravené. V tomto případě se naše doporučení nemůže týkat ničeho jiného než apelování na organizátory školení a výcviku,

aby se zaměřili kromě kvantity rovněž na kvalitu a formu. Rovněž srozumitelná prezentace problematiky bude vyžadovat vyšší nároky na osobnosti lektorů a organizátorů cvičení.

Další naše doporučení vzniká na podkladě výsledků zaznamenaných v Grafu 9, kde valná většina respondentů 79% uvedla, že se necítí být svojí organizací na vypjaté situace systematicky a pravidelně připravována. Pouze 21% zaměstnanců je prací svého vedení v tomto směru spokojena. Tak jako většina námi položených otázek na sebe nepřímou navazovala, tak ani v tomto případě tomu není jinak. Otázka přímo souvisela s poskytováním odborné přípravy zaměstnancům ze strany zaměstnavatele. Procentuální výsledky této otázky odrážely zároveň výsledky zaznamenané Grafu 4, který tu již byl hodnocen a nezbývá než konstatovat a zároveň apelovat na příslušné organizace, aby zvýšily efektivitu připravovaných akcí, které se v nejbližším období chystají uskutečnit a brali v potaz to, co tu již bylo opakovaně zmíněno. Bez kvalitně organizované odborné přípravy není možné očekávat kvalitně odvedenou práci od příslušných složek IZS, při řešení jakékoli mimořádných událostí.

Otázka jejíž výsledky jsou zaznamenány v Grafu 11, se týkala pouze členů PČR. Otázka směřovala k materiálnímu vybavení. Výsledky byly nad naše očekávání nepříznivé 71% z celkového počtu dotazovaných uvádí, že materiální vybavení je nedostatečné a speciální technikou disponují pouze členové zásahových jednotek. Nevíme, jak moc je reálné aby jednotlivá obvodní oddělení PČR byla materiálně vybavena pro podobné zásahy. Co vnímáme jako jistý posun v dané oblasti, jsou speciální policejní týmy, které začaly vznikat během tvorby bakalářské práce. Hovoříme zde o speciálních skupinách, které jsou vybaveny jak potřebnou balistickou ochranou, tak dlouhými střelnými zbraněmi. Tyto skupiny se objevují jako posily policejním skupinám z obvodních oddělení a budou v případě útoku aktivního střelce nebo jiné MU přednostně nasazovány jako prvosledové.

8 DISKUZE

V této kapitole bakalářské práce bychom se zaměřili na prezentaci provedené analýzy výzkumných dat a zhodnocení jednotlivých částí práce. Bude se především jednat o vyhodnocení výzkumné čili praktické části. Diskuze by současně měla obsahovat komparaci výsledků naší práce s ostatními provedenými pracemi případně odbornou literaturou. Jak již bylo uvedeno na začátku teoretické části, odborná literatura, která by se přímo věnovala danému tématu, zatím dostupná není. Všechny poznatky a informace získané za účelem sepsání této práce jsou prezentovány na základě studia souboru typových činností záchranných složek IZS, internetových zdrojů a poznatků jiných odborníků z řad psychologie a policie.

Na úvod této kapitoly bychom prezentovali a ozřejmili důvod volby daného tématu a výzkumného šetření. Hlavním důvodem pro výběr tohoto tématu byla skutečnost, že sama jsem zaměstnancem zdravotnické záchranné služby, zdravotnickým záchranářem, a jakoukoli mimořádnou událost, která může kdykoli nečekaně zasáhnout do výkonu naší služby, vnímám jako velice rizikovou. Téměř každý z nás je na běžný výkon služby 100% odborně připraven. Velká většina výjezdů v denní praxi ZZS není extrémně náročná ani po psychické ani po fyzické stránce. To vše se ale mění v souvislosti s výkonem praxe zdravotnického záchranáře v situacích s hromadným postižením osob a zdraví. A právě MU s aktivním střelcem je z pohledu zejména psychické náročnosti velmi extrémní. Z vlastní zkušenosti musím říct, že jsem se během výkonu svého povolání dostala do obdobné situace jednou. Pocity které člověkem proběhnou v případě, že výzva k výjezdu obsahuje informace jako právě střelba spolu s urgencí nejvyšší priority, se obtížně popisují někomu, kdo podobnou situaci nezažil.

Dalším důvodem, proč jsme zvolili právě situaci s aktivním střelcem, byla bezesporu současná neutišená bezpečnostní situace jak v Evropě tak přímo v naší republice. Z tohoto důvodu, jsme považovali za důležité danou problematiku osvětlit a seznámit s ní alespoň okrajově laickou veřejnost.

Dalším z důvodů, který nás k tvorbě této práce přivedl, byl samotný útok, který se odehrál na našem území v 24. února loňského roku, a sice útok střelce z Uherského Brodu. O tomto útoku a případných postupech jak zasahujících policistů tak ostatních složek toho bylo v médiích řečeno velmi mnoho. v textu teoretické části práce je celý postup, který se na místě události odehrál podrobně popsán.

Výzkumné šetření nebylo specifikováno na určitou složku IZS, jednalo se nám o celoplošné informace od všech členů. Po zjištění procentuálního zastoupení jednotlivých složek jsme byli nejprve překvapeni nízkou účastí respondentů z řad příslušníků PČR. tato účast čítala pouhých 12% z celkového počtu respondentů i přesto, že organizace a koordinace a velení při zásahu proti aktivnímu střelci je ve výsostné gesci PČR. Na druhou stranu jsme rádi, že se v hojnějším počtu vyjádřily k dané problematice další dvě základní složky IZS, pro které tento zákrok až tak typický není, ale jejich povědomí o tomto typu MU nás velice zajímalo. Je aktivní střelec něco čeho by jsme se měli v dnešní době obávat více než hrozeb ostatních? I na tuto otázku jsme hledali odpověď ve výzkumném šetření bakalářské práce a stejně jako ostatní bude vyhodnocen v následujícím textu.

V teoretické části bakalářské práce jsme se zaměřili především na definování pojmu „aktivní střelec“ a jeho osobnostní profil. Součástí kapitoly popisující aktivního střelce je krátký popis této osoby, coby pachatele trestného činu, rovněž jsme využili poznatků z oblasti psychologie. Spolu s problematikou střelce jako pachatele jsme se pokusili okrajově popsat jednotlivé druhy střelných zbraní, které jsou nejčastěji k těmto činům používány. Vzhledem k tomu, že jsme se okrajově zmínili o střelných zbraních, nemohli jsme vynechat ani poranění, které vznikají jako následek použití těchto střelných zbraní. Oběma těmito podkapitolám, jsme se věnovali pouze okrajově, jelikož to nebylo přímo předmětem tématu bakalářské práce.

Druhá obsáhlejší kapitola v teoretické části práce je zaměřena přímo na situaci „AMOK“. Podrobně na tomto místě rozebíráme vůbec vznik tohoto hesla. Kořeny tohoto označení můžeme najít v malajštině, kde v překladu znamenají „*odevzdat v boji i to poslední*“. Amok je typický tím, že nevzniká náhle a bez předchozích příznaků nebo změn ve stavu člověka, naopak rozvoj tohoto stavu mysli má několik stádií, které by mohly být zároveň varovnými signály pro okolí člověka, který tímto stavem právě prochází (Čírtková, 2004). Pokud se na výklad označení hesla amok podíváme z hlediska IZS a nahlédneme do typové činnosti STČ 14 (Amok – útok aktivního střelce, 2013), nalezneme zde, že se jedná o pracovní název, který ukazuje na zkratkovité jednání aktivního střelce v trestněprávní rovině. Další část této kapitoly vychází ze samotné Typové činnosti složek IZS. V této kapitole je podrobně rozebrán postup základních složek na místě události s rozdělením kompetencí pro každou složku zvlášť, aby byl patrný postup

všech zúčastněných záchranářů. Podkapitoly, které jsou v této části práce obsaženy, se přímo věnují a podrobně rozebírají jednotlivé činnosti záchranných složek na místě události. Dalším menším celkem této kapitoly je zmapování vybraných útoků, které se odehrály na území USA, odkud vlastně fenomén aktivního střelce pochází, přes vybrané útoky, které otřásly Evropou a v neposlední řadě události vztahující se přímo k České republice.

Další celek práce jsme zaměřili na výběr taktických cvičení, které na našem území proběhly v uplynulém roce. Vybrali jsme pět z nich, které jsme se pokusili popsat detailněji a upozornit tím na případné odlišnosti, které se mohou v relativně stejném druhu události vyskytovat. Nejobsáhleji je zde popsáno cvičení, které se odehrálo 13.2.2015 v Říčanech. Na prvním místě je zde uvedeno hlavně proto, že se nám k tomuto cvičení podařilo získat největší počet informací a ucelený průběh celé výcvikové akce, včetně jejího vyhodnocení.

Posledním tématem, které teoretická část práce obsahuje, je kapitola věnovaná poskytování psychosociální péče jak zasaženým tak zasahujícím osobám. Celé toto téma je velmi obsáhlé a vydalo by na samostatnou bakalářskou práci, proto jsme se pokusili zde shrnout jen to nejpodstatnější co se týká rozdělení psychosociální péče jako takové, úkoly operačních středisek a velitele zásahu v případě nutnosti vyžádání si odborné pomoci přímo na místo události, a samozřejmě nesměla chybět zmínka o samotné Typové činnosti, která je pro tuto mimořádnou situaci vypracována, a sice STČ12/IZS, kde jsou dané postupy popsány detailněji.

Druhou část bakalářské práce tvoří empirická část, kde je představeno provedené výzkumné šetření. Výzkumné šetření bylo zrealizováno za využití nestandardizovaného anonymního dotazníku, který byl sestaven a vytvořen autorkou bakalářské práce. Distribuce nestandardizovaného anonymního dotazníku probíhala výhradně elektronickou formou, kdy byl rozeslán nejprve zaměstnancům základních záchranných složek IZS na území Středočeského kraje, na jehož spádové území byla původně celá práce zaměřena. V zadání bakalářské práce je proto uvedeno, že se pokusíme zmapovat problematiku společných zásahů složek IZS na území Středočeského kraje. Bohužel v průběhu tvorby empirické části, došlo k velmi malé návratnosti anonymních dotazníků z takto ohraničeného území, a proto jsme byli nuceni rozšířit oblast zkoumání na celou Českou Republiku, za účelem získání potřebného vzorku respondentů, kteří byli předem stanoveni na minimální počet 50 osob. Tímto krokem

se nám ve výsledku podařilo dosáhnout odpovědí od 93 respondentů. Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo potvrzení či vyvrácení námi definovaných hypotéz. Uvedených hypotéz celkem bylo zvoleno 5.

Následně budou stanovené hypotézy podrobněji rozebrány a obhájeny v souvislosti se zjištěnými daty, která byla získána prostřednictvím zrealizovaného výzkumného šetření.

Hypotéza 1 *„Většina zaměstnanců složek IZS (60% a více) ví, co znamená heslo „AMOK“ byla potvrzena. Toto zjištění vyplývá to z Grafu 3: Říká Vám něco heslo „AMOK“? Přičemž z celkového počtu 93 dotazovaných osob odpovědělo 63 (73%) ano a 25 (27%) ne. Naše hypotéza, byla sice splněna, nicméně výsledek není příliš povzbudivý. Očekávali jsme mnohem příznivější výsledky týkající se této otázky. Vezmeme-li v potaz, že na všechny otázky kladené v tomto dotazníkové šetření odpovídali pouze profesionálové z řad základních složek IZS, měl by výsledek být ještě příznivější. Námi zjištěný údaj by jsme mohli porovnat s výsledkem šetření, které uskutečnil Dudešek (2014), který se ve své práci dotazoval na velmi podobnou otázku a sice, kolik procent zúčastněných zná pojem „ aktivní střelec“. Došel k závěru, že z celkového počtu respondentů 83 (71,5%) uvedlo, že tento pojem zná, 33 (28,5%) tento pojem nezná. Zde jsou výsledky ještě více alarmující, jelikož jeho průzkum probíhal pouze mezi členy PČR, nebyli zde zahrnuti členové dalších dvou základních složek IZS. Naše hypotéza se tímto zjištěním sice potvrdila, nicméně výsledky šetření nejsou i přes významný počet procentuálního zastoupení pozitivních odpovědí nikterak povzbudivé..*

Hypotéza 2 *„Většina zaměstnanců IZS (60% a více) byla v uplynulých letech, ze strany vedení organizace s touto problematikou seznámena a absolvovala nějaký typ školení nebo cvičení“ tato námi stanovená hypotéza **potvrzena nebyla**. Naše domněnka, že více jak 60% zaměstnanců IZS bylo s touto problematikou již blíže seznámeno a proškoleny se ukázala jako mylná. Za nejideálnější odpověď jsme považovali tu, kterou označilo 30 respondentů dotazníkového šetření a jednalo se o variantu, kdy se tyto osoby účastnili v loňském roce, jak teoretické přípravy, tak následně i praktického cvičení, což považujeme za velmi výhodné a nejlepší možné. 16 lidí z celkového počtu 93 absolvovalo pouze teoretickou přípravu, což z našeho hlediska dostačující není, ovšem za daných podmínek vítáme alespoň tuto variantu přípravu. Co bylo ovšem alarmujícím zjištěním je počet 47 respondentů (51%) se neúčastnilo ani teoretické přípravy ani praktického nácviku zásahu u tohoto typu mimořádné události. Co vnímáme zpětně jako nedostatek*

šetření je fakt, že v našem dotazníku nezazněla následně otázka, zda se jednalo o neúčast na těchto vzdělávacích akcích z důvodu nezájmu o danou problematiku nebo, zda-li se na daném území v loňském roce skutečně žádné školení či cvičení nekonalo, a nebylo tak možné se ani v případě zájmu zúčastnit. Samotná problematika přípravy a realizace školení a výcvikových akcí je velmi komplexní a není předmětem této práce. Rovněž jsme si zde nedělali ambice k hodnocení kvality připravených školení a cvičení.

Hypotéza 3 „ Domníváme se, že vzhledem k rozsahu této problematiky, je větší část PČR materiálně dostatečně vybavena na zásah tohoto druhu, kde mají přednostní velení“ **potvrzena nebyla**. Třetí námi stanovená hypotéza se opět nepotvrdila přesto, že problematika týkající se aktivního střelce je v posledních letech čím dál tím víc aktuální, a jedná se o událost bezprostředně hrozící. Tato otázka byla sice ovlivněna nízkým počtem respondentů, jelikož zde jsme nevycházeli z celkového počtu 93, ale byla položena pouze respondentům z řad PČR. Těchto však bylo v našem dotazníkové šetření pouze 14. Tato skupina není tedy obsáhlá, ale přesto z takto malého vzorku dotázaných odpovědělo celých 71% na položenou otázku NE a sice, že materiální vybavení není dostačující pro takto náročný zásah, přičemž speciálním vybavením dle jejich názoru disponuje pouze zásahová jednotka. Tato jednotka ale vždy není na místě přítomna jako první. Zbylí 4 respondenti se domnívají, že vybavení, kterým disponují, je k tomu to účelu dostačující. Z důvodu nutnosti rozšíření našeho dotazníkového šetření i za hranice Středočeského kraje, nelze nyní určit z jakých krajů zúčastnění respondenti pocházejí a hodnotit tak materiální vybavení na jednotlivých regionech. Dalším omezením, při hodnocení odpovědí je fakt, že nebyla možnost tvorby otevřené odpovědi, ale byla zde varianta odpovědi pouze ANO nebo NE. V případě, že bychom nechali účastníky šetření odpověď více rozvést, možná bychom se dozvěděli přesnější informace týkající se jejich názoru na danou problematiku. V případě, že budeme vycházet z STČ14/IZS, ve které se přímo uvádí, že prvosledová hlídka PČR, která je prostřednictvím IOS KŘP informována, ihned přeruší svou dosavadní činnost a je vyslána na místo události, před příjezdem na místo MU je povinna použít veškerou dostupnou balistickou ochranu a uvést zbraň do stavu, kdy je náboj v nábojové komoře, a přepnout radiostanici na kanál, který stanovuje IOS KŘP (Amok – útok aktivního střelce, 2013). Nabízí se otázka, jakou balistickou ochranu přítomní policisté zvolí, pokud jí nejsou přímo vybaveni při běžném výkonu služby. Popřípadě je možnost tuto výbavu získat následně po ohlášení tohoto zásahu na služebně. A jaké to bude mít případné následky z prodlení v případě takového postupu? Nabízí se i další otázka a sice,

pokud prvosledová hlídka dorazí na místo bez potřebného vybavení, musí přistoupit k eliminaci střelce i za předpokladu porušování nařízení, která jsou v typové činnosti obsažena? Naše výsledky této hypotézy týkající se materiálního vybavení policie korespondují s výsledky výzkumného šetření, které provedl Dudašek (2014). Jím provedený průzkum na území Olomouckého kraje a jeho výsledky jsou stejně nepříznivé jako naše, a sice 38% jím tázaných respondentů z řad PČR uvedlo, že se cítí být dostatečně materiálně vybaveno, tak zbylých 62% uvedlo opačnou odpověď. Námi dosažené výsledky jsou o to alarmující, že prakticky během 2 let nedošlo v tomto odvětví k velikému posunu, resp. situace se téměř nezměnila. Nutno ještě zmínit, že výbava o kterou se v tomto případě jedná, není nijak výjimečná či specifická. Ve valné většině případů se jedná hlavně o balistické vesty, kvalitní taktické rukavice, nebo vybavení umožňující kvalitní a bezpečný pohyb po prostorách za snížené viditelnosti jako je kvalitní svítidla, popřípadě osobní lékárnička k poskytnutí neodkladné první pomoci.

Hypotéza 4 „*Předpokládáme, že legislativní ochranu vnímá většina zaměstnanců (více jak 60%) jako nedostatečnou vzhledem k rizikům, které při výkonu svého zaměstnání podstupují*“, tato **hypotéza se potvrdila**. Domnívali jsme se, že většina respondentů na námi položenou otázku v tomto případě odpoví kladně, dokonce odpovědi předčili naše očekávání a sice o 21% než byl náš hrubý odhad. Valná většina dotazovaných respondentů a to 81% vyjádřilo svojí nespokojenost s legislativní ochranou. Správnost dokazuje Graf 13 na kterém je zaznamenáno, že 75 lidí (81%) vnímá legislativní ochranu za nedostačující vzhledem k rizikům, jež jim jejich povolání přináší. Zbylých (19%) bylo téměř na polovinu rozděleno mezi dvě další odpovědi a sice 10 lidí (11%) se domnívá, že legislativní ochrana je dostačující a poslední nejmenší skupina 8 osob (9%) z celkového počtu označila odpověď *nevím*.

Hypotéza 5 „*Domníváme se, že mezi zaměstnanci je více těch, kteří o možnosti využití psychosociální péče ze strany zaměstnavatele vědí a vnímají jí pozitivně*“, **hypotéza se potvrdila**. Tuto skutečnost dokazujeme na Grafu 14, kde je zaznamenán poměrně jednoznačný výsledek odpovědí na námi kladenou otázku. 78 (84%) dotazovaných z 93 kladně a uvedla, že o této službě ví, ale nemusela ještě nikdy využít. Menší část a sice 14 osob (13%) o této možnosti ví, a dokonce mají vlastní zkušenost s touto službou. A pouze jedna osoba o této možnosti poskytované zaměstnavatelem nikdy do doby vyplnění našeho dotazníku neslyšela. Hypotézu 5 potvrzuje i Graf následující

a sice Graf 15 : *Vnímáte působení těchto lidí ve Vaší organizaci jako přínosné už jenom proto, že víte o možnosti využití jejich pomoci v případě potřeby ?* I zde byly výsledky k naší spokojenosti velmi pozitivní a jednoznačné. Valná většina 80 osob (86%) vnímá působení lidí, kteří se zabývají psychosociální pomoci zaměstnancům v jejich organizaci, jako pozitivní a důležité už jen z důvodu jistoty, že je možnost v případě obtíží spojených s výkonem povolání, po prožití zátěžové situace a podobně, mít se na koho obrátit. Třináct osob (14%) z celkového počtu 93 zvolilo druhou ze třech možných odpovědí, a sice, že pro ně nemají lidé tohoto zaměření v zaměstnání větší význam, neboť oni sami jsou natolik vyrovnané osobnosti, že případnou pomoc interventů považují za nepotřebnou a nedůležitou. S šetřením, které jsme na toto téma prováděli, by se dal porovnat výzkum, který provedla Vaňásková (2014), která zjišťovala, zda-li respondenti, kteří využili služeb psychologa nebo PEER podpory, shledávají tuto formu pomoci jako jednoznačně nápomocnou. Ve své práci Vaňásková uvádí, že 4 % respondentů považují tuto péči za jednoznačně nápomocnou, další 4 % respondentů vidí tuto formu pomoci jak Vaňásková uvedla, spíše nápomocnou, v 1 % respondenti uvedli, že daná péče spíše nebyla nápomocná a další 1 % respondentů uvedlo, že péče nebyla vůbec nápomocná. Zbylá 2 % respondentů se k této otázce nechtěla vyjadřovat. Pokud hodnotíme kvalitu péče zaměstnavatele z pohledu psychologické podpory, převážná většina dotázaných respondentů ji shledává jako naprosto dostačující a stejně tak se naše výsledky shodují s výše uvedeným výzkumem.

9 ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské, bylo zmapování problematiky připravenosti základních složek IZS při řešení mimořádné události s tzv. „aktivním střelcem“. Na všechny MU mají základní složky vypracované přesné postupy a návody, jak nastalou událost řešit a jak k ní přistupovat. Ovšem reálné společné zásahy jsou mnohdy komplikovanější a jejich průběh může překvapit a zaskočit zúčastněné záchranáře.

Teoretická část práce je věnována zmapování dané problematiky. Počínaje vysvětlením charakteristiky aktivního střelce jako pachatele trestného činu, přes psychologický rozbor osobnosti aktivního střelce. Značná část je věnována rozboru typových činností souvisejících s touto problematikou. Pro dokreslení závažnosti řešené MU jsme do teoretické části práce uvedli několik případů řádění šílených střelců jak ve světě tak i v Evropě.

Empirická část práce, jejímž cílem bylo potvrzení či vyvrácení předem stanovených hypotéz, byla realizována na podkladě dotazníkového šetření, které probíhalo mezi členy základních složek IZS. Získané informace vycházející z námi provedeného šetření nejsou většinou pozitivní, a sice z uvedených odpovědí vyplývá, že sice většina respondentů ví, co se pod heslem „AMOK“ skrývá, ovšem necítí se být ani teoreticky ani prakticky dostatečně vybavena na případný zásah tohoto charakteru. Další skutečností je nedostačující materiální vybavení, kterým by měli disponovat členové PČR, avšak většina z respondentů uvádí, že tomu tak není. A v neposlední řadě nutno zmínit, že většina zaměstnanců se cítí být při své práci nedostatečně chráněna naším právním prostředím vzhledem k rizikům, které během výkonu svého povolání neustále podstupuje. Po proběhlém šetření došlo i k pozitivním ohlasům z řad respondentů, a to v případě otázek týkajících se psychosociální pomoci zajišťované ze strany zaměstnavatele, to zde bylo hodnoceno jako velmi pozitivní.

Problematika zásahů záchranných složek v situacích, kde dojde k hromadnému postižení osob je vždy velmi komplikovaná a složitá. Tato bakalářská práce měla za úkol poskytnout ucelený náhled na jednu z takových mimořádných událostí, a sice MU s aktivním střelcem. Předpoklad co nejkvalitnější připravenosti příslušníků základních složek IZS na takovou MU je oprávněný a veřejností očekávaný. Připravenost základních

složek IZS na úrovni teoretické, taktické i prověřovací, a to jak formou výcviku, tak formou součinnostních cvičení je nutno zajistit na vysoké kvalitativní úrovni, ať už odbornými předpoklady lektorů, tak organizátorů součinnostních cvičení. Základním dokumentem pro toto kvalitní zajištění připravenosti základních složek IZS je STČ 14/IZS, při čemž se nesmí opomíjet ani péče zaměstnavatelů záchranných sborů o psychické dopady této MU na záchranáře i zúčastněné zasažené osoby. Toto oprávněné očekávání lze organizovat a zajistit prostřednictvím STČ 12/IZS.

SEZNAM ZKRATEK

AČR Armáda České Republiky

HPO Hromadné postižení osob

HZS ČR Hasičský záchranný sbor České republiky

HZS Hasičský záchranný sbor

IOS Informační operační středisko

IZS Integrovaný záchranný systém

KOPIS Krajské operační a informační středisko

KS Krizová situace

LZS Letecká záchranná služba

MP Městská policie

MU Mimořádná událost

OOP Obvodní oddělení Policie

OPIS IZS Operační a informační středisko integrovaného záchranného systému

PČR Policie České republiky

PNP Před nemocniční neodkladná péče

PO Požární ochrana

RLP Rychlá lékařská pomoc

RV Rande vouz

RZP Rychlá zdravotnická pomoc

STČ Společná typová činnost

URNA Útvar rychlého nasazení

VPO Velitel požární složky

VZS Velitel zdravotnické složky

ZOS Zdravotnické operační středisko

ZZS Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AGH, Karel. Aktivní střelec 2011. IN: KOLEKTIV AUTORŮ. *Sborník příspěvků z 8. ročníku konference – medicína katastrof, příprava, praxe*. 1. vyd. Hradec Králové: Zdravotní a sociální akademie Hradec Králové, 2011. s. 7-10. ISBN 978-80-905089-0-3.

ČERVENKA, Petr. *Pachatel a jeho motivace ke spáchání trestného jednání, činu*. Brno, 2012. bakalářská práce (Bc.). Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta humanitních studií

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 431 s. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4.

DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, 466 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4743-714.

HIRT, Miroslav. Střelná poranění. In *Střelecká revue*, 2013, č. 5, s. 10 – 11. ISSN 0322-7650.

HIRT, Miroslav a kolektiv. *Střelná poranění v soudním lékařství*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta lékařská, 1996. 22 s. ISBN 80-210-1293-5.

HOSKOVCOVÁ, S. Psychosociální intervence, ed. 1. vydání, Praha Karolinum, 2009, 184s., ISBN 978-80-246-1626-1.

HUMPL, L. a kol, první psychologická pomoc ve zdravotnictví, 1.vyd., Brno, Národní centrum ošetřovatelských a nelékařských oborů, NCONZO, 2013, 134 s., ISBN 978-80-7013-562-4.

KATALOGOVÝ SOUBOR TYPOVÉ ČINNOSTI, STČ – 12/IZS, Společný list složek integrovaného záchranného systému Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR, Číslo jednací: MV-604/PO-IZS-2011, Typová činnost složek IZS při poskytování psychosociální pomoci.

KATALOGOVÝ SOUBOR TYPOVÉ ČINNOSTI, STČ – 14/IZS, Společný list složek integrovaného záchranného systému Ministerstva vnitra GŘ HZS ČR, Číslo jednací: MV – 68191/PO-IZS-2013, Typová činnost složek IZS při společném zásahu Amok – útok aktivního střelce.

KELNAROVÁ, Jarmila a kolektiv. *Ošetřovatelství pro střední zdravotnické školy – 2. ročník - 2. díl*. Praha: Grada Publishing a. s., 2009. 232 s. ISBN 978-80-247-3106-3.

MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 296 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.

PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2004, 472 s. ISBN 80-200-1086-6.

SLEZÁK, STRNAD. Rescue týmy – zásah ZZS v nebezpečné zóně. IN: KOLEKTIV AUTRŮ. *Sborník příspěvků z 8. ročníku konference – medicína katastrof, příprava, praxe*. 1. vyd.

Hradec Králové: Zdravotní a sociální akademie Hradec Králové, 2013. s. 67. ISBN 978-80-905089-2-7.

ŠPATENKOVÁ, N. Krizová intervence pro praxi. 2. aktual. vydání, Praha: Grada Publishing, 2004, 200 s., ISBN 978-80-247-2624-3.

Velký sociologický slovník: I. svazek A-O. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, 747 s. ISBN 80-718-4164-1.

VODÁČKOVÁ, D. Krizová intervence. 3. vyd., Praha: Portál, 2002, 544s., ISBN 978-80-262-0212-7 [cit. 2015-03-01].

VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic : pomáhat a chránit.* 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7701-4.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Aktuálně.cz. *Šílení střelci* [online]. 9. 4. 2011. Dostupné z:

<http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/sileny-strelec-masakr/r~i:wiki:1266/>

Azbestus. *V Bratislavě útočil na Romy samotář kvůli sousedským sporům* [online]. 2015.

Dostupné z: <http://www.azbestus.cz/co-mi-vadi/paraziti-asocialove-neprizpusobivi-nekdy-se-tyka-dokonce-i-romu/masakr-v-bratislave/>

BADOŠEK, Radim. *Šílení střelci ve školách – historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření* [online]. 21. 11. 2008. Dostupné z: <http://www.sekuritaci.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni/>

Česká televize. *Držení zbraní má v USA silnou tradici. Přišel čas na změnu?* [online]. 15. 12. 2012. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/207660-drzeni-zbrani-ma-v-usa-silnou-tradici-prisel-cas-na-zmenu/>

Česká televize. *Nejhorší masakry na školách* [online]. 23. 9. 2008 Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/29637-nejhors-masakry-na-skolach/>

Česká televize. *Policie: Střelec vyjednával o rukojmí a kolem sebe už měl mrtvé* [online]. 26. 2. 2015. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/302941-police-strelec-vyjednaval-o-rukojmi-a-kolem-sebe-uz-mel-mrtve/>

Definition of *amok*. Dostupné z: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/amok>

Filth.blog. *Masakry na školách* [online]. 15. 12. 2012. Dostupné z:

<http://filth.blog.cz/0702/masakry-na-skolach>

HOFMANOVÁ, Petra; Slovák, David. *Aktivní střelec* [online]. 2014. Dostupný z:

<http://www.unbr.cz/Data/files/Konf%20MEKA%202014/9%20Hofmanov%C3%A1.pdf>

iDnes.cz/zprávy. *Masakrů na školách se v budoucnosti dočkáme i u nás, míní psycholog*

[online]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/rozhovorem-s-psychologem-jelenem-o-utocnikovi-lanzovi-pil-/zahranicni.aspx?c=A121215_164313_zahranicni_zt

Katalogový soubor – typová činnost složek při společném zásahu. *Amok – útok aktivního střelce* [online]. 2013. Dostupné z: <http://metodika.cahd.cz/stc/STC%2014-IZS%20AMOK.pdf>

Novinky.cz. *Proč šílení střelci řadí vždy v USA, a ne v laxním Česku, ptá se Die Welt* [online].

18. 12. 2012. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/288117-proc-sileni-strelci-radi-vzdy-v-usa-a-ne-v-laxnim-cesku-pta-se-die-welt.html>

PEKAŘÍK, Jaroslav. *Seminář na téma „Šílení střelci“* [online]. 1. 10. 2011. Dostupné z:

<http://gunlex.cz/aktivity/seminare-a-prednasky/161-seminar-na-tema-sileni-strelci>

Policie. *Cvičení složek IZS Sadská* [online]. 24. 9. 2013. Dostupné z:

<http://www.policie.cz/clanek/cviceni-slozek-izs-sadska.aspx>

Sanquis. *Zlo a brutalita vždy fascinují* [online]. 2010. Dostupné z: <http://www.sanquis.cz/index2.php?linkID=art3155>

SMOLÍK, Josef. Šílení střelci: uvedení do problematiky [online]. 2011. Dostupné z: [file:///C:/Users/Jitka/Downloads/Smolik-Sileni-strelci-Uvedeni-do-problematiky%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Jitka/Downloads/Smolik-Sileni-strelci-Uvedeni-do-problematiky%20(1).pdf)

TN.cz. *Masakr ve škole: Žena pobodala studentky, jejich spolužáka zabila* [online]. 14. 10. 2014. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/cernakronika/ve-skole-ve-zdaru-se-pobodali-dva-studenti-zasahuje-policie.html>

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-45>

Česká republika. Předpis č. 239/2000 Sb. *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. In: *239/2000 Sb.* Praha, 2000, 73/2000. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

Česká republika. Předpis č. 240/2000 Sb. *Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů*. In: *240/2000 Sb.* Praha, 2000, 73/2000 Sb. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Složka IZS u které pracujete

Graf 2: Délka praxe

Graf 3: Povědomí o heslu „AMOK“?

Graf 4: Účast na školeních nebo cvičeníích v uplynulých letech

Graf 5: Povědomí o připravenosti složek IZS na takový zásah

Graf 6: Aktivní střelec jako aktuální hrozba

Graf 7: Znalost postupů při zásahu u aktivního střelce

Graf 8: Názor na školení a cvičení v dané lokalitě

Graf 9: Příprava ze stran organizací

Graf 10: Dostupnost informací o dané problematice ze strany vedení

Graf 11: Materiální vybavení PČR

Graf 12: Počet rizikových situací během roku

Graf 13: Legislativní ochrana vůči rizikům

Graf 14: Povědomí o psychosociální péči dané organizace

Graf 15: Vnímání působení těchto lidí v organizaci

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: U jaké složky IZS pracujete?

Tabulka 2: Jak dlouho u této složky pracujete?

Tabulka 3: Říká Vám něco heslo „AMOK“?

Tabulka 4: Absolvoval/a jste v uplynulých letech školení nebo cvičení na téma aktivní střelec?

Tabulka 5a: Domníváte se, že jsou pracovníci ZZS na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

Tabulka 5b: Domníváte se, že jsou pracovníci HZS na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

Tabulka 5c: Domníváte se, že jsou pracovníci PČR na tuto mimořádnou událost dostatečně připraveni?

Tabulka 6: Vnímáte problematiku aktivního střelce jako aktuální hrozbu?

Tabulka 7: Pokud se budete účastnit zásahu s aktivním střelcem, víte jak postupovat?

Tabulka 8a: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako dostatečná?

Tabulka 8b: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako potřebná?

Tabulka 8c: Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako srozumitelná a dobře připravená?

Tabulka 9: Jste Vaší organizací připravováni na takto vypjaté situace pravidelně a systematicky?

Tabulka 10: Dostáváte od nadřízených pravidelně informace o aktualitách a novinkách v oblasti součinnostních postupů základních složek IZS ?

Tabulka 11: Domníváte se, že Vaše materiální vybavení, pro zásahy tohoto typu je dostačující?

Tabulka 12: Průměrně kolikrát do roka se dostanete do situace, kterou lze vyhodnotit za vysoce rizikovou, pro Vaši bezpečnost?

Tabulka 13: Cítíte se být dostatečně legislativně chráněni vůči rizikům, které podstupujete?

Tabulka 14: Víte o tom, že máte nárok na poskytnutí psychosociální péče, po náročných zásazích ze strany zaměstnavatele?

Tabulka 15: Vnímáte působení těchto lidí ve Vaší organizaci jako přínosné, už jenom proto, že víte o možnosti využití jejich pomoci v případě potřeby?

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník

PŘÍLOHA 1

Dotazník

Dobrý den,

Dovoluji si Vás oslovit a zároveň požádat o spolupráci ve formě vyplnění anonymního dotazníku. Tento dotazník bude nedílnou součástí bakalářské práce v rámci ukončení mého studia na ČVUT obor Plánování a řízení krizových situací. Téma bakalářské práce a stejně tak i dotazníkového šetření je „Aktivní střelec – připravenost složek IZS“. Předem děkuji, za pravdivé zodpovězení mých otázek. Sřelečková Klára student III. Ročníku

1. U jaké základní složky IZS pracujete?
  - a) HZS
  - b) PČR
  - c) ZZS

2. Jak dlouho pracujete u této složky?
  - a) 1-5 let
  - b) 6-10 let
  - c) 11-15 let
  - d) 16 let a více

3. Říká Vám něco heslo „AMOK“?
  - a) ano
  - b) ne

4. Absolvoval/a jste v uplynulých letech školení nebo cvičení na téma aktivní střelec?
  - a) ne
  - b) ano, ale pouze teoretické
  - c) ano, teoretickou přípravu i praktický nácvik

5. Domníváte se, že jsou jednotlivé složky IZS na tuto mimořádnou událost dostatečně připravené? (*Zaškrtněte u každé složky*).
  - a) ZZS: ano -- ne -- nemám informace
  - b) HZS: ano -- ne -- nemám informace

- c) PČR: ano -- ne -- nemám informace
6. Vnímáte problematiku aktivního střelce jako aktuální hrozbu?
- ano, v dnešní době je to velmi aktuální mimořádná událost
  - ne více aktuální než hrozba ostatních mimořádných událostí
7. Pokud se budete účastnit zásahu s aktivním střelcem, víte jak postupovat?
- ano, jsem si naprosto jistý/á
  - ne zcela, spoléhám na instrukce velitele vlastní složky
8. Vnímáte školení a cvičení na tuto typovou činnost s aktivním střelcem ve Vaší oblasti jako
- Dostatečná: ano -- ne
  - Potřebná: ano -- ne
  - Srozumitelně a dobře připravená: ano - ne
9. Jste Vaší organizací připravováni na takto vypjaté situace pravidelně a systematicky?
- ano
  - ne
10. Dostáváte od nadřízených pravidelně informace o aktualitách a novinkách v oblasti součinnostních postupů základních složek IZS?
- ano, pravidelně
  - ano, nepravidelně
  - ne, pokud mám zájem, musím si vše aktivně vyhledat
11. Tato otázka pouze pro členy PČR. Domníváte se, že Vaše materiální vybavení, pro zásahy tohoto typu je dostačující?
- ano
  - ne, speciálním vybavením disponuje pouze zásahová jednotka
12. Průměrně kolikrát do roka se dostanete do situace, kterou lze vyhodnotit za vysoce rizikovou pro Vaši bezpečnost?
- maximálně 10x
  - více než 10x
  - každý můj výjezd se dá považovat jako rizikový
13. Cítíte se být dostatečně legislativně chráněni, vůči rizikům, které podstupujete?
- ano
  - ne

c) nevím, v legislativě se příliš neorientuji

14. Víte o tom, že máte nárok na poskytnutí psychosociální péče, po náročných zásazích ze strany zaměstnavatele?

- a) ano, vím, a již jsem tuto péči využil
- b) ano, vím, ale ještě jsem tuto péči nevyužil
- c) ne, neslyšel jsem o tom

15. Vnímáte působení těchto lidí ve Vaší organizaci jako přínosné, už jenom proto, že víte o možnosti využití jejich pomoci v případě potřeby?

- a) ano, je dobré vědět kam se obrátit
- b) ne, jsem vyrovnaný člověk, proto považuji jejich činnost za nepotřebnou
- c) ne, než jsem začal vyplňovat tento dotazník, nevěděl/a jsem, že tato možnost je